

Flacăra 7

Magazin ilustrat fondat în 1911 ● 84 pagini ● 12.800 lei ● anul 2000

TOTUL DESPRE
CANCERUL MAMAR

TRAGEDIA COLOANEI
FĂRĂ SFÂRȘIT CONTINUĂ

PRIMUL OZN
MADE IN ROMANIA

ÎN APUSENI SE AFLĂ
CEL MAI MARE
ZĂCĂMÂNT DE AUR
DIN EUROPA

SALA DE
LECTURĂ

TANIA BUDI

o femeie fără prejudecăți

10.624

OFERTA

Blue Ridge International Computers

Sos. Ștefan cel Mare 50 Sector 2 București

Tel.: 210.68.28 / 210.68.29 Fax: 211.69.68

E-mail: sales@bluridge.eunet.ro

Atc Office

MILENIULUI

INTEL Celeron 433 MHz + fan
64 MB RAM DIMM BX PC-100
High Performance 64bit 3D AGP 16MB
56K V.90 Fax/Modem
3D PCI Sound
AT TowerCase
Sony FDD 3.5" (1.44MB)
HDD 8.4GB WD IDE
MONITOR SVGA PHILIPS 14" 104B
CD-ROM 40X PHILIPS
Boxe 120W PMPO active
Mouse 3 BUT. + Pad
Keyboard US-AT 109K
WINDOWS 98 (Licenta, Doc. + CD)

Imprimanta CANON BJC-1000
10 Ore INTERNET GRATUIT
Corel Word Perfect Suite 8
PC CILLIN Antivirus

PREȚ FĂRĂ TVA

Atc HACKER

Intel PIII 500 MHz + fan
64 MB RAM DIMM BX PC-100
High Performance 64bit 3D AGP 16MB
56K V.90 Fax/Modem
3D PCI Sound
AT TowerCase
Sony FDD 3.5" (1.44MB)
HDD 8.4GB WD IDE
MONITOR SVGA PHILIPS 14" 104B
CD-ROM 40X PHILIPS
Boxe 120W PMPO active
Mouse 3 BUT. + Pad
Keyboard US-AT 109K
WINDOWS 98 (Licenta, Doc. + CD)

Imprimanta CANON BJC-1000
10 Ore INTERNET GRATUIT
Corel Word Perfect Suite 8
PC CILLIN Antivirus

PREȚ FĂRĂ TVA

Atc gamer

INTEL Celeron 500 MHz + fan
64 MB RAM DIMM BX PC-100
SVGA VOODOO III 2000 16MB AGP
56K V.90 Fax/Modem
3D PCI Sound
ATX TowerCase
Sony FDD 3.5" (1.44MB)
HDD 10.2GB WD IDE
MONITOR SVGA PHILIPS 17" 107E11
CD-ROM 40X PHILIPS
Boxe 120W PMPO active
Mouse 3 BUT. + Pad
Joystick Genius
Keyboard US-AT 109K
WINDOWS 98 (Licenta, Doc. + CD)

Imprimanta CANON BJC-1000
10 Ore INTERNET GRATUIT
Corel Word Perfect Suite 8
PC CILLIN Antivirus

PREȚ FĂRĂ TVA

Atc Professional

INTEL PIII 550 MHz
64 MB RAM DIMM BX PC-100
SVGA Diamond Stealth III 32MB AGP
56K V.90 Fax/Modem
3D PCI Sound
ATX TowerCase
Sony FDD 3.5" (1.44MB)
HDD 10.2GB WD IDE
MONITOR SVGA PHILIPS 17" 107E11
CD-ROM 40X PHILIPS
Boxe 120W PMPO active
Mouse 3 BUT. + Pad
Keyboard BTC US 107K
WINDOWS 98 (Licenta, Doc. + CD)

Imprimanta CANON BJC-1000
10 Ore INTERNET GRATUIT
Corel Word Perfect Suite 8
PC CILLIN Antivirus

PREȚ FĂRĂ TVA

Blue Ridge International Computers își rezervă dreptul
de a modifica prețurile fără o notificare prealabilă.
Oferta este valabilă în limita stocului disponibil.

PHILIPS

intel

Western
Digital

Microsoft

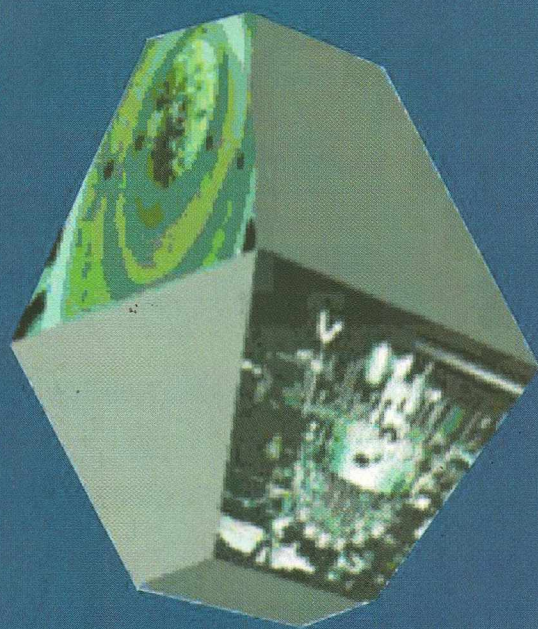
Atc

COMPUTERE CU PERSONALITATE

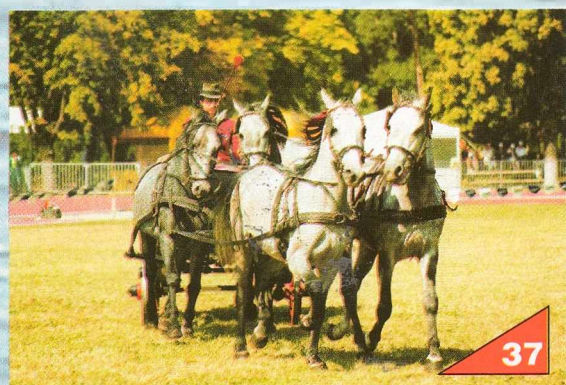
INTRAROM

Str. Fabrica de Glucoza nr.17, Sector 2, Bucuresti, Romania

Tel. : 004012040206, 004012040200, Fax : 004012040207

E-mail : oferte@intrarom.ro

SPECTACOL POLITIC

Ghici cine vine la cine?

5

EXTERNE

8

Harta genomului uman

CRONICĂ MĂRUNTĂ

11

„Eterna și fascinantă Românie“ n-a îmbogățit doar politicieni
Amneziile domnului Măgureanu

Dosar

13

În Apuseni se află cel mai mare zăcămint de aur din Europa

PROTECȚIA MEDIULUI

18

Danemarca este țara cu cea mai mare contribuție
pentru România pe probleme de mediu

MEDICINĂ

20

Total despre cancerul mamar

ANCHETĂ

22

Tragedia Coloanei fără Sfârșit continuă

REPORTAJ

26

De 25 de ani pe patul spitalului

DEZVĂLUIRI

30

Primul OZN românesc se ascunde după o mașină de înghețată

ÎNTREBAREA LUNII

34

DOCUMENTAR

37

Jockey Clubul luptă pentru renașterea pur-sângelui englez din țara noastră

O zi cu... TANIA BUDI

42

CULTURA FĂRĂ FRONTIERE

48

MAȘINA DE SCRIS

50

ARHIPELAGUL LITERELOR

52

MUZICĂ

53

TEATRU

54

Despre noblețe în teatru

FILM

56

Erin Brockovich
Tinerete furată

TOP

59

PLASTICĂ

60

PROFIL

61

Bianca Brad: „Nu mi-am făcut niciodată idoli“

LOVE STORY

64

Familia Pascu a fost cuplată de Ioan Groșan dintr-o încurcătură

AMINTIRI

68

Mitică Popescu este fan al muzicii bune

SPORT

72

Euro 2000: Franța a realizat eventul

FAN

80

HOROSCOP

81

DIVERTISMENT

82

GHICI CINE VINE LA CINE?

Text: TUDOR CĂLIN ZAROJANU ■

Foto: FLORIN IONIȚĂ, M. FELIX și ROMPRES ■

„Ai ales pân-ai cules”, zice-o vorbă. În România anului 2000, după ce-a trecut faza cu alesul (local) și în pregătirea fazei cu culesul (general), cetățenii s-au întors de la urne la locurile de muncă (ori de șomaj – după caz), iar aleșii s-au apucat să se tatoneze și să se pipăie unii pe alții ca să vadă ce-i de făcut.

Pentru ei – că pentru noi...

BÂLCIUL DEȘERTĂCIUNILOR

Cine și-a imaginat că scrutinul pentru alegerile locale va reprezenta un prilej de limpezire a apelor politice s-ar putea să se afle acum sub stare de șoc. Departe de-a se fi clarificat ceva, bâlciul deșertăciunilor este mai colorat ca oricând și finalul sezonului este la fel de previzibil pe cât era, în minutul 93, rezultatul finalei Italia-Franța de la EURO 2000.

Să luăm câteva exemple. Consiliul Județean Ilfov îl alege în funcția de președinte pe Constantin Bebe Ivanovici (PDSR), beneficiarul unei penibile celebrități datorate producției pe bandă rulantă de certificate de revoluționari. Ivanovici este ales cu sprijinul PDSR, PRM (până aici normal, nu?), PNȚCD și PNL! Într-o ședință anterioară, consilierii se invalidaseră între ei pe rupe, tocmai din cauza disputelor legate de candidatura lui Ivanovici. Împotriva Marelui

Marele Revoluționar Bebe Ivanovici
a ajuns să fie sprijinit
de PNȚCD și PNL

Revoluționar s-au pronunțat, totuși, reprezentanții PD (partid cu care se presupune că PNL și PNȚCD ar fi aliați), PUR (care cică e aliat cu PDSR) și ApR (care, ce-i drept, încă nu s-a decis cu cine votează). Cine înțelege oarece este rugat să scrie pe adresa redacției – sau direct partidelor implicate.

Ilfovul n-a fost însă singurul loc unde s-au dus grele lupte de gherilă post-electorale. În numeroase alte consilii – fie ele județene, municipale ori locale – s-au

RETRO

BEATRICE MOTAȘ ■

12.06. Țăranilor români li se oferă posibilitatea să schimbe cupoanele agricole pe Viagra și prezervative ● După ce majoritatea culturilor au fost distruse de secetă, Guvernul și-a adus aminte că am avut un sistem de irigații ● Se scumpește telefonul ● Iliescu nu s-a prezentat la Parchetul General pentru a fi audiat în dosarul Adrian Costea ● BPR cere un credit special de la BNR.

13.06. 10 ani de la Mineriada din 13–15 iunie 1990 ● Din pricina lipsei de cvorum, ședința Parlamentului României a durat doar 15 secunde; parlamentarii au blocat astfel anchetarea scandalului FNI ● Emil Constantinescu a afirmat în cadrul unei declarații oficiale că „hoția este generalizată în România” ● Un tânăr bucureștean de 19 ani a murit din pricina unei supradoze de heroină.

14.06. Ioan Popa, directorul general al SNP Petrom, a fost arestat ● Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității și-a autosuspendat activitatea ● Seceta face ravagii; Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române cheamă la rugăciune și la fapte bune.

15.06. Comisarul CNVM Cecilia Bebis a fost arestată pentru 30 de zile ● 1.000 de sindicaliști din Cartelul Alfa au manifestat împotriva Ordonanței 58 ● Președintele Băncii Populare Române va fi cercetat penal pentru înșelăciune ● În București s-a deschis cel mai mare adăpost din Europa pentru câinii comunitari ● Ministerul Muncii a propus întreruperea lucrului la 37 de grade Celsius.

16.06. Tribunalul București i-a restituit Regelui Mihai un imobil pe strada I.L. Caragiale ● Alexandru Mironov a fost suspendat din TVR ● La Mogoșoaia, un susținător PDSR a bătut o femeie cu steagul din dotare ● Vremea s-a răcit; în Mureș, Hunedoara, Iași, Sibiu au căzut ploii însoțite de vijelie.

17–18.06. Ioan Popa, directorul general al PETROM, a fost eliberat ● Adrian Costea îi cere lui Ion Iliescu peste opt milioane de franci pentru afișele electorale ● S-a desfășurat cel de-al doilea tur de scrutin al alegerilor locale ● Grindină la Făurei ● S-a stins din viață cunoscutul realizator de televiziune George Borcescu ● La București s-au înregistrat 5,1 grade Celsius, cea mai scăzută temperatură din toate timpurile ● Incendiu devastator în Gorj; pus, se pare, de mâini criminale, focul a distrus zece hectare de pădure.

19.06. Traian Băsescu este primar general al Capitalei; cei șase primari de la sectoare sunt membri ai PDSR ● La Azuga a fost ales un primar în vârstă de numai 24 de ani ● Au fost realeși în funcția de primar: Gheorghe Funar – Cluj-Napoca, Vasile Bulucea – Craiova, Constantin Simirad – Iași, Ioan Ghișe – Brașov ● Potrivit experților OMS, românii trăiesc mai puțin ca în anii '80 ● Ion Iliescu evită întâlnirea cu procurorii ● 20.000 de salariați din sectorul electricitate au intrat în grevă generală ● Victor Stănculescu a fost dat în urmărire prin Internet ● Alegerile locale au costat 219 miliarde lei.

20.06. România – Anglia 3–2; mii de români au ieșit pe străzi,

încins spiritele peste limita caniculei exterioare, iar cel al Neamțului (unde ești tu, Ștefan Doamne?) a fost pur și simplu declarat ilegal constituit de către Curtea de Apel Bacău.

Cel mai interesant fenomen s-a înregistrat, însă, în județul Satu Mare, unde PDSR, marele câștigător al scrutinului din 4 și 18 iunie 2000, obținuse doar două posturi de primari, drept care acum are șapte! Asta pentru că, după alegeri, doi „independenți”, un ales al PUR, unul al PNL (!) și altul al ANCD (trecut câteva ore și pe la ApR!) au migrat în formațiunea lui Ion Iliescu – și se pare că se mai pregătesc și alții. Cine știe cum se numește asta este de asemenea rugat să ne scrie – sau să le scrie.

ÎNTÂLNIRI INFORMALE ȘI TOVARĂȘII INFORME

Date fiind aceste dramatice realități de pe teren, conducerile partidelor au început să se foiaască și să se fojgiască. Evident, începând de

Va rupe Theodor Stolojan ce-a mai rămas de rupt din CDR?

jos în sus. PUNR, care a 2,6 procente, s-a apucat de înregistrat jenantul scor de „întâlniri informale” cu PNL,

PD, PSDR, ApR, PNR, PRM, UFD, PNȚCD, PPDR, ANCD și Partidul Moldovenilor! Mai exact – cu toată lumea în afară de UDMR!

La rândul său, UFD (care, să ne amintim, sub sigla PAR, s-a născut ca alternativă la CDR, după care a intrat în CDR, după care a ieșit din CDR) a anunțat că e interesată de „un pol de dreapta” cu PNȚCD, precizând repede că nu poate fi vorba de o fuziune (cel mult de o absorbție – ar comenta un răutăcios).

Pentru a preveni „curtea” pe care i-ar putea-o face formațiunile înnebunite de spectrul neintrării în Parlament, PNL a precizat că este dezinteresat de alianțe cu deținătorii a mai puțin de 3% din voturile alegerilor locale.

Dar de ce-o fi interesat PNL? Conform lui Theodor Stolojan, de o alianță cu ApR și Inițiativa Social-Liberală, soluția ideală fiind, în opinia fostului premier, „fuzionarea celor trei grupări într-o singură formațiune puternică, care să aibă anumite șanse la alegerile din toamnă”. Cu domnia-sa candidat la postul de șef al

sărbătorind victoria ● Spitalele nu mai au medicamente ● PNȚCD-iștii vor să-l schimbe pe Ion Diaconescu ● Ploile au adus agriculturii, în plină secetă, pierderi de 350 miliarde de lei.

21.06. Iliescu a fost citat la Parchet pentru a treia oară ● Explozie pe platforma SIDEX – Galați: trei răniți ● 30 de icoane de peste o sută de ani au fost furate dintr-o biserică din județul Bacău ● În PNȚCD s-a reinstalat calmul ● Explozie la o fabrică de îmbuteliat alcool din Ferentari: 14 răniți, o femeie și-a pierdut viața.

22.06. Iliescu s-a prezentat, ferindu-se de presă, la Parchetul General ● Mitropolitul român Vasile Mogârzan a fost jefuit în Bulgaria de mafioți înarmați ● Oprescu și Chiriță vor fi viceprimari la Capitală.

23.06. Curtea de Apel București a anulat privatizarea S.N. Tutunul Românesc ● Hagi s-a tuns zero pentru meciul cu naționala Italiei ● Prof. Oproiu a fost schimbat de la conducerea Spitalului Fundeni ● Vadim a fost achitat în procesul cu Dragoș Constantinescu ● Canicula revine ● A început secerișul ● Patru dintre victimele exploziei din Ferentari au decedat ● BNR a retras autorizația de funcționare a Băncii Columna.

24-25.06. După ce Adrian Năstase a afirmat că Traian Băsescu și-a făcut lecturile pe vapor, cel de-al doilea i-a replicat că folosește fundul pentru a întreține relații sexuale ● Șapte morți în urma exploziei din Ferentari ● Răzvan Temeșan – rănit într-un accident de circulație ● România a fost învinsă de Italia la C.E. de fotbal; Gică Hagi a fost eliminat de pe teren și a anunțat că se retrage de

la Națională.

26.06. Portofoliul Transporturilor a trecut din mâna lui Băsescu în cea a d-rei Anca Boagiu ● În Valea Jiului, procurorii militari anchetează minierii cu privire la evenimentele din 13-15 iunie 1990 ● A început bacalaureatul ● A fost difuzată în mass-media Scrisoarea de la Gică Hagi pentru oamenii de fotbal din România ● Sub presiunea Consiliului Europei, deputații au început discutarea problemelor privind homosexualitatea și calomniile prin presă.

27.06. Adrian Costea îi cere lui Ion Iliescu decontarea facturilor pentru serviciile din 1996 ● Agonie la BIR ● La Reșița, un psihopat a molestat cinci persoane ● Competrol București majorează prețurile carburanților ● După secetă, ravagii de pe urma vijeliei și grindinei.

28.06. Camera Deputaților a abrogat articolul 200 din Codul Penal ● În județul Sibiu a fost recoltat un castravete având o cruce în interior ● Marii investitori care și-au scos banii de la FNI sunt CEC, BIR, Banca Agricolă, ASIROM și Gelsor ● REBU va majora tarifele cu peste 30 la sută ● Theodor Stolojan și-a anunțat intenția de a intra în politică ● Deputații au decis: calomniile și insulta prin presă nu mai constituie infracțiuni, dacă există probe ● Emil Botea a scos 85 de miliarde de lei de la Banca „Unirea”

29.06. Adrian Năstase și Viorel Hrebenciuc au organizat la Paris o conferință de presă pentru cosmetizarea PDSR ● Forfotă în cercurile politice în vederea viitoarelor alianțe dinainte de alegeri ● Miron Cozma a fost evacuat din tribunal pentru că a țipat la

Executivului și cu tizul său Meleşcanu sprijinit pentru Cotroceni, firește. De altfel, liberalii clujeni au anunțat deja că fuzionează cu ape-riștii.

Alarmat, pe bună dreptate, de atare informații, Emil Constantinescu i-a chemat la sfat de taină pe țărâniști, obținând sprijinul lor necondiționat (ceea ce, până la toamnă s-ar putea să nu mai însemne aproape nimic...).

MĂCINAȚI DE LUPT EXTERNE

Între timp, PNȚCD continuă să fie, vorba unei perle de bacalaureat, măcinat de lupte externe. Scaunul lui Ion Diaconescu este hâțânat din răspuseri, drept care bietul om, după ce a reușit să-l bată în cuie până la alegeri (știind ce lupte fratricide s-ar încinge în caz că) a anunțat, în direct și la o oră de vârf, că nu mai candidează pentru șefia partidului – urmând astfel exemplul acum demult uitatului Sergiu Cunesco.

PDSR, în schimb, n-are probleme cu disciplina de partid (ar fi și, culmea, când de-abia a început împărțea

Ion Iliescu e necăjit că presa îl minimizează

cașcavalului), ci cu presa și cu Costea, fi-r-ar el să fie, că cine-a știut în ce se bagă?! Presa ticăloasă „a minimizeza” victoria din alegeri a partidului lui Iliescu, a

anunțat indignat vicepreședintele Ioan Mircea Pașcu. Comentariile sunt absolut inutile, iar precedentul – pe plan mondial – inexistent. Cât despre Costea, faptul că

româno-israeliano-francezul i-a bătut obrazul lui Iliescu, amintindu-i că are o dublă datorie – de bani și onoare – a determinat PDSR să afirme că „se circumscrie aceluiași deja cunoscut scenariu de discreditare și defăimare a domnului Ion Iliescu”, uitând – în textul comunicatului – să precizeze răspicat că nici partidul, nici liderul lui nu-i datorează bani omului de diferite afaceri. Sau nu se poate spune asta răspicat?

Pisica decedată a fost zvârlită de pedeseriști la foștii frați: „După ce a cheltuit banii datorati pe impozite cu acțiunile privind înființarea Alianței pentru România (...), dl Costea încearcă acum să ...”. Ca din întâmplare, câteva zile mai târziu, mai multe redacții primesc, dintr-o sursă anonimă (!!!), documente privind deplasări efectuate în Franța de Teodor Meleşcanu și achitate de firma lui Adrian Costea „Group Saintonge Editions”. Chit că Meleşcanu le făcuse publice de vreo două luni!

Concluzia? Rămâne cum am stabilit.

judcători ● În Capitală, marș al păgubiților FNI ● BNR a depus documentele pentru începerea procedurii de faliment a BIR ● Prețurile alimentelor explodează.

30.06. În sondaje, Meleşcanu pierde teren în fața lui Constantinescu.

01-02.07. Emil Constantinescu va candida pentru un nou mandat ● Patru morți și 26 de răniți într-un accident pe DN 76 ● La Afumați, hoții au infestat cu țigări opt hectare cu grâu, valoarea prejudiciului fiind de circa șapte miliarde de lei ● Cutremur de 4,6 grade pe scara Richter ● Mihai Mitoșeru, grav rănit într-un accident tragic pe DN 2 ● În Penitenciarul Rahova, un deținut condamnat pe viață a ucis un alt „viețăș” ● Accident de cale ferată la Medgidia.

03.07. Caniculă în sudul României ● Isărescu dorește să rămână independent ● Ministrul Mediului a dispus oprirea instalației de azotat de amoniu de la Turnu Măgurele ● Emil Constantinescu acuză PDSR și pe Iliescu pentru încălcarea embargoului impus Iugoslaviei ● Băsescu a anunțat că va introduce mercurialul în piețele bucureștene.

04.07. 42 de grade Celsius în Oltenia și 41 de grade la București, la stația Filaret; între blocuri, temperatura a fost de 45 de grade Celsius ● La PDSR, s-a conturat tandemul Iliescu-Năstase ● Băsescu a demis toți directorii din Primăria Capitalei ● Bucureștenii au sărbătorit Ziua Statelor Unite ● Ulm Spineanu, Sorin Dimitriu, Triță Făniță, Viorel Pană și Ion Gavra și-au exprimat dorința de a trece la PDSR.

05.07. Cele mai ridicate temperaturi din ultima sută de ani: 42 de grade Celsius în București și 44 de grade Celsius la Giurgiu ● BIR a contestat decizia BNR cu privire la declanșarea procedurii de faliment ● La Focșani au apărut „recuperatorii FNI” ● De câteva zile, la Spitalul Județean Bacău s-a pornit instalația de încălzire ● Ulm Spineanu și Sorin Dimitriu au dezmințit zvonul că ar pleca din PNȚCD ● BNR a cerut în justiție falimentul Băncii Dacia Felix.

06.07. În urma unui sondaj IMAS, comandat de Antena 1, Adevărul este cel mai citit și cel mai de încredere ziar al românilor ● S-a stabilit pentru semestrul II – 2000 noua grilă de impozitare a veniturilor ● Potrivit Institutului Național de Meteorologie și Hidrologie, căldura excesivă va ține până la toamnă ● Emil Constantinescu a solicitat AP-OSCE să intervină decis pentru eliberarea lui Ilie Ilașcu.

07.07 Criminalul Sava Păun face tulburătoarea confesiune: „Mi-am dat prietenul prin mașina de tocat” ● Anghel Iordănescu a semnat pentru Rapid, devenind general la căile ferate, un contract pe doi ani, perioadă în care va primi 600.000 de dolari ● Românii cheltuiesc bani grei pentru a se răcori, astfel canicula umflă potul.

08.-09.07 După întâlnirea PNL-ApR, Theodor Stolojan a afirmat: „Nu intru în nici un partid dacă nu vor fuziona” ● Potrivit unui sondaj CURS, alianța cu cele mai mari șanse de succes este PDSR-PD-ApR ● Conform aceluiași sondaj, Stolojan devine pivotul alegerilor generale.

Descifrarea genomului uman

TINEREȚE FĂRĂ BĂTRÂN ȘI VIAȚĂ FĂRĂ DE MO

O strângere de mână care va intra în istorie: Dr. Craig Venter (stânga), Președintele Celera Genomics și Dr. Francis Collins, Directorul Institutului National al Sănătății

Știrea cea mai senzațională a anului de grație 2000 a fost anunțată la 26 iunie de președintele Statelor Unite Bill Clinton și de premierul britanic Tony Blair, care nu s-au putut abține să profite de ocazie pentru a-și mai polei imaginea, deși performanța nu avea prea mult de-a face cu persoana dumnealor, ci fusese obținută de oameni care-și desfășoară activitatea în liniștea laboratoarelor, cu ajutorul celor mai performante microscopice și calculatoare electronice: două luni și jumătate după ce geneticianul american Craig Venter, proprietarul firmei private Celera Genomics, făcuse publice primele succe-

se în domeniu, Human Genom Project (HGP), un program internațional finanțat în cea mai mare parte de guvernele american și britanic, a dat de știre că a reușit să descifreze 97 la sută din genomul uman. Mai mult, firma lui Venter și HGP, până acum aflate într-o competiție acerbă, vor să conlucreze de aici înainte de așa manieră încât perspectivele fantastice pe care le deschide această performanță științifică și cu adevărat epocală să devină cât mai rapid realitate.

Descifrarea genomului ne aduce cunoașterea în cele mai mici detalii a planului de construcție a organismului

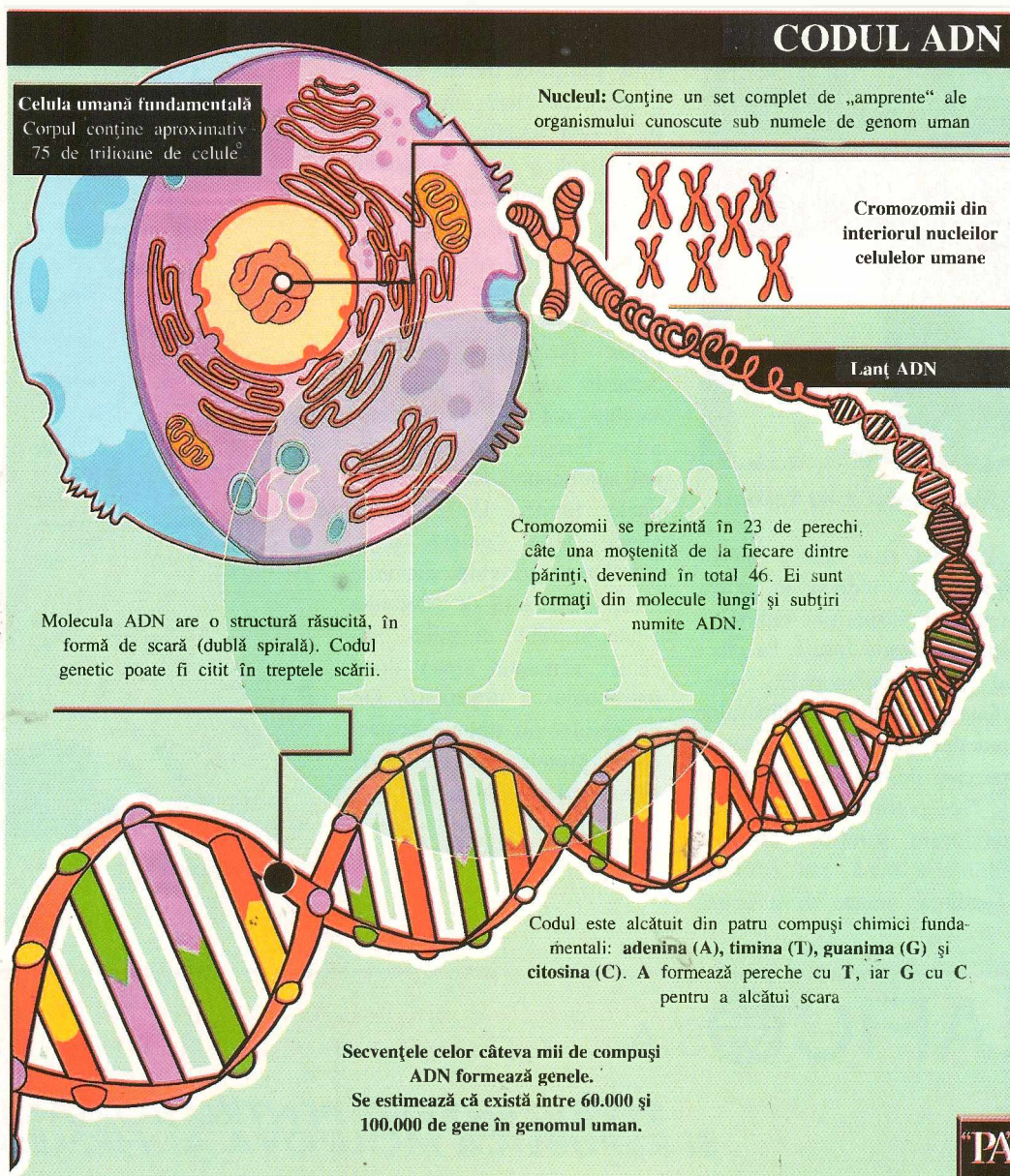
omenesc. Geneticienii sunt acum în postura cuiva care a citit „marea carte a vieții”, scrisă în limba creată și cunoscută până acum doar de Dumnezeu. Este o performanță cu care poate fi comparată doar pătrunderea în taiepele cele mai intime ale structurii atomului. Ca și aceea, și decodificarea genomului uman este neutră din punct de vedere axiologic. Cu alte cuvinte, cunoștințele pe care ni le pune la dispoziție pot fi folosite atât spre binele, cât și spre răul umanității. Cunoșcătorii în materie sunt unanimi în a estima că această ultimă descoperire epocală a secolului XX va determina o ade-

vărată revoluție în medicină, care are acum perspectiva certă de a deveni o știință exactă. În viitor, medicii vor putea sonda cu mare precizie cauzele anumitor boli, descoperindu-le într-un anume punct al acestui sofisticat plan de construcție a organismului uman. Cunoașterea în detaliu a genomului face practic posibilă însăși ameliorarea acestui plan, atât înainte, cât și după naștere. Numeroasele boli genetice pentru care astăzi nu există încă un antidot vor fi tratate într-un viitor apropiat, care ar putea începe, după unii specialiști, peste doar 8-10 ani fără probleme, prin depistarea genelor

NETE ARTE?

Text: BAZIL ȘTEFAN
Foto: AP - ROMPRES

O realizare grafică a codului genetic uman

defecte și înlocuirea lor cu gene sănătoase, create în laborator. Mai mult, va fi posibilă dezvoltarea și producția de medicamente eficiente pentru anumiți pacienți, adică o individualizare a medicinei – oarecum potrivit dictonului că „nu există boli, ci bolnavi”. Și mai pasionantă este posibilitatea de a descoperi defectele existente în genom încă din faza de embrion. Și de a putea decide, deci, fie că nașterea nu este recomandabilă, fie o intervenție în scopul de a „repara” defectiunea respectivă după naștere, prin țesuturi produse în laborator din „celule trunchi” prelevate în prealabil

din organismul pacientului respectiv. S-ar înlătura astfel atât problema crizei de organe pentru transplant, cât și fenomenul respingerii organelor provenite de la donatori, ca să nu mai vorbim de efectele negative ale combaterii fenomenului de respingere, constând în slăbirea sistemului imunitar.

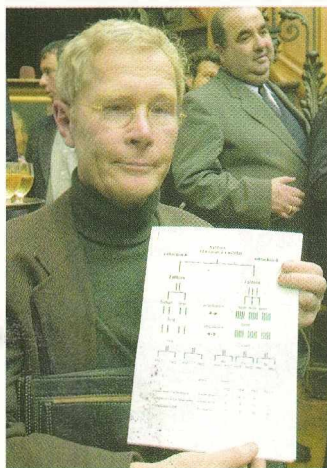
În ultimă analiză este clar că se va da și de urma cauzelor care provoacă îmbătrânirea și moartea, unii geneticieni fiind de părere că speranța de viață a omului ar putea fi prelungită până la circa 1.200 de ani! Basmul „Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte” ar de-

veni realitate, iar dorința lui Ivan Turbincă, vis împlinit!

Toate acestea pot avea însă consecințe insuportabile în viața practică de zi cu zi a omului, luat ca individ, ca și în cea a societății umane, luată ca întreg. Căci nu numai visul lui Ivan Turbincă („Pașol na turbinca, Vidma!”) poate deveni realitate, ci și acela al mult mai real-istoricului doctor Mengele. Somnul rațiunii poate naște deci, acum, când lectura „marii cărți a vieții” a devenit posibilă, monștri înspăimântători nu numai la figurat, ci și la propriu. Prin tehnologia genetică, părinții ar putea stabili, de pildă, fără probleme

nu numai sexul copiilor lor, ci și înălțimea, înfățișarea, calitățile lor fizice și intelectuale. Or, rezultatul acestei intervenții umane în planul divin care este genomul ar putea deteriora grav echilibrul natural (dintre sexe, rase, fiziologii, înclinații etc.), cu consecințe absolut imprevizibile pentru umanitate. Să ne gândim, de exemplu, ce ar însemna numai prelungirea speranței de viață a omului la 1.200 de ani pe această planetă deja suprapopulată și poluată!

Sfârșitul bolilor și suferinței ar putea fi însoțit, așadar, de un sfârșit al biodiversității, iar sfârșitul îmbătrânirii și

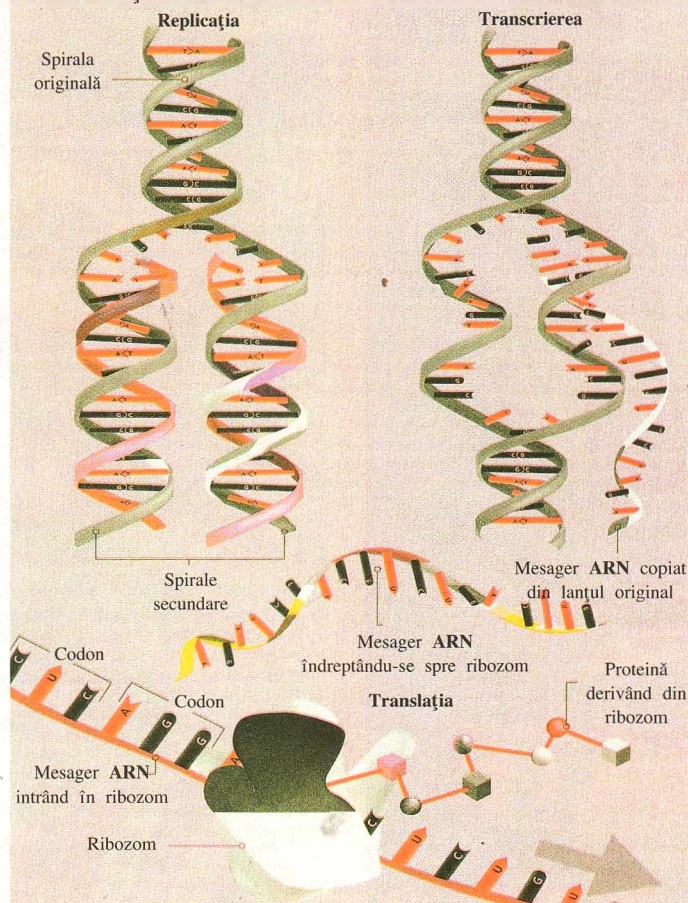

Savantul german Bernd Brinkmann

amânarea sine die a morții omului ca individ ar putea însemna dispariția rapidă a speciei umane însăși, ca efect al unei suprapopulări aberante. Limitele aplicațiilor practice ale tehnicii genetice pe care descifrarea genomului le face posibile nu sunt, deci, de ordin științific, ci etic. Știința e bună, rău e omul. Tendinței umane de a abuza

în mod iresponsabil de cuceririle științifice trebuie să i se pună limite clare, nu cercetării. Avem dreptul la o viață mai lungă și mai sănătoasă, dar nu putem pretinde dreptul la nemurire. Înainte de toate ar trebui ca intangibilitatea vieții umane să rămână și în viitor tabu, fără a se bloca progresul medicinei. Aceasta este, în principiu, sarcina politicii și politicianilor. Firește, cercetătorii își pot autoimpune, de asemenea, unele limite. Un oarecare cadru legal există deja. „Declarația privind genomul uman”, adoptată de Națiunile Unite în 1998, de pildă, proclamă genomul uman drept patrimoniu al umanității. Or, un patrimoniu trebuie respectat și protejat, nu batjocorit, comercializat sau pervertit.

ADN în acțiune

AFICO S.A.

București Str. Baia de Arieș nr. 7, Bl. 11, Sc. 1, Et. 5, Ap. 21, Sector 6
Tel./Fax: +40.1.411.51.28, +40.1.411.60.73, E-mail: afico@penet.ro

**REPREZENTANT PENTRU ROMÂNIA
ȘI REPUBLICA MOLDOVA AL FIRMELOR:**

Brüel & Kjær

SOUND & VIBRATION

DANEMARCA

Specializată în realizarea și comercializarea următoarelor produse:

- aparatură de măsură și control al vibrațiilor (analizoare FFT fixe și portabile, sistem multicanal de analiză tip PULSE)

- traductoare (accelerometre, microfoane, hidrofoane etc.)

- aparatură de măsură și control al sunetelor (o vastă gamă de sonometre, analizoare FFT,

sisteme multicanal de analiză tip PULSE, precum și software dedicat analizei)

- sisteme de calibrare pentru sunete și vibrații
- amplificatoare de semnal pentru traductoare acustice și de vibrații (NEXUS™)
- sisteme de testare telecomunicații
- sisteme de măsură non-contact (OMETRON)
- sisteme de monitorizare aeroportuară

ENDEVCO

S.U.A.

Specializată în realizarea și comercializarea următoarelor produse:

- traductoare (piezoelectrice, piezorezistive, joasă frecvență, înaltă temperatură, presiune, șoc, teste auto, aplicații speciale etc.)

- sisteme de măsurare
- sisteme de calibrare

„ETERNA ȘI FASCINANTA ROMÂNIE” N-A ÎMBOGĂȚIT DOAR POLITICIENII

Este un lucru cert că așa-numitul „caz Costea” a îmbogățit o droaie de politicieni, funcționari și oameni de afaceri. Procurorii francezi și români cercetează cine a încasat comision, cine a avut parte de sejururi gratuite în Franța și cine a primit afișe electorale pe de-a moaca. Dacă povestea afacerii Costea

în sine pare deosebit de încălțită, lucrurile sunt însă ceva mai clare cu cota de piață a albumului „Eterna și fascinantă Românie”. Mediatizat în urma scandalului financiar, albumul tipărit de Costea a devenit foarte scump, cota sa de piață ajungând undeva între 1.500.000 și 2.000.000 de lei. Pe toate tarabele vânzătorilor de cărți de la Universitate au apărut ca prin farmec volume din „Eterna și fascinantă Românie”. Cum au ajuns acolo e un mister, dar un anticar ne-a mărturisit că el a cumpărat de la o „sursă guvernamentală” trei bucăți cu câte 500.000 de lei fiecare și le-a revândut unor colecționari pe un milion și jumătate de lei bucata. Așa stând lucrurile, am tras concluzia că de pe urma albumului din cauza căruia a fost păgubit statul român câștigă largi categorii de politicieni, oameni de afaceri, funcționari și anticari, deci domnul Costea poate fi contactat pentru tipărirea unui tiraj suplimentar. (T.R. jr.)

AMNEZIILE DOMNULUI MĂGUREANU

În deschiderea faulturilor din campania electorală, președintele Emil Constantinescu a aruncat iar pe piață un scandal vechi de câțiva ani, cel al încălcării sub președinția lui Ion Iliescu a embargoului impus Iugoslaviei. Au fost dovedite câteva cazuri clare de trecere a unor transporturi de derivate din petrol peste graniță, iar Constantinescu a arătat cu un deget acuzator înspre Măgureanu și Iliescu. Dom' profesor Măgureanu a dat-o la întors zicând că a fost vorba de niște transporturi la lumina zilei făcute cu girul autorităților române și internaționale. Ce uită dom' profesor însă este că în 1995, de exemplu, un tren cu vagoane cisternă a fost oprit de către poliția de frontieră. Până și Parchetul s-a sesizat, au fost făcute cercetări și s-a constatat că trenul era însoțit de către ofițerul S.R.I. Mandaragiu Costi. Care domn Costi, speriat, a zis că îndeplinește un ordin superior, o misiune secretă. Chiar așa și era. (T.R. jr.)

SALONUL CARICATURII DE PRESĂ

2^a
SALONUL
CARICATURII
DE PRESĂ
BRĂILA 2000

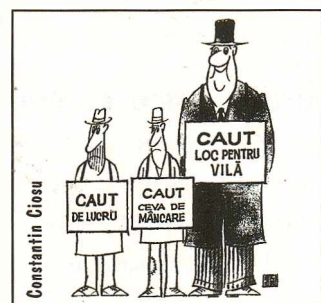
La începutul verii, la Brăila, s-a deschis a doua ediție a „Salonului caricaturii de presă”, manifestare tradițională organizată de Inspectoratul pentru cultură al județului Brăila, cotidianul local „Libertatea”, ziarul „România liberă” și Asociația culturală „Punct”.

A fost, fără îndoială, un eveniment cultural de excepție, reunind pe simezele Galeriei de Artă peste 150 de desene publicate în anul 1999 de către 30 de caricaturiști-editorialiști din toată țara, de la veteranii A. Poch, O. Bour, C. Ciosu, M. Pânzaru-Pim, la tinerii lansați în ultima vreme – Emil Mierlă, C. Pătrășcan sau Romeo Răileanu.

Presa independentă, devenită a patra putere după 1990, are în caricatura de presă sau în caricatura editorială unul din stâlpii de rezistență, forța de expresie plastică și de analiză a unui desen inspirat impunând acest gen al graficii tot atât de mult ca și un editorial.

Fie că apare pe prima pagină, fie în interiorul unui ziar sau al unei reviste, caricatura de presă – acest editorial grafic sau în caricatură – își are locul de necontestat în presa românească. Amintim, în încheiere, că la această ediție a Salonului, publicațiile „Flacăra” și „Rebus” au fost prezente cu standuri proprii. De asemenea, Victor Chiriloaie-Chiril a fost invitat special cu o expoziție personală, iar pentru activitatea în caricatura de presă a anului 1999, organizatorii au acordat Premiul de Excelență lui Cristian Marcu, Aurel Ștefan Alexandrescu, A. Poch, Romeo Răileanu – toți din București, Iulian Pena – Ploiești și Nick Lengher – Timișoara.

AUREL ȘTEFAN
ALEXANDRESCU

CONCURS

Premiu:

O ISTORIE A SOCIETĂȚII ROMÂNEȘTI CONTEMPORANE ÎN INTERVIURI (2 vol.) și alte 4 cărți de GEORGE ARION

Întrebare: Care este titularul rubricii „Profil” din revista „Flacăra”?

- ☐ CARLA MIHĂILĂ
☐ VICTOR NIȚĂ
☐ ANA BARTON

Completați talonul, decupați-l și trimiteți-l pe adresa redacției: București, Piața Presei Libere nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.

Data limită de trimitere a răspunsurilor dumneavoastră este **10 august 2000, data poștei**

Concurs sponsorizat de Fundația „PREMIILE FLACĂRA-ROMÂNIA”

CONCURS

Premiu:

Cărți în valoare de 350.000 lei

Întrebare: Care este protagonistul rubricii „Amintiri”?

- ☐ Mircea Albulescu
☐ Ștefan Iordache
☐ Mitică Popescu

Completați talonul, decupați-l și trimiteți-l pe adresa redacției: București, Piața Presei Libere nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.

Data limită de trimitere a răspunsurilor dumneavoastră este **10 august 2000, data poștei**

Concurs sponsorizat de EDITURA NEMIRA

ERATĂ

O vorbă veche de când lumea spune că, cine se scuză se acuză. Riscând a fi acuzat, adică de-a mi se atribui tot felul de drăgălașe epiteze, îi prezint medicului primar Ioan Ștefăniu scuzele mele că într-un amplu articol dedicat transplantului de cornee, am lăsat să se înțeleagă că medicii rezidenți de la Clinica de Oftalmologie a Spitalului Clinic Militar Central ar fi efectuat, în mare parte, două astfel de operații care au fost prezentate, sub forma unui film, la un simpozion desfășurat în luna mai, la Iași. Chiar dacă am specificat în acel articol că doar 10 medici din România pot efectua la ora actuală un transplant de cornee, operație extrem de dificilă, și, deci, ar fi fost de la sine înțeles că medicii rezidenți n-aveau cum să se încumete la un astfel de act chirurgical, îl rog pe domnul medic primar Ioan Ștefăniu să accepte scuzele de față. Și îl mai rog să nu mai fie atât de modest, atunci când vorbește despre reușitele sale în acest domeniu – peste 200 de transplanturi de cornee! – modestia sa fiind cea care m-a indus în eroare. Dar, cu toate acestea, vina îmi aparține și, încă o dată, rog să-mi fie acceptate scuzele.

VICTOR NIȚĂ

EI FAC ROMÂNIA MAI FRUMOASĂ...

Bărbații din fotografie sunt buni prieteni: cel din stânga se numește Gheorghe Păltineanu și este șeful Oculului Silvic Latorița din județul Vâlcea. Cel din dreapta, Mihai Popescu, cunoscut om de afaceri din Horezu, se ocupă de administrarea complexului turistic Vidra, ca partener al CNSRL Frăția. Gheorghe Păltineanu iubește pădurea mai mult decât orice altceva pe lume: o apără, o îngrijește, o ajută să se regenereze (merită văzute solarile cu sute de mii de puiți de molizi, aflate sub supravegherea sa), o cunoaște, o

descrie (în fermecătoarele sale cărți, semnate Gellu Păltineanu). Zilele trecute, făcându-i o vizită, l-am surprins organizând stingerea unui incendiu care izbucnise pe o culme: cu autoritatea unui comandant în timp de război, și-a mobilizat oamenii și i-a pus în mișcare și pe câțiva „spectatori” ocazionali. Focul a fost stins înainte de a cuprinde pădurea. Au ars doar iarba uscată și mărăcinii de pe vârful muntelui. La rândul lui, Gheorghe Popescu este foarte legat sufletește de locurile de o frumusețe paradisiacă de pe Valea Lotrului. El a scos stațiunea Vidra din încremenirea în care a stat după 1989. A reușit până în prezent să pună în funcțiune două hoteluri, să realizeze instalația centrală de încălzire, să finiseze sală de sport, piscina și sauna. De asemenea, a investit bani pentru a pune în funcțiune linia de telescaune, completându-i și echipamentul.

Dacă toți ne-am face datoria așa cum și-o fac Gheorghe Păltineanu și Mihai Popescu, în România s-ar trăi mai bine și mai frumos decât în Elveția.

ALEX. ȘTEFĂNESCU

CADOU ESTIVAL

O carte pentru vacanță – „Almanah Rebus Estival 2000” – a apărut deja de o lună pe piață. Ca în fiecare an, S.C. „Publicațiile Flacăra” S.A. vine în întâmpinarea celor care-și petrec vacanța la munte sau la mare, precum și a celor care stau acasă, cu acest frumos cadou plin de surprize.

Cumpărătorii pot găsi în această carte ieftină (costă numai 30.000 lei), o interesantă lectură (schite umoristice, S.F. și polițiste, documentare, anecdote, epigrame, curiozități), dar și o întreagă gamă de jocuri (careuri, integrale, enigmistică, probleme de logică), precum și caricatură de calitate.

Almanahul poate fi cumpărat de la toate chioșcurile și tarabele din țară, dar și prin comandă, la prețul de 26.000 lei, contra ramburs, la adresa: S.C. „Publicațiile Flacăra” S.A., Piața Presei Libere 1, Sector 1, 71341 – București, sau la telefon 222.67.38.

Taxe de trimitere sunt suportate de societate.

Câștigătorii concursurilor din revista Flacăra nr. 6 sunt:

- Concurs „O istorie...” - RODICA TOHĂNEAN – str. Toporașului nr. 33, Cod 2200, Brașov
- Concurs Circul Globus - GABRIELA ILCENCO – Str. Arinii Dornei nr.12, Bl. 17, Sc. C, Et. 4, Ap. 44, București
- Concurs Circul Globus - GHEORGHE SANDU – Com. Ghermănești, Snagov
- Concurs Allfa - VASILE RUSU – B-dul Brâncuși nr. 194, Bl. E2, Ap. 28, Cod 3400, Cluj Napoca

CONCURS

Premiu:

Cărți în valoare de 350.000 lei

Întrebare: Care este prețul revistei „Flacăra”?

- ☐ 10.000
- ☐ 12.800
- ☐ 13.500

Completați talonul, decupați-l și trimiteți-l pe adresa redacției: București, Piața Presei Libere nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.

Data limită de trimitere a răspunsurilor dumneavoastră este 10 august 2000, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA ALLFA

Tarif 19500 lei/30 sec. Primele 20 sec. sunt netaxabile.

ÎN APUSENI SE AFLĂ CEL MAI MARE ZĂCĂMÂNT DE AUR DIN EUROPA

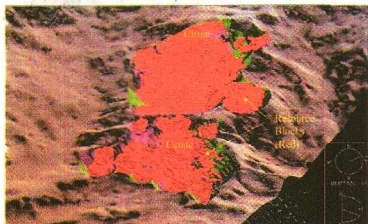
Știrea potrivit căreia în Apuseni, la Roșia Montană, a fost descoperit cel mai mare zăcământ de aur din Europa zilelor noastre, a făcut senzație. A făcut senzație și amănuntul că, pentru exploatarea aceluia zăcământ, ar fi nevoie de strămutarea câtorva sute de case aflate în vatra comunei. A apărut imediat și precizarea că oamenii nu vor nici în ruptul capului să-și părăsească vetrele părintești. Apoi s-a insinuat ideea că, de fapt, doar câțiva sunt cei ce se opun strămutării. Ne-am străduit, în rândurile de mai jos, să vă prezentăm cât mai multe date și informații despre acest fabulos zăcământ, inclusiv despre starea de spirit de azi, din Roșia Montană, unde întrebarea capitală este: „Murim călare pe aur, sau scoatem aurul și trăim?”

Text și foto: VICTOR NIȚĂ ■

Harta regiunii

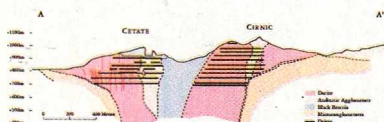
Proiectul Rosia Montana
Blocuri de resurse >0.8 g/t Gold

Proiectul Rosia Montana
Zacaminte Cetate si Cărnăc

Proiectul Rosia Montana
Secțiune geologică

Despre recent descoperitul zăcământ de aur și argint de la Roșia Montană s-a scris și s-a vorbit mult. Estimându-se că ar fi vorba de extragerea, într-un timp de aproximativ 20-30 de ani, a 255.045 kg de aur și a 1.555.150 kg de argint, mintea multora s-a aprins și a luat-o razna. Și nici nu se putea altfel, atâta vreme cât specialiștii spun că ne aflăm în fața celui mai mare zăcământ auro-argintifer din Europa zilelor noastre. Superlativul în cauză n-avea cum să nu inflameze ambițiile noastre reportericești, inclusiv dorința arzătoare de-a vă pune la dispoziție cât mai multe date cu privire la această veche și mereu nouă bogăție a Apusenilor.

De fapt, despre aurul din Apuseni s-a știut din timpuri imemorabile. Este mai mult decât sigur că războiul daco-roman n-a avut altă cauză

decât aurul dacilor. Fără acel aur, imperiul roman s-ar fi prăbușit ca un castel de paie în fața revoltelor, tot mai numeroase, ale invincibilelor legiuni și cohorte care nu-și mai primiseră soldele de zeci de ani. Pentru daci, aurul țării lor a dus la pieirea Daciei. Pentru romani, aurul dacilor a fost salvarea imperiului. Astfel, de-a lungul stăpânirii romane, au fost smulse din măruntaiele munților 720 tone de aur și 1.345 tone de argint. Cifrele le-am luat dintr-un studiu semnat de inginerul geolog Ion Berbelec, fostul director al Institutului de Prospekțiuni Geologice din București. Citând același studiu, aflăm că în Evul Mediu, adică din 395 și până-n 1500, producția totală a fost de 492 tone de aur și 1.095 tone de argint, pentru ca în perioada modernă cifrele să urce la 614 tone de aur și 5.796 tone de argint. Referindu-se la Roșia Montană, studiul domnului Ion Berbelec consemnează că s-au extras de aici, de-a lungul timpului, 130 tone de aur. Cantitatea este, sigur că da, uriașă, dar comparați-o cu cele peste 250 de tone ce urmează a fi extrase, din noul zăcământ, în următorii 20-30 de ani. Da, ne aflăm în fața unui zăcământ fabulos!

Dar pentru ca lectura să fie cât mai lesne, ne-am gândit să ieșim din chinga cifrelor. Astfel, până să pornim o documentare la obiect, adică la sânge, am făcut o predocu-

AURUL DACILOR A DUS LA PIEIREA DACIEI

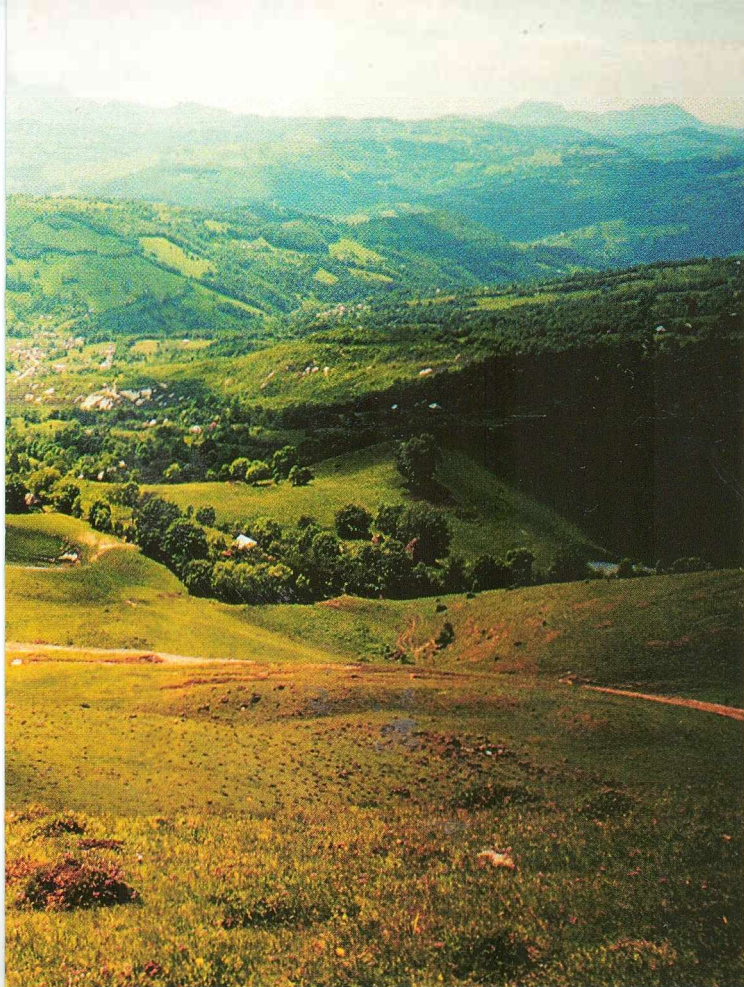
mentare și am aflat, de la o sursă care nu vrea cu nici un chip să-și dezvăluie numele (fiind dumnealui patronul unei firme care se ocupă chiar cu extragerea aurului), că nu este vorba de un nou zăcământ, ci de unul despre care se știa cam totul, cu lux de amănunte chiar. De unde se știa? Din prospecțiunile efectuate, cu mult profesionalism, încă de acum 30-40 de ani și care au

continuat și continuă. Că o firmă străină, respectiv „Gabriel Resources Ltd.”, din Canada, ar fi făcut explorare și cercetare, adică foraje pentru delimitarea și evaluarea zăcământului, cheltuind aproape 10 milioane de dolari, nimic de zis. Dar, amănunt foarte important, zăcământul era, în bună parte, consemnat în hărțile geologice. Și el este chiar exploatat, la suprafață, în carieră, la Roșia Montană, în punctul care se numește Cetate. „Viitoarele exploatari,

zice sursa, vor fi niște cariere, ca și cea de la Cetate, de unde va fi excavată breția albă, o rocă vulcanică frământată, cu un bogat conținut de aur și argint, aproximativ 1,3-1,8 grame de aur și aproape 12 grame de argint la tona de rocă. Breția asta a fost localizată nu numai la punctul numit Cetate, ci și împrejur, la Cărnăc, la Jig-Văidoaia, la Țarina, la Găuri, la Bucium etc. Așadar, acest așa-zis nou ză-

cământ era cunoscut”. Și totuși, de ce se spune că este un nou zăcământ, cel mai mare din Europa de azi? „Pentru unii, zice sursa, el este nou. Nu mă refer numai la firma străină care a făcut explorări în ultimii doi ani, ci la cei care au intrat în posesia hărților geologice, documente ultrascrete. Zice-se că în vremea lui Ceaușescu, un diplomat maghiar, un fel de consul care-și avea sediul la Cluj, a reușit să pună mâna pe acele hărți. Le-a transmis mai departe, nu se știe cui, dar a fost dat în vileag și expulzat. Acum un an, un an și jumătate, s-a pus problema ca acel diplomat să revină în România, tot la Cluj și tot în calitate de consul. După cum cred că se știe, s-a făcut mare tam-tam la Cluj ca acel diplomat să nu revină. Și n-a revenit. Dar nu s-a spus, negru pe alb, de ce a fost expulzat în vremea comuniștilor. Din toată treaba asta ar ieși un roman polițist de toată frumusețea. Dar, ca să divagăm, pentru cei care au intrat în posesia furatelor hărți

geologice, zăcământul de la Roșia Montană a fost și este, sigur că da, unul nou, recent descoperit“. Nu-i așa, iubitule cetitoriu, că ți-ai mai descreștit a încrețire fruntea?!

Dar să le lăsăm romancierilor întortocheatele căi ale supozițiilor de tot felul, unele mai captivante decât altele, și să revenim în lumea atât de aridă, dar exactă a cifrelor. Să notăm pentru început că România are la ora actuală o producție anuală de 4 tone de aur. Nu este nici mult, nici puțin. Este, mai exact spus, o producție în deplină concordanță cu tehnologia de care dispune România și cu investițiile pe care le face statul român. Este cazul să precizăm că, la 1.000 lei producție, statul investește aproape 2.000 de lei, ceea ce vrea să însemne că extragerea aurului este o activitate nu doar fără profit, ci una în pierdere, păguboasă chiar. Și totuși, din diverse motive, statul încă mai subvenționează și acest sector. Dar, atenție mare, sacul din care se scot aceste subvenții este aproape gol! Deci,

România produce cam 4 tone de aur pe an. Zăcământul de la Roșia Montană va produce, după estimările domnului inginer Mihail Ianăș, președintele Agenției Naționale a Resurselor Minerale, 9 tone de aur și 50 de tone de argint pe an. „S-ar putea, a ținut să precizeze domnul Mihail Ianăș, ca exploatarea, preconizată a demara în 2002, să înceapă cu o producție mai mică, în funcție de cantitatea de brechie excavată. Cifrele de mai sus sunt pentru o excavare de 5

O URIAȘĂ AVENTURĂ DE 250 MILIOANE DE DOLARI

milioane de tone pe an. Oricum, dacă vreți să aprofundați problema asta la fața locului, la Deva și la Roșia Montană, ați avea cifre mult mai exacte.“

Așa am făcut, dar am mai notat câteva amănunte livrate cu multă amabilitate de același interlocutor: „În prezent, partenerul străin lucrează la

întocmirea unui studiu de fezabilitate, iar un laborator de maximă acuratețe din S.U.A., urmează să se pronunțe asupra structurii și conținutului probelor de foraj. Dacă rezultatele vor fi cele pe care le așteptăm – și suntem mai mult decât siguri că ele vor fi bune – prin 2001 se vor finaliza proiectele de punere în exploatare, proiecte ce vor fi avizate de autoritățile statului român, după care, în următorii doi ani vor fi amenajate toate construcțiile necesare exploatării. Este, după cum vedeți, un proiect amplu, de durată, cu un ansamblu de componente, cum ar fi componenta ecologică, urbanistică, arheologică, socială și, firește, tehnologică. Va fi un proiect la standardele mondiale cele mai pretențioase. Cât despre Roșia Montană, această localitate va fi un fel de buric al pământului. Și nici nu se poate altfel atâta vreme cât aici se vor pompa pentru aplicarea proiectului 250 milioane de dolari. Și acum, în loc de final, o ultimă cifră: statului român îi vor reveni, fără să investească nimic, dar contribuind cu acordarea licenței de exploatare a zăcământului, 20 la sută din aurul și argintul extras. Iar după depășirea termenului de concesionare, după aproximativ 25-30 de ani, statul român va putea exploata în continuare, adică în profunzime, un zăcământ care nu are cum să se epuizeze în răstimpul concesionării. În plus, Banca Națională a

ne căpтуșiserăm mai mult decât un agent secret, au stârnit o oarecare rumoare. Domnul inginer Sorin Copăescu, directorul tehnic al Companiei, nu s-a sfiit să ne declare că știm mai multe lucruri decât dânsul, care, orice s-ar zice, este în chiar miezul problemei. „Ceea ce vă pot spune este că noi, Compania, am semnat deja un prim contract de principiu cu firma canadiană „Gabriel Resources“, care a demarat explorările, am mai semnat apoi un al doilea contract, cu aceeași firmă, și s-a constituit o companie mixtă, „Euro Gold“, ca mai apoi să semnăm un parteneriat pentru înființarea firmei S.C. „Roșia Montană Gold Corporation“ S.A., cea care continuă explorările și cercetările și care, în final, va începe și exploatarea zăcământului. Deci, dacă e să vorbim de structura parteneriatului la această firmă, este vorba de o participațiune a lui „Gabriel Resources Ltd.“ cu 80 la sută, una a noastră, cu 18,8 la sută, procente reprezentate de licența de explorare și exploatare, și alte procente, de 1,2 la sută, cu care vor contribui trei firme românești, „Cartel Bau“ S.A., „Foricon“ S.A. și „Comat Trading“ S.A., care se vor ocupa de infrastructura viitoarei exploatări. Aceste firme alcătuiesc, cum v-am spus, Societatea Comercială „Roșia Montană Gold Corporation“ S.A., „cea care, peste 2-3 ani va începe exploatarea zăcământului“.

Tot la Deva, deci tot la fața locului, un scurt, foarte scurt dialog cu domnul Dorel Jude, directorul economic al S.C. „Roșia Montană Gold Corporation“ S.A. Nici dânsul nu și-a putut ascunde uimirea că, în linii mari, știam câte ceva despre „uriașa aventură tehnologică și economică“ ce urmează să se producă la Roșia Montană. „În ce mă privește, ne-a declarat domnul Dorel Jude, vă pot pune la dispoziție un dosar care sintetizează datele unui studiu de fezabilitate. Veți afla din

acest studiu că în 1995 „Gabriel Resources” semnează un contract de principiu cu „Minvest” S.A. Doi ani mai târziu, cele două semnare ale contractului formează „Euro Gold Resources” S.A., o companie mixtă care să preia proiectul Roșia Montană. Un an mai târziu, adică în 1998, se definitivează și începe programul de explorare a vechilor halde de steril și a iazurilor de decantare. Este inițiat, totodată, și programul de explorare subterană și prin foraje la suprafață. Anul trecut a fost unul dintre cele mai importante, întrucât au început să se lege, ca să zicem așa, toate demersurile. Adică s-a calculat resursa, stabilindu-se că exploatarea poate da 255.000 kg de aur și 1.370.000 kg de argint. Apoi, amănunt foarte

important, „Euro Gold Resources” S.A. își schimbă numele în S.C. „Roșia Montană Gold Corporation” S.A. Totodată este finalizat un studiu de fezabilitate

bancale pentru constituirea capitalului de 250 milioane de dolari ce urmează a fi investiți în ceea ce dumneavoastră, ca ziarist, ați numit «o uriașă aventură tehnologică și

din Europa zilelor noastre. Deși ne-am înarmat cu tot felul de cifre și informații pe care lesne ar fi fost să le verificăm în București, sau măcar la Deva, musai a trebuit să luăm drumul spre Roșia Montană, străvechiul Alburnus Major, punctul visat și atins, întru salvarea imperiului lor, de romanii din vremea împăratului Traian.

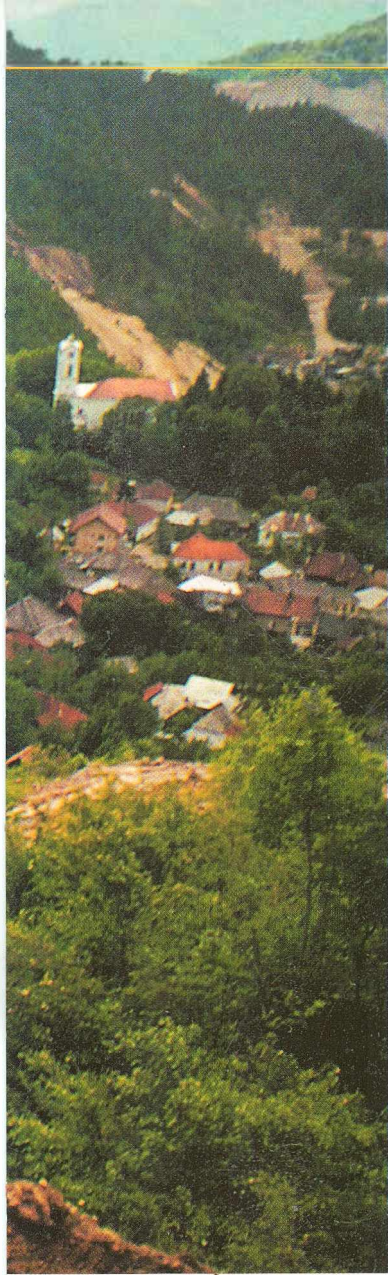
Dar destul cu sporovăiala! Să trecem la fapte, adică la relatări. Așadar, în drum spre Roșia Montană, aflăm că la originea acestei uriașe aventuri s-ar afla un român născut prin părțile Sighetului Marmăției, Frank Timiș. După ce-a reușit să plece acum foarte mulți ani din România și după ce-a muncit în diverse exploatări de aur din Australia, Canada și Africa de Sud, Frank Timiș a

întocmit de o firmă americană, Pincok Allen & Holt din Denver. Și pentru că speranțele au crescut din ce în ce mai mult, „Gabriel Resources”, firma-mamă, ca să o numim astfel, își mărește procentajul acțiunilor sale, cu 80 la sută, în „Roșia Montană Gold Corporation”. Și pentru că am ajuns deja în 2000, de menționat ar fi că „Gabriel Resources” începe pregătirea studiului de fezabilitate bancară, adică demarează nego-

bancale», respectiv proiectele Roșia Montană și Bucium. Cam acestea sunt datele pe care, până la ora actuală, vi le pot furniza eu. Altele, de altă natură, le puteți obține la Roșia Montană”.

Și iată-ne, iubitele cetitorii, în drum spre ultimul punct al acestui poate prea lung reportaj din care, până una-alta ai aflat prin câte trece un biet reporter care vrea să-ți ofere cât mai multe amănunte despre cel mai mare zăcămint de aur

VIESPARUL DIN ROȘIA MONTANĂ

poposit, ca reprezentant unic al lui „Gabriel Resources“, la Roșia Montană, zonă despre care de bună seamă că știa cam totul. Frank Timiș este perceput de specialiști ca singurul om capabil să atragă uriașele surse financiare necesare relansării exploatărilor miniere din zonă, cunoscut fiind faptul că statul român a ajuns cu subvențiile la fundul sacului. Cât despre opinia majorității oamenilor din zonă, aceștia îl consideră pe Frank Timiș ca pe un fel de trimis al soartei, ca să nu spunem mai mult, adică omul care va face să răsară soarele și peste munții de aur din Roșia Montană. Pentru alții însă, puțini la număr, Frank Timiș este omul care prea tulbură apele și vechile rosturi ale vieții de prin partea locului.

Este cazul, deci, să facem precizarea că viitoarea exploatare a aurului și argintului la suprafață, în carieră, presupune strămutarea câtorva case dinspre marginea localității. Sunt niște case, majoritatea dintre ele, dărăpănate, vechi de când lumea, cu oameni bătrâni și neputincioși. Aceștia cu mare drag s-ar strămuta. Li se vor oferi alte pământuri și li se vor construi case moderne, adevărate, nu cocioabele gata să se dărâme dacă, așa cum spunea un localnic, „se sprijină un bou de ele“. Alții însă, care s-au mai descurcat pe ici pe colo, și care au apucat să se înstărească și să-și facă niște case mai dichisite, nu vor să se mute nici în ruptul capului. Alții, naivi și extrem de pretențioși, visând chiar cai verzi pe pereți, vor case în Australia, sau la Cluj, sau măcar (!) la București. Altfel spus, am consemnat tot felul de opinii, pro și contra viitoarei exploatare de la Roșia Montană. Mai toți interlocutorii n-au vrut să-și dea și numele. „Nu, fără nume, mi-a zis un fel de Gică Contra, că dacă o fi să cîr și eu ceva de la ei (de la viitoarea firmă, n.n.), or să-mi scoată ochii că nu am fost de acord cu planul lor. Și dacă o fi să se dea drumul la treabă, am și eu nepoți care nu prea mai au unde să muncească“. Cu alte cuvinte, invocându-se tot felul de motive, dar evitându-se cu obstinație șansa ce i se oferă zonei, opiniile sunt împărțite. Unii, cei mai mulți, acceptă fără prea multe condiții strămutarea din zona viitoarelor cariere. Alții, foarte puțini la număr, vor să tragă foloase nemaipomenite, de parcă ar fi pescuit peștișorul de aur care să le îndeplinească toate dorințele. Alții nu vor să se mute pentru că, fiind danșii chivernisiși și cu ce le trebuie pe la casa lor, nu au nevoie de nici un fel de avantaje. Este de neînțeles cum de-au reușit oamenii aceștia, doar câțiva, care nu vor să se gândească la

binele celorlalți, al nevoiașilor, cum au ajuns să dea tonul, să influențeze, să stârneasă vâlva și să transforme Roșia Montană într-un viespar. „Eu n-am cuvinte să numesc purtarea celor care se opun, dar ea, purtarea lor, nu face bine celorlalți. Eu poate că n-are rost să-mi dau cu părerea, că sunt venit aici de prin 1954, deci sunt un om adoptat. Mai mult decât atât, eu am pensia mea și pot trăi din ea oriunde, nu numai aici, la Roșia Montană. Poate că am să și plec de aici, dar trebuie să vă spun că, fără noua societate, Roșia dispare de pe fața

privire la strămutarea unor case. Ați participat și la discuția mea cu o localnică, Marcela, care a făcut o cerere de angajare. Ați auzit ce i-am spus, că dacă ea nu vrea să ne ajute, să ne lase să forăm în grădina ei, nici noi nu vrem să luăm în seamă cererea ei. Acum câteva ore, primarul proaspăt ales al comunei îi îndemna pe niște oameni să semneze un tabel în care se spune că praful rezultat din forajele de la Vârtoape și Corna, două dealuri din zonă, le-au îmbolnăvit vitele. Nici vorbă de așa ceva! Dar este un fapt care vă arată cine se îm-

MURIM CĂLARE PE AUR, SAU SCOATEM AURUL ȘI TRAIN?

pământului. Este momentul ca aurul din acești munți să le aducă oamenilor și fericire, nu numai necazuri și sărăcie. Și puteți să scrieți și cum mă cheamă, sunt Ion Cârstoiu, fost maistru minier, de loc din Gorj. Și am mai fost și primar în Roșia și-i știu pe toți cum sunt. Din cele 300 de case, care trebuie strămutate, 250 sunt de acord, vreau să spun, stăpânii acelor case. Alți 30-40 de proprietari stau în cumpănă. Restul, cel mult 10, nu vor. Pentru ei, poezia aceea cu «munții noștri aur poartă, noi cerșim din poartă-n poartă», nu are nici o valoare. Ei s-au ocupat dintotdeauna cu altceva, cu comerțul, cu afacerile și cu alte lucruri. Dar, așa cum spuneam, nu am cuvinte să le numesc purtarea“.

Ultimul interlocutor al acestui reportaj mamut a fost inginerul Gheorghe Gruber: „M-am născut aici, în Roșia, străbunicii mei au venit aici acum o sută și ceva de ani, am fost directorul exploatării miniere, acum sunt directorul administrativ al viitoarei societăți. Oamenii locului îmi spun Gyuri, deși de naționalitate sunt slovac, nu ungur. Dar asta nu are importanță. Ați sesizat deja că sunt multe discuții cu

potrivește. El, primarul, este agent veterinar, are firmă de comerț, are un bufet la care beau toți necăjiții, n-a lucrat în minieră, nu știe cu ce se mănâncă pâinea asta, dar se opune ca localitatea să renască și nu vrea ca primăria să încaseze taxele și impozitele care ar veni la bugetul local de la viitoarea firmă. Nu înțelege nimic din rostul său, dar se opune și îi îndeamnă și pe alții să se opună. Cam asta este situația, deocamdată. Cât despre cifrele și informațiile pe care le aveți de la surse din cele mai autorizate, ele sunt, până acum, doar cifre și informații. Adevărul despre ceea ce va să fie Roșia Montană depinde de analizele care se fac acum la un laborator din S.U.A. și de analiza studiului de preferezabilitate. Abia atunci vom ști cât aur și argint vom scoate, cât timp va dura exploatarea și ce anume se va întâmpla în viața acestei localități despre care eu spun, cu mâna pe inimă, că merită o soartă mai bună. Acum, aici, viața e al naibii de grea și se stinge încetul cu încetul. Murim călare pe aur, sau scoatem aurul și trăim?“

DANEMARCA ESTE ȚARA CU CEA MAI MARE CONTRIBUȚIE PENTRU ROMÂNIA PE PROBLEME DE MEDIU

Text: GEORGE ARION ■

– Doamnă Daniela Căncescu, v-am cunoscut în urmă cu câteva luni, la Brașov, cu ocazia documentării pe care o făceam în vederea realizării unui supliment dedicat Danemarcei. Încă de la început m-a uimit energia de care dădeați dovadă, pasiunea și tenacitatea cu care vă implicați în realizarea unor proiecte. Cum ați fost aleasă director de proiecte pentru România din partea Ministerului Mediului din Danemarca?

– Aș prefera ca la această întrebare să vă răspundă domnul Morten Pedersen, coordonatorul pentru România din partea Ministerului Mediului din Danemarca, principalul „vinovat”.

– De ce Danemarca este atât de interesată de problemele mediului din România?

– Danemarca este o țară în care protecția mediului este o prioritate națională, fiind conștientizată în rândul populației ideea că poluarea nu are frontiere. Așa se explică fondurile alocate țărilor Central și Est Europene pentru proiecte în acest domeniu, fonduri care sunt, de fapt, colectate din taxele și impozitele populației. Danemarca are o vastă experiență în protecția mediului, pe care dorește să o împărtășească și țărilor în curs de dezvoltare.

Legea privind subvenționarea activităților de mediu în țările CEE a fost adoptată în

Danemarca în anul 1991, o dată cu strategia de implementare. S-au semnat acorduri de cooperare cu 12 țări, între care și România. Dacă la început prioritate au avut țările baltice, în ultimii ani țările Europei de Sud și Sud-Est au beneficiat de fonduri tot mai mari.

Până în anul 1999 România a beneficiat de aproximativ 20 milioane EURO din partea Danemarcei, iar în acest an România beneficiază de peste 8 milioane EURO și are peste

implementat au fost mai mari, cu atât satisfacția în momentul punerii în funcțiune a fost mai mare.

– De fapt, care este mecanismul de derulare a acestor proiecte?

– Proiectele propuse către DEPA provin în general din prioritățile naționale (Programul Național de Acțiune pentru Protecția Mediului) sau prioritățile locale ale unui județ, sub forma unor Termeni de Referință. Proiectele mai

ciere pentru aderare la UE.

Proiectele de investiții se implementează în general în două etape. În prima etapă se elaborează studiul de fezabilitate, prin formarea unei echipe mixte de proiectanți români și consultanți danezi. În acest mod se asigură elaborarea documentației conform legislației române în vigoare și, în același timp, calitatea proiectului privind respectarea standardelor și directivelor europene.

În cea de-a doua etapă se trece la implementarea investiției sau a unei părți de investiții, în funcție de costurile totale și de posibilitățile beneficiarului de a aloca fondurile necesare cofinanțării.

Proiectele instituționale sunt destinate în general sprijini-

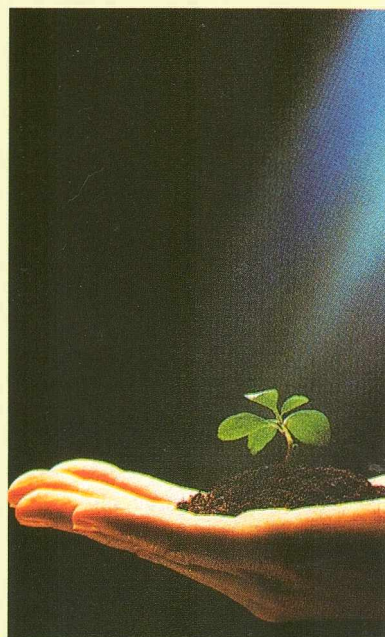
EXISTĂ 50 DE PROIECTE ÎN DERULARE

50 de proiecte în curs de implementare (reabilitări de stații de epurare, îmbunătățiri de sisteme de alimentare cu apă și sisteme de încălzire, construcția unor depozite ecologice de deșeuri, reducerea poluării aerului în industria cimentului, chimică, a mobilei, proiecte instituționale etc.). Danemarca este evaluată ca fiind țara cu cea mai mare contribuție pentru România dintre colaborările bilaterale pe probleme de mediu.

– Există, printre proiectele de care răspundeți, unul la care țineți mai mult?

– Nu este nici un proiect la care să țin mai mult. Toate proiectele îmi sunt dragi și mă lupt la fel pentru reușita fiecăruia. Dacă ar fi să fac o listă, aș folosi drept criteriu de clasificare ușurința cu care s-au implementat ele. De aceea, cu cât dificultățile cu care s-au

pot fi propuse și prin modelul „Aplicație”, adică una din firmele daneze găsește în România un partener care dorește să implementeze un proiect de mediu și împreună trimit propunerea la DEPA. Strategia de selectare a proiectelor este definită în programul Țara (“Country Programme for Romania”) semnat în 1997. Propunerile sunt analizate în minister după anumite criterii, dintre care aș enumera: prioritate pentru țara beneficiară; beneficii substanțiale în îmbunătățirea condițiilor de mediu; cofinanțare din partea beneficiarului; proiectele să fie implementate, pe cât posibil, în întregime; proiectele să aibă valoare demonstrativă; să asigure transferul de tehnologii și know-how danez; să conducă la conservarea energiei și resurselor naturale; să sprijine România în procesul de nego-

nirii Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului în îndeplinirea condițiilor de aderare a României la UE (elaborare de strategii, armonizarea legislației, atragerea fondurilor de investiții ale UE etc.).

– Mi-ați povestit, cu o altă ocazie, despre multele dificultăți cu care v-ați confruntat. În momentul de față situația este la fel?

– Dacă ar fi să fac o evaluare a activității desfășurate până acum, trebuie să recunosc că ne-am confruntat cu multe dificultăți. Vorbesc la plural deoarece lucrul în echipă, împreună cu domnul Morten Pedersen, nu trebuie uitat nici un moment. Chiar dacă lucrurile stau mai bine acum comparativ cu perioada de început din 1997, principalele dificultăți au fost și rămân în primul rând birocrația exagerată, ceea ce duce la întârzieri nejustificate. Mă refer în principal la diversele aprobări și avize care trebuie obținute pentru investiții; de exemplu, uneori devine o luptă doar obținerea unui număr de înregistrare și predarea documentației. După părerea mea, este de neacceptat ca o documentație să zacă săptămâni în șir pentru a fi evaluată, scuzele găsite de fiecare dată fiind uneori jenante și foarte penibil de tradus și explicat logic

partenerului străin. De aceea, evident că prima lor reacție este „Se dorește comision? Noi nu lucrăm astfel“. Devine uneori obositoare abordarea „de sus în jos“, însă este unica soluție la un moment dat. Alte probleme ar fi: lipsa de responsabilitate în luarea deciziilor, mai ales la nivel central, lipsa de comunicare între diferitele părți, atitudinea fiind „informațiile primite de mine le păstrez, îmi pot crea un avantaj“, nerespectarea termenelor convenite, o „boală“ în majoritate proiectelor.

Deși am început cu aspectele negative, trebuie să le menționez și pe cele pozitive: responsabilitate la nivel local, având parteneri foarte serioși, care au reușit să pună interesele comunității locale înaintea intereselor personale și de grup. Este o adevărată plăcere să lucrezi cu consilii locale sau județene care, înțelegând importanța protecției mediului, acordă prioritate și alocă fonduri din săracul buget de care dispun. Am constatat că, cu cât bugetul este mai sărac, cu atât seriozitatea și implicarea autorităților locale este mai

CU CÂT BUGETUL ESTE MAI SĂRAC, CU ATÂT SERIOZITATEA ESTE MAI MARE

mare. De asemenea, profesionalismul de care dau dovadă proiectanții români în colaborare cu consultanții danezi și responsabilitatea beneficiarilor proiectelor (întreprinderi, regii etc.) sunt aspecte pozitive.

– În luna mai, cu ocazia vizitei Reginei Danemarcei, la noi, Majestății Sale i-a fost adus la cunoștință stadiul acestor proiecte. Cum au fost ele apreciate?

– În perioada 23–25 mai a avut loc vizita oficială a Majestății Sale, Regina Danemarcei, împreună cu Alteța Sa Regală Prințul Consort, în România. În această perioadă s-a semnat noul acord de colaborare dintre Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului din România și Ministe-

Morten Pedersen – coordonatorul pentru România din partea Ministerului Mediului din Danemarca

rii Mediului și Energiei din Danemarca. Tot cu ocazia acestei vizite, Alteța Sa Prințul Consort a vizitat unul dintre proiectele noastre implementat și pus în funcțiune în anul 1999 la fabrica de mobilă Silvarom S.A. București. În cea de-a treia zi, Alteța Sa Prințul Consort a inaugurat depozitul ecologic de deșeuri menajere din Piatra Neamț.

atrage fonduri mari de investiții dacă sunt alocate acolo unde trebuie.

Pentru a justifica cele menționate, dau ca exemplu colaborarea pe care Danemarca a început-o cu Delegația Comisiei Europene din București pe diferitele instrumente financiare destinate României, colaborare apreciată de Fokion Fotiadis drept „exemplară“. În anul 1999 România a beneficiat de 16,5 milioane EURO fonduri de investiții din partea UE pentru 4 proiecte elaborate cu sprijin danez (Oltenița, Valea Jiului, Mangalia, Brașov). În anul 2000 am continuat această colaborare în cadrul instrumentului ISPA prin pregătirea a patru proiecte mari de investiții (Constanța, Craiova, Arad, Piatra Neamț). Două dintre ele vor fi deja supuse analizei în iulie la Bruxelles, și eu sper să fie aprobate pentru că Guvernul danez împreună cu MAPPM și beneficiarii români au depus eforturi mari în elaborarea lor. O altă dorință a mea de viitor este dezvoltarea investițiilor daneze în România, cea mai eficientă cale de dezvoltare a colaborării româno-daneze, în beneficiul ambelor părți.

Activitatea din domeniul protecției mediului în România a fost apreciată în mod pozitiv, întreaga delegație daneză fiind impresionată de rezultatele concrete ale investițiilor făcute. Ca urmare a acestei reușite s-a propus deja introducerea unor obiective de mediu în timpul vizitei oficiale pe care o va efectua cuplul regal în Bulgaria în această toamnă.

– Ce așteptați de la colaborarea româno-daneză?

– Evident, să dezvolt în continuare colaborarea pe linia protecției mediului, pentru că România are nevoie de fonduri foarte mari pentru a atinge un nivel decent în acest sector. Evident că sumele donate de Guvernul danez sunt minore față de necesități, însă ele pot

TOTUL DESPRE CANCERUL MAMAR

Text: CIPRIAN ENEA ■

Foto: Institutul Oncologic București ■

Începem, în acest număr al revistei Flacăra, un serial prin care echipa de medici de la Institutul Oncologic București, coordonată de conf. univ. dr. Alexandru Blidaru, vă va prezenta tot ceea ce trebuie să știți pentru a putea preveni și combate una dintre cele mai grave boli ale secolului — cancerul mamar. Materialele vor fi însoțite de o ilustrație bogată, adunată de Alexandru Blidaru în peste zece ani de practică oncologică și editată pe CD-ul intitulat „Atlas de patologie mamară”.

— *Care sunt cauzele de deces prin cancer în România, pe ansamblul populației?*

— Mortalitatea prin cancer pentru ambele sexe e dată în ordine de următoarele localizări: cancerul pulmonar, cancerul gastric, cancerul mamar, cancerul hepatic, cancer al colonului, cancer al pancreasului, cancerul colului uterin. La bărbați, cancerul pulmonar este

principala cauză de deces, urmat de cancer gastric, cancer de prostată, cancerul hepatic și cel al pancreasului. În privința populației feminine, cancerul mamar este primul motiv al decesului prin această boală. Imediat după cancerul la sân, femeile sunt amenințate de cancerul colului uterin, cancer pulmonar, cancer gastric, cancer al colonului și cancer ovarian. Cancerul mamar

are o incidență în creștere în România și este responsabil de peste o treime din decesele prin cancer la femei, fiind prima cauză de deces la femeile între 40 și 60 de ani.

— *Care sunt cauzele apariției cancerului mamar?*

— Riscul de apariție a cancerului mamar crește după vârsta de 25–30 de ani și are un maximum în preajma vârstei

de instalare a menopauzei. Antecedentele de cancer mamar în familie reprezintă un factor de risc important. Pericolul e cu atât mai mare dacă boala a apărut la o rudă de gradul I sau la mai multe rude sau dacă a debutat în aceste cazuri la o vârstă tânără. Prima menstruație timpurie și menopauza tardivă sunt asociate cu o incidență mai mare a cancerului la sân.

Specialiștii de la Institutul Oncologic „Prof. Dr. Al. Trestioreanu” au realizat de curând un amplu ATLAS DE PATOLOGIE MAMARĂ. Realizat pe suport CD, acest atlas cuprinde o gamă extrem de variată de fotografii care abordează următoarele teme: afecțiuni mamare benigne, cancer mamar, imagistică mamară (mamografii, ecografii, tomografii, scintigrafie etc.) și varia. CD-Rom-ul rulează atât pe calculatoare IBM-PC cât și pe Apple Macintosh, iar interfața acestuia este realizată în trei limbi (română, engleză și germană).

Principalul autor al atlasului, conf. univ. dr. Alexandru Blidaru, ne-a declarat: „Atlasul de patologie mamară este, în esență, o bază de date exprimată prin imagini. Specific pentru acest gen de lucrări pare să fie caracterul impersonal. În cazul de față, inițiatorul proiectului va fi prezent, având în vedere o serie de elemente subiective care au participat în mod decisiv la realizarea acestui CD-Rom. De pildă, a contat enorm fascinația pe care dintotdeauna fotografia a exercitat-o asupra mea. Interesul față de imagine m-a determinat să încep, din 1989, înregistrarea unor aspecte din experiența mea de chirurg oncolog. Nu aveam nici un proiect la data aceea, iar gestul a fost spontan și l-am realizat cu mijloace tehnice modeste. Abia mult mai târziu am

avut posibilitatea să colaborez cu profesioniști ai imaginii. În acest fel s-au strâns peste 5.000 de fotografii de patologie mamară, din care am selectat 1.220.” Deși mi-am propus să depășesc perspectiva limitării la cazurile deosebite, o anumită disproporție se păstrează și ea oglindește situația reală: numărul bolnavelor cu cancer mamar în stadii avansate precumpănește. Această stare de fapt este consecința curenților grave de educație, a deficiențelor din sistemul medical și a lipsei unui program de depistare precoce a bolii. Având în vedere aceste circumstanțe, Atlasul ilustrează patologia mamară la sfârșitul mileniului II în România, așa cum rezultă din experiența acumulată de mine

Femeile care nu au născut sau care au născut prima dată la vârstă înaintată fac mai frecvent această boală. Spre exemplu, femeile care au născut prima oară la peste 30 de ani au un risc de două ori mai mare decât cele care au adus pe lume un copil înainte de 20 de ani. Femeile care au avut cancer la sân au un risc de 2-4 ori mai mare decât populația generală de a dezvolta un al doilea cancer mamar. Antecedentele de afecțiuni mamare benigne (mastezie fibrochistică, hiperplazii) reprezintă factori de risc pentru cancerul mamar. Anticoncepționalele orale administrate prelungit (mai mult de 10 ani) la femeile tinere, înainte de prima naștere, determină o ușoară creștere a incidenței cancerului mamar. De aceea, utilizarea lor la femeile cu factor de risc pentru cancer mamar trebuie făcută cu precauție, după examen medical, și sub supraveghere medicală. Aceste lucruri sunt valabile și pentru medicația hormonală de substituție în post-menopauză care determină o reducere importantă a apariției osteoporozei și a bolilor cardiovasculare, dar pe termen lung reprezintă un factor de risc pentru cancerul mamar.

Expunerea prelungită la radiații solare ionizate sau electromagnetice mai ales la vârstă tânără crește semnificativ frecvența apariției cancerului la sân. Alimentația bogată în grăsimi și dulciuri, dar și stresul și tulburările relațiilor familiale sunt legate de creșterea riscului de cancer mamar. Este foarte probabil că mare parte din cancere au un determinism genetic, apărând mult mai des la persoanele care prezintă mutații cromozomiale care predispun la declanșarea bolii.

A fost pusă în evidență

existența unor mutații cromozomiale la nivelul genelor BRCA 1 și BRCA 2 care, atunci când sunt prezente, fac ca riscul de cancer mamar să fie foarte mare. Peste 80% din femeile care au prezentat această modificare dezvoltă în timpul vieții această boală.

– *Care sunt cele mai frecvente semne și simptome de debut al cancerului mamar?*

– În mai mult de 80% din cazuri, primul semn al neoplasmului mamar este apariția unei tumori la nivelul sânelui. De cele mai multe ori este descoperită întâmplător de bolnavă. Nu este însoțită de durere, lucru care liniștește nejustificat pe bolnavă și astfel boala este lăsată să evolueze. Prezentarea la medic se face de obicei prea târziu, mult după ce bolnava a înțeles că e o boală care nu va trece singură, după ce a depășit frica de spital și de aflarea diagnosticului și după ce, de multe ori, a pierdut timp prețios încercând tot felul de vindecări iluzorii.

Alteori, prima manifestare a cancerului mamar poate fi scurgerea mameionară sau apariția unor leziuni la nivelul mameionului. Modificarea formei, a volumului sânelui, apariția unor zone de retracție a tegumentelor sânelui sau fenomene inflamatorii ale sânelui pot reprezenta primele semne ale unui cancer mamar.

Esențial este ca femeia să se prezinte repede la un examen medical. Acest lucru este important pentru că nu toate semnele sunt neapărat legate de un cancer mamar, ci pot reprezenta afecțiuni benigne ce pot fi tratate ușor. Cu atât mai mult dacă este vorba de un cancer el trebuie să fie tratat cât mai repede asigurând astfel o șansă de vindecare mai mare. Sfatul nostru este de autoexaminare

periodică a sânilor pentru a observa devreme apariția unor modificări și prezentarea la medic în caz că ai sesiza ceva ce vi se pare anormal.

Pe de altă parte, afecțiunile mamare și mai ales cancerul mamar pot fi diagnosticate foarte devreme. Mult înainte de a se manifesta și de a putea fi puse în evidență clinic. Mamografia poate individualiza leziuni mici de câțiva milimetri și de aceea este folosită în depistarea activă a cancerului mamar (screening). Screening-ul pentru cancerul mamar impune examen clinic și mamografie, repetate periodic la toate femeile care au depășit vârste de 40-45 de ani. Astfel, boala poate fi descoperită foarte devreme, cu condiția ca mamografia să fie de calitate, iar medicul care o interpretează să aibă experiență în domeniu. Cum de multe ori sunt depistate leziuni foarte mici, nepalpabile, localizarea precisă, diagnosticul și tratamentul lor ridică probleme speciale. Ele sunt însă rezolvate prin folosirea stereotaxiei care permite, prin intermediul unui calculator

conectat la aparatul de mamografie, localizarea automată, tridimensională a tumorii, garantând astfel diagnosticul și tratamentul corect al bolii. Am folosit această metodă pentru prima dată în țară la Centrul Medical București având rezultate foarte bune. Astfel boala poate fi diagnosticată precoce, tratamentul este mai facil, în anumite situații poate fi evitată mastectomia (extirparea sânelui) și rezultatele tratamentului sunt incomparabil mai bune. Prin screening, în S.U.A. și în țările Europei Occidentale, mortalitatea prin cancer mamar a fost redusă cu 30%. În România, însă, absența unui program coerent de screening face ca majoritatea cazurilor de cancer la sân să fie diagnosticate în stadii avansate, în timp ce în Occident peste un sfert din cazurile diagnosticate sunt foarte puțin avansate, cu tumori nepalpabile.

În numărul următor vă vom prezenta articolul „Totul despre cancerul mamar la bărbați”.

în Institutul Oncologic „Prof. Dr. Alexandru Trestioreanu” București. Atlasul nu recomandă conduite terapeutice și nici nu emite judecăți. El înfățișează cazuri. Asta, cu atât mai mult cu cât sunt prezentate imagini ale unor bolnave care nu au fost nici tratate, nici operate la Institutul Oncologic București.”

Menționăm că doctorul Alexandru Blidaru dedică acest atlas memoriei tatălui său.

Alături de dr. Alexandru Blidaru, la realizarea *Atlasului de patologie mamară* au participat: prof. dr. Ion Bălănescu, dr. Cristian Bordea, dr. Cristian Vișoreanu, dr. Octavian Badea, dr. Carmen Pantiş, dr. Dumitru Nuțu, dr. Silviu Voinea și dr. Radu

Niculăiță. Mamografiile au fost efectuate de dr. Adriana Gociman, dr. Mihaela Sebeni și dr. Livia Colda, iar de ecografii s-au ocupat dr. Anca Bișcă și dr. Horia Bălan. Tomografiile computerizate au fost făcute de dr. Mariana Răduț. Menționăm că CD-Rom-ul, primul CD multimedia în domeniul medical din România, a fost realizat la Fundația Arte Vizuale, iar stereotaxia s-a făcut la Centrul Medical Medcover București, împreună cu doamna dr. Mihaela Sebeni.

Trebuie subliniată contribuția deosebită la realizarea acestui CD-ROM a domnului Neil Coltofeanu și meritele celor care s-au ocupat de tehnoredactarea computerizată: dr. Cristian Bordea și dr. Cristian Vișoreanu.

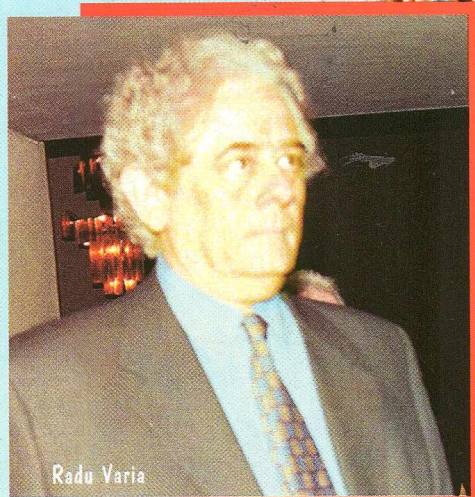
Atlas de patologie mamară

Alexandru Blidaru

La titlul de Cavaler al Legiunii de Onoare, noi îi mai acordăm lui Radu Varia

CAVALER AL SINISTREI TOTALĂ A COLOANE

Radu Varia

Încă o distincție:

CAMPANII DE DISTRUGERE I FĂRĂ SFÂRȘIT

Text: VICTOR NIȚĂ ■

Foto: Arhiva revistei FLACĂRA ■

Individul numit Radu Varia nu vrea cu nici un chip să-și bage mințile-n cap. Pare-se că recentul titlu de Cavaler al Legiunii de Onoare, atribuit de Academia Goncourt, i-a reînflamat ambiția de a duce până la capăt sinistra campanie de distrugere definitivă a Coloanei fără Sfârșit, fabuloasa piesă a Ansamblului Monumental de la Târgu Jiu.

Nu avem căderea și nici intenția de-a contesta înaltul titlu cu care a fost distins Radu Varia, dar avem tot dreptul să ne îndoim că juriul a fost în cunoștință de cauză cu opinia sculptorului și brâncușiologului american Sidney Geist, care a scris negru pe alb: „Radu Varia este cel mai mare pericol care s-a abătut asupra Coloanei“. N-a fost la curent, probabil, nici cu opinia unui alt mare brâncușiolog, Eric Shanes: „Dl Radu Varia nu are nici o pricepere în restaurare și nici în domeniul istoriei artei. Dacă i se utilizează numele printre brâncușiologii avizați se consideră că s-a făcut o glumă nesărată. Dl Radu Varia este un playboy cultural“. Cât despre cartea pe care Radu Varia a scris-o despre opera lui Brâncuși, carte pe care președintele Academiei Goncourt, François Nourissier, o apreciază nespun, socotind-o drept „o valoare absolută, inegalabilă“, iată ce scria același Eric Shanes: „Cartea lui Radu Varia este derizorie și i-am făcut o recenzie aspră în revista APOLLO, încă din 1988, când am calificat-o ca

fiind lipsită de valoare intelectuală“.

Acestea fiind zise, individului numit Radu Varia i se putea acorda, în ton cu apucăturile lui de playboy cultural, dar și de infractor cultural, nu titlul de Cavaler al Legiunii de Onoare, ci acela de cavaler al Sinistrei Campanii de Distrugere Totală a Coloanei fără Sfârșit.

Supranumit și „demolatorul șef“ al Coloanei, Radu Varia și-a văzut visul aproape

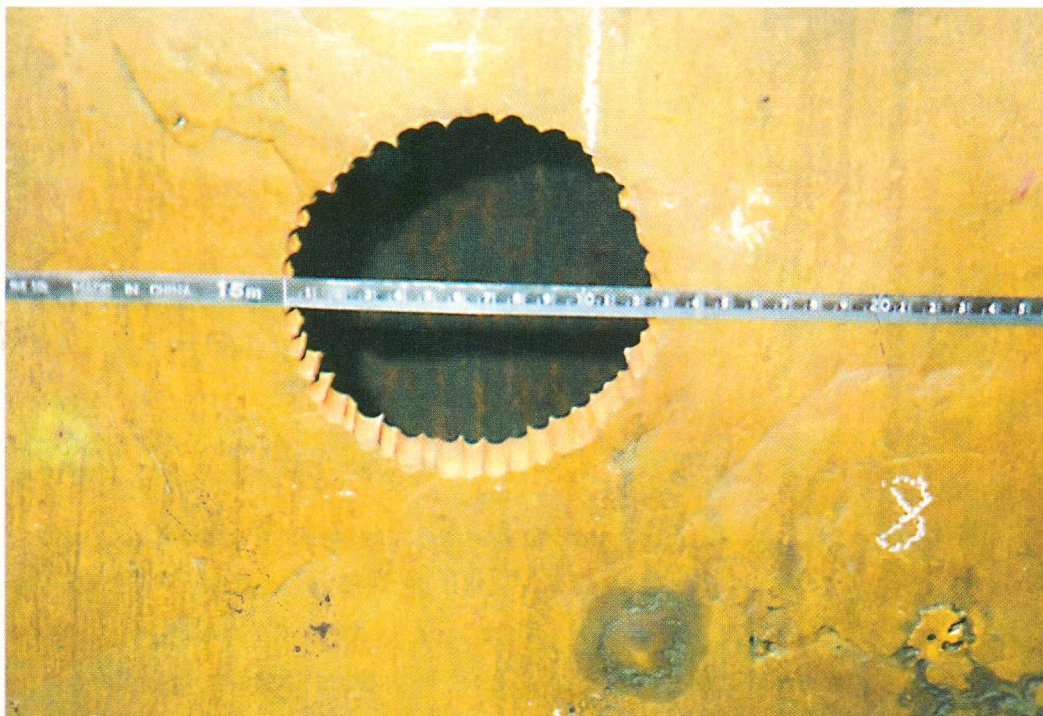
toate modulele s-au ales cu numeroase fisurări. Și nici nu se putea altfel atâta vreme cât modulele, executate din fontă, au suportat șocurile unui baros care a lovit fără pic de milă sau precauție. Există oare vreun document care să-i fi permis lui Radu Varia să aplice o astfel de metodă?! Bineînțeles că nu. Dar dacă, din întâmplare, există o astfel de aprobare, cel care a dat-o trebuie să suporte consecințele legii, adică, prevederile Codului

ACADEMIA GONCOURT PREMIAZĂ UN PLAYBOY CULTURAL

împlinit, acela de-a distruge Coloana, în data de 14 septembrie 1996, când, cu aprobarea Comisiei Naționale a Monumentelor, s-a început dezasamblarea celebrului monument. Evenimentul a fost consemnat pe peliculă și se vede cum, pentru desprinderea modulelor, au fost folosite ranga și barosul! Secvența în sine a fost difuzată recent, în premieră, la o emisiune a postului TELE 7 abc. În urma aceluia barbar tratament aproape

Penal cu privire la distrugerea unei opere de artă aparținând nu doar patrimoniului național, ci și patrimoniului mondial. Fisurile despre care vorbim și care sunt chiar proba criminalului act au fost depistate de aparatele specialiștilor de la S.C. „Vulcan“ S.A., cei care și-au dat acordul pentru toată țevăria de la Centrala nucleară de la Cernavodă. Altfel spus, nu există loc de întoarcere, cum că au fost sau n-au fost fisurate, la dezasamblare,

Imaginați-vă Coloanei, așa cum arată ea azi, stăpîni central, fără modulele care, la ordinul lui Radu Varia, au fost scoase cu ranga și barosul

Proba infracțiunii penale pentru care Ministerul Culturii este obligat să facă plângere penală împotriva lui Radu Varia

modulele Coloanei. Dar crima cea mare avea să se producă în clipa în care, tot la ordinul lui Radu Varia, din cel de-al 16-lea modul a fost decupată o carotă, o rozetă cu un diametru de 13 centimetri. Ca să înțelegeți ce înseamnă această decupare din substanța unei opere de artă, vă propunem să vă imaginați cum ar reacționa Franța dacă un țâști-bâști ca Radu Varia ar decupa din celebra Mona Lisa un centimetru pătrat pentru a analiza dacă nu cumva pânza ori culoarea s-au deteriorat între timp. Dar ceea ce plusează gravitatea infracțiunii este faptul că respectiva carotă a dispărut în timpul analizelor, situație care ne îndreptățește să spunem că este vorba și de un furt, nu numai de o deteriorare a unei inestimabile opere de artă. Acestea fiind zise, cerem de urgență, cu puterea cuvântului scris, declanșarea unor anchete privind infracțiunile penale ale lui Radu Varia.

Dar despre toate aceste lucruri, plus multe altele, petrecute în perioada guvernării pedeseriste, am scris

încă de-acum un an, în numerele 8 și 9 ale revistei FLACĂRA, și am revenit cu încă un text, în numărul 3 din acest an. (Deschidem o paranteză și, lăsând modestia de o parte, precizăm că pentru acele articole, Uniunea Artiștilor Plastici a ținut să acorde revistei FLACĂRA Diploma de Susținător al Artelor, o distincție care, sigur că da, nu se poate compara cu înaltul titlu de Cavaler al Legiunii de Onoare. Numai că mica și aproape neînsemnata mea distincție are ca suport respectarea adevărului și efortului revistei FLACĂRA de-a contribui la salvarea Coloanei fără Sfârșit, atât de amenințată de infractorul numit Radu Varia.) În intervenția din acest an am salutat faptul că, în luna februarie, Comisia Națională a Monumentelor a aprobat proiectul de restaurare propus de o echipă de sculptori și restauratori care și-au prezentat proiectul cu girul Uniunii Artiștilor Plastici. Respectivul proiect își propune menținerea stâlpului central, care s-a dovedit a nu fi fost nicicum

afectat de trecerea timpului, o nouă metalizare a modulelor, conformă cu metalizările originale, o restaurare, atât cât se mai poate, a modulelor fisurate, o reasamblare a lor, inclusiv o protecție a acestora cu lacuri speciale. În plus, se va consolida fundația, se

RADU VARIA NU VREA O COLOANĂ RESTAURATĂ, CI UNA RECONSTITUITĂ

vor adăuga unele instalații și subansambluri care vor permite o ventilație din interior a Coloanei, inclusiv instalații și substanțe de combatere a eroziunilor de tot felul.

Numai că acest proiect al echipei de la UAP nu este pe placul lui Radu Varia, infractorul cultural cel mai periculos din România. El, Radu Varia, ține cu tot dinadinsul ca stâlpul central, deși aflat în perfectă stare, să fie musai înlocuit cu un stâlp din oțel inox pe care să ni-l facă nu se mai știe care firmă suedeză. Dacă, prin absurd, s-ar accepta ideea lui Varia, asta ar însemna să fie refăcută și fundația, ceea ce, adăugând și deteriorarea mo-

dulelor, ar duce la o reconstituire a Coloanei, la o replică a originalului, și nu la o restaurare. Aceasta este temerea tuturor brâncușiologilor, inclusiv a celui mai mare brâncușiolog român încă în viață, Barbu Brezianu.

Revenind asupra textului nostru, publicat în luna martie, este de menționat că nu trecuseră decât câteva zile de la aprobarea proiectului UAP și Radu Varia, prin acoliții săi, a început să atace decizia Comisiei Naționale a Monumentelor, inclusiv poziția ministrului Culturii, Ion Caraimitru, care, după îndelungi dezbateri și analize, a înțeles pericolul pe care Radu Varia îl reprezintă pentru Coloană. Acum, că individului Radu Varia i s-a acordat și înaltul titlu de Cavaler al Legiunii de Onoare, reapare pe tapet ideea că proiectul său de restaurare – care proiect nu există, fiind vorba doar de un program parșiv, de distrugere a Coloanei – este boicotat. Că, vezi Doamne, fără el și misterioasa Fundație Internațională „Constantin Brân-

cuși“, n-ar fi fost strânși, din sponsorizări, banii (peste 700.000 de dolari), pe care Fundația Mondială a Monumentelor (WFM) i-a donat României pentru restaurarea Coloanei. Mai mult, fără el și fundația sa, al cărei președinte este, Banca Mondială n-ar fi împrumutat statului român suma de 2,8 milioane de dolari, cu o dobândă de numai 5%, din care aproximativ 60% să fie destinați restaurării Coloanei. Vrea Radu Varia să spună că el a fost buricul pământului și, prin farmecul său personal, i-ar fi determinat pe înalții funcționari mondiali să fie drăguți și amabili cu necazul care s-a abătut asupra Coloanei. A omis să le spună

că necazul era el însuși, Radu Varia, așa cum preciza sculptorul și brâncușiologul american citat, Sidney Geist: „Radu Varia este cel mai mare pericol care s-a abătut asupra Coloanei”.

La titlul de Cavaler al Legiunii de Onoare, care l-a agitat peste măsură pe Radu Varia, trebuie că se adaugă și următorul raționament: dacă tot dezastrul a fost început și aprobat în timpul guvernării pedeseriste, care guvernare este pe punctul de a reveni, de ce să nu se bată fierul încă de pe acum?! Este, să

restaura Coloana. Din cauze încă nelămurite, dar nicidecum legate de intervențiile oculte ale numitului Radu Varia, licitația a fost amânată spre jumătatea sau finele lunii iulie.

Dar pentru că, între timp, câteva importante ziare centrale au declanșat, la solicitarea lui Radu Varia, o stranie campanie de presă menită a bloca licitația, Ministerul Culturii a organizat o conferință de presă care, grație unui dosar extrem de documentat, a demontat, punct cu punct, acuzele pe care Radu

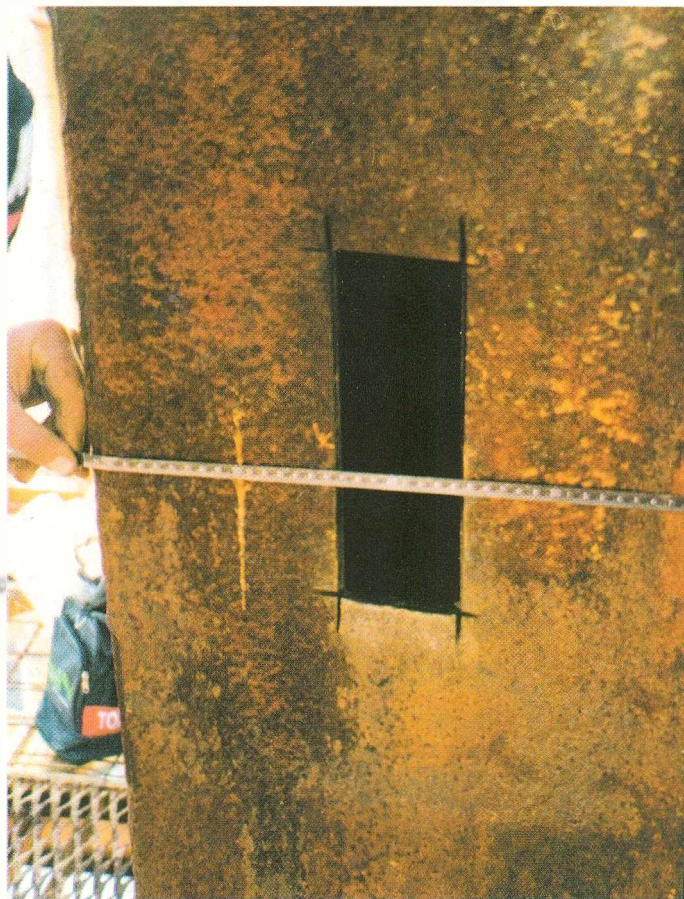
RADU VARIA SPERĂ CA POSIBILA REVENIRE LA PUTERE A PDSR L-AR PUTEA AJUTA SĂ DISTRUGĂ COLOANA

recunoaștem, un raționament cu un anume substrat, drept pentru care prima țintă a campaniei este chiar ministrul Culturii, Ion Caramitru, acuzat că a sabotat proiectul Radu Varia, inclusiv structura creată de acesta în străinătate „pentru a garanta calitatea cercetărilor și a finanța integral, cu fonduri donate, restaurarea începută”. (din scrisoarea deschisă pe care Radu Varia a înaintat-o membrilor Guvernului, șefilor de partide, primului-ministru, președintelui Fondului Mondial al Monumentelor, președintelui Băncii Mondiale, Camerei Deputaților și Senatului României.) După cum se vede, playboy-ul cultural și infractorul cultural Radu Varia bate departe și numai la vârf.

Cu doar câteva zile înainte ca rândurile de față să fie încredințate tiparului, urma să aibă loc, licitația executării proiectului de restaurare, cel semnat de UAP și acceptat de Comisia Națională a Monumentelor Istorice. Am nutrit speranța că vă vom putea înștiința cine anume va

Varia le aduce celor care nu vor să-l lase să distrugă Coloana. Numai că rostul acelei conferințe de presă n-a fost doar acela de a-l combate pe Radu Varia, ci de a prezenta cât mai pe larg cu putință istoria și situația la zi a Coloanei. Au fost prezentate, totodată, și demersurile ce se vor întreprinde pentru ca până la finele acestui an Coloana să aureoleze, prin excelența sa, ansamblul muzeal de la Tg. Jiu. „Ar fi, a declarat domnul Barbu Brezianu – eminent brâncușiolog și critic de artă, omul care a luptat din răspuțeri împotriva demolării Coloanei – un fericit moment ca în prima parte a anului 2001, când se vor sărbători 125 de ani de la nașterea genialului sculptor Constantin Brâncuși, cea mai importantă operă de artă monumentală a secolului XX, pe care cu atâta generozitate Brâncuși a dăruit-o României și meleagurilor sale natale, să străjuiască din nou, restaurată și nu reconstituită, complexul de la Târgu Jiu.”

Un alt amănunt, extrem de interesant, rostit la aceea conferință de presă, este

acela că Fundațiile Internaționale „Constantin Brâncuși”, în numele cărora tot vorbește Radu Varia, nu mai există încă de acum doi ani! Și atunci, în numele cui vorbește infractorul cultural numit Radu Varia, fostul consilier

mula decât Primăria din Tg. Jiu, proprietara de drept a monumentului. Și am mai aflat că a existat un astfel de dosar, că s-au efectuat cercetări penale, dar ele n-au fost finalizate, pentru că, vezi Doamne!, vinovat de distru-

RADU VARIA, CONSILIERUL LUI NICU CEAUȘESCU, TREBUIE SĂ PLĂTEASCA

personal, pe probleme de artă, al lui Nicu Ceaușescu?! Răspunsul este unul singur: în numele celor care, din distrugerea Coloanei, vor să-și însușească, pentru buzunarele lor, uriașele sume de bani puse în joc.

În fine, la solicitarea noastră ca Ministerul Culturii să formuleze, de urgență, o plângere penală împotriva lui Radu Varia pentru infracțiunea penală de mutilare a Coloanei, conform probelor pe care le publicăm în aceste pagini, am primit răspunsul că plângerea nu o poate for-

gerea modulului cu numărul 16 și a decupării unui dreptunghi din stâlpul Coloanei se face vinovat muncitorul care a efectuat cele două operații. O astfel de concluzie este inacceptabilă! Adevăratul vinovat este Radu Varia și, dacă în țara asta mai există dreptate, el trebuie să plătească. El și toți cei care i-au dat toate aberantele aprobări.

DE 25 DE ANI PE PATUL SPITALULUI

Text: CIPRIAN ENEA ■
Foto: M. FELIX ■

- S-a născut într-un lagăr din Bărăgan ● Până la 23 de ani a fost un om normal
- Nelu își simte corpul, dar nu-și poate mișca decât capul și, parțial, mâinile ● Pe patul spitalului a citit aproape 10.000 de cărți ● De un sfert de secol mama sa, acum în vârstă de 92 de ani, locuiește în spital, supraveghindu-și fiul zi și noapte
- Dacă ar găsi înțelegere în lumea oamenilor cu bani, Nelu ar putea trăi mai bine...

Articolul despre Nelu Bălțatu a început banal, ca orice reportaj obișnuit din activitatea cotidiană a unui ziarist. Aveam câteva date despre caz și, în baza lor, l-am sunat pe doctorul George Vasilescu, purtătorul de cuvânt al spitalului „D. Bagdasar“, din București. Doctorul mi-a răspuns cu amabilitate, îndreptându-mă către Iulia

Pogor, asistentă-șefă în cadrul secției „Computer-tomograf“, a aceluiași spital. Tot el mi-a

voința acestei femei am intrat prima oară în salonul lui Nelu Bălțatu. Din cadrul ușii,

ÎNTR-O NOAPTE TATA ȘI-A URCAT FAMILIA ÎNTR-O CĂRUȚĂ ȘI-A FUGIT DIN BASARABIA

dezvăluit că Iulia Pogor este nepoata celui pe care vroiam să-l interviuez. Prin bună-

privirea mi-a „căzut“ pe un pat ceva mai înalt, instalat de-a lungul ferestrelor.

Acestea erau acoperite în totalitate cu cearceafuri mari și albe, astfel încât luminozitatea încăperii era oarecum estompată. Pe pat se afla un bărbat acoperit, de asemenea, cu cearceafuri albe. Îl cheamă Nelu Bălțatu și de 25 de ani trăiește întins, cu fața-n sus, pe patul spitalului.

Nelu își simte tot corpul, dar nu-și poate mișca decât

parțial mâinile (fără degete) și, cu un grad mare de restricție, capul. Spre a face cunoștință cu mine, omul din fața mea și-a ridicat mâna stângă, manevrând-o cu greutate din cot, asemeni unui robot. Am răspuns la salut, i-am strâns palma inertă și am observat că brațul îi este legat cu un tifon îngălbenit de vreme. Mi-am dat repede seama că, dincolo de spațiul controlat de legătura respectivă, mâna omului scăpa de sub controlul creierului, transformându-se într-o bucată flască de carne, asemenea picioarelor. În întreaga încăpere răsună obsedant gâfâitul scadat al unui aparat de respirat. Mai întâi ne irita timpanul o

pocnitură fermă, urmată de un fâsăit prelung, de câteva secunde, și ciclul îmi lasă senzația că se repeta la nesfârșit. Nelu era conectat la mașinaria cu pricina prin intermediul unui tub, care pătrundea direct în gâtul bolnavului. Astfel că, deși respira permanent cu plămânul racordat la un furtun, el putea să vorbească. După câteva cuvinte însă își pierdea suflul. Ultimele sale vorbe erau puternic estompate, aproape de neînțeles pentru cineva nefamiliarizat cu acest mod de exprimare. Din acest motiv, Nelu face pauze între seriile de cuvinte, iar acolo unde consideră că interlocutorul nu a înțeles, repetă spusele din proprie inițiativă.

Pe patul din dreapta încăperii stătea o bătrânică al cărei păr alb, alb, mă poartă cu gândul spre timpuri imemorale. Are 92 de ani și este mama partenerului meu de dialog. Ea este cea care și-a sacrificat ultimii 25 de ani ai vieții pentru a-și menține feciorul printre cei vii. Pe măsură ce Nelu începe să-și spună povestea, îmi dau seama că între mamă și fiu s-a realizat o simbioză nemaiîntâlnită. Unul a devenit prelungirea și rațiunea de a fi a celuilalt, printr-un joc al hazardului, dincolo de orice închipuire pământească.

Trăim într-o lume care plesnește de optimism. În societatea actuală aproape oricărei povești tragice i se fabrică imediat și un „happy end”. Cu totul altfel însă este povestea vieții lui Nelu Bălțatu: „Mă trag dintr-o familie numeroasă, originară din Basarabia. În vara anului 1945, tatăl meu și-a dat seama că zilele în satul nostru ne erau numărate. De frică, și-a încărcat într-o noapte toată gospodăria într-o căruță, a pus deasupra pe cei șapte copii pe care-i avea și a plecat la București. De aici s-a îndreptat către Banat, unde familiile nevoiașе primeau pământ de la stat. Treburile au mers bine până în 1951, când familia mea a fost

urcată sub amenințarea puștilor într-un vagon. Din Banat au fost toți transportați direct în mijlocul Bărăganului, în așa-zisa comună Mărculești. Acolo se aflau câteva familii, abandonate în mijlocul pustiei. Cu puținele unelte avute au fost nevoiți să-și sape inițial un bordei și, o dată cu trecerea timpului, au înălțat o casă din chirpici. Un an mai târziu, am venit și eu pe lume. În Bărăgan familia mea a locuit aproape patru ani. De-acolo am plecat la Afumați și-n scurt timp am ajuns la București, unde ne-am stabilit definitiv.

Stigmatul acesta al trecutului familiei mele avea să mă marcheze în permanență, își amintește Nelu Bălțatu. Eu eram o fire foarte ordonată și iubeam teribil de mult uniforma militară. Dar, cu cât încercam mai mult să-i conving pe cei din jurul meu că mie mi s-ar potrivi să fac o școală de ofițeri militari, cu atât mai mult ei îmi explicau că așa ceva este imposibil. Văzând că nu scăpau de gura

dragoste foarte frumoasă, mai ales că o cunoșteam încă din școala generală...”

Ziua de naștere a lui Nelu Bălțatu este pe 23 iulie. În 1975 abia împlinise 23 de ani. A doua zi s-a dus liniștit ca tot omul, la serviciu. Avea biroul cu fața spre geam și cum îi bătea lumina în ochi a simțit dintr-odată o străfulgerare puternică. El ne-a descris senzația ca pe o arsură produsă în interiorul capului. Avea tot timpul amețeli, iar capacitatea sa de lucru scăzuse la zero. Când să coboare din institut, în timp ce aștepta liftul, un coleg l-a bătut prietenos, cu palma pe umăr. Dar, Nelu a resimțit o durere atât de puternică, încât ar fi fost gata să jure că a încasat câțiva pari în spate. A ajuns cu chiu cu vai acasă și și-a pus termometrul. Avea 40 de grade și s-a gândit că-i vorba despre o răceală. Mama sa l-a tratat așa cum știa ea mai bine, cu un ceai fierbinte și o frecție bună. În loc să se amelioreze, starea i s-a agravat atât de tare, încât nu se

CUMPĂRASEM VERIGHETE PENTRU ÎNSURĂTOARE

mea, într-o zi părinții mei mi-au spus: «Măi băiete, tu vrei să ajungi să vii cu pușca-n mână și să ne arestezi, după toate câte știi că am pățimit?». Acest argument al lor m-a convins să abandonez ideea de a deveni ofițer. Am urmat liceul energetic și m-am angajat la un institut de proiectări din sectorul energetic (I.S.P.E.). Viața mea începuse să intre în normalitate. Îmi vedeam, de serviciul meu, unde eram destul de apreciat. Mergeam în delegații și primisem chiar în custodie un capitol dintr-un important proiect, semn că le câștigasem încrederea celor din conducerea institutului. Îmi făcusem o prietenă cu care doream să mă căsătoresc și tot timpul discutam despre viitorul nostru, despre nuntă. Eu cumpărasem chiar și verighetele. Era între noi o

mai putea da jos din pat. A chemat salvarea, dar medicul de pe mașină i-a spus să nu-și facă griji prea multe că-i o răceală mai puternică. La miezul nopții a chemat din nou salvarea și de data aceasta a fost dus la spital, unde a rămas peste noapte. A doua zi, când a venit medicul să-l viziteze, starea lui Nelu se înrăutățise peste măsură. Căzuse în mijlocul salonului când a vrut să-și ia un pahar cu apă, nu mai putea respira aproape deloc, iar culoarea feței îi devenise vânăt-albăstrui. Atunci a fost mutat la neurologie și pus sub un clopot de sticlă, oxigenat artificial. În 26 iulie a leșinat și nu s-a mai trezit decât la jumătatea lui septembrie. Timp de 40 de zile a stat în comă. Din această perioadă are doar mici amintiri frânte, fără nici o logică temporală.

Nelu împreună cu mama și sora lui, infirmieră la spitalul nr. 9

Tot în această perioadă, medicii au pus și diagnosticul: **neuroviroză**. În tot acest timp Nelu Bălțatu a fost îngrijit la spitalul „Gheorghe Marinescu” (nr. 9). Pentru o perioadă scurtă de timp, a fost mutat la spitalul „Filaret”, iar în iunie 1976 (la un an de la declanșarea bolii) a fost dus din nou la spitalul „Gheorghe Marinescu”. Starea sa se ameliorase și apăruse posibilitatea unei recuperări, măcar parțiale. În acest sens, Nelu a început ședințele de fizioterapie. Destinul însă a vrut ca în perioada acestor ședințe să dea peste bietul om o răceală puternică, finalizată cu pneumonie și apă la plămâni. A fost lovitura finală, care a făcut inutilă orice intervenție medicală. Ședințele de fizioterapie au fost întrerupte. Verdictul fusese dat pentru totdeauna: imobilizare pe viață la pat, dependență pe viață de aparatul de respirat și, ca o palidă consolă ironică a sorții, posibilitatea de a-și

nilor nu i-a găsit încă dimensiunea și sensul.

În salonul lui Nelu, pe timpul verii e mai cald decât într-o saună. Inițial, preocupat fiind de subiectul articolului, n-am acordat o atenție prea mare acestui aspect. Dar, după un sfert de oră, transpirasem mai abtîrîr decît dacă aș fi mers tot restul zilei prin soare. Văzându-mă cît eram de ud, Nelu mi-a spus zîmbind: „E cam rece la mine în salon, nu-i așa? Asta-i una din cele două mari probleme cu care mă confrunt. Eu nu pot ține deloc geamul deschis, deoarece sunt extrem de sensibil la curent și o răceală mi-ar putea fi fatală. Din cînd în cînd mai deschid puțin ușa, dar și pe aceea cu mare grijă. Efectul însă, din punctul de vedere al ventilației, este aproape zero. Și uite așa îndur, de două decenii, vară de vară, călduri aproape inimaginabile. Unii spun chiar că la mine, în anumite perioade ale zilei, este mai cald chiar

rău, deoarece din cauza lor eu pot răci imediat. Pentru acest lucru ar fi nevoie de un sponsor. Problema mea cea mai mare însă este alta. Eu sunt dependent de aparatul de respirat. Fără el, viața mea s-ar sfârși în scurt timp. De exemplu, în 1995 făcusem o mică pneumonie și nu mai puteam respira singur decît 15-20 minute. Cu acest aparat de respirat am trăit de-a lungul anilor și mai trăiesc și astăzi o adevărată odisee. Prima oară am fost conectat la un aparat model vechi, pentru vremea aceea. S-a stricat după nici două săptămîni. Apoi, am avut un alt aparat, care, din cînd în cînd, se strica și acela. Cît timp era stricat, eu trebuia să primesc oxigen de la pufa de mîna. Repararea aparatului dura uneori foarte puțin, dar, în alte cazuri, treceau cîte trei, patru sau chiar cinci zile pînă ce se făceau reparațiile. Asta mai ales cînd se strica o piesă. În tot acest timp cineva era nevoit să dea mereu la pufa de mîna, ca să mă alimenteze cu aer. Or, deoarece angajații spitalului se confruntau cu enorm de

Lipsa unor dotări banale precum un umidificator sau un filtru reduc într-o manieră considerabilă calitatea respirației bolnavului. În aceste condiții este un mister cum de oxigenarea creierului se mai face de atîta timp la standarde care să-i permită pacientului să rămînă lucid.

**REVISTA NOASTRĂ
ADRESEAZĂ TUTUROR
CELOR CARE-ȘI POT
PERMITE O DONAȚIE
ÎN SCOPUL ACHIZIȚI-
NĂRII UNUI APARAT
MODERN, RUGĂMIN-
TEA DE A NU RĂMÂNE
INDIFERENȚI LA SUFE-
RIȚA LUI NELU.**

Nelu a supraviețuit în primul rînd datorită mamei sale care, la 3-4 luni după ce i s-a îmbolnăvit băiatul, a luat hotărîrea să-și petreacă restul anilor într-un salon de spital. Ea a uitat demult ce înseamnă casa, ce înseamnă masa. Biata femeie își mai vizitează locuința o dată la aproximativ 10-14 zile. Atunci merge acasă pentru a face baie ca lumea și pentru

VIAȚA UNUI OM ATĂRNĂ DE UN BANAL SCURTCIRCUIT, DE O SIGURANȚĂ IEFTINĂ...

multe cazuri și nu puteau sta non-stop la capul meu, cea care dădea zile în șir la pufă era mama, care avea pe atunci peste 70 de ani. Nici acum situația cu aparatul de respirat nu este mai roză. Vreau să vă spun că în timp ce vorbesc cu dumneavoastră eu sunt cu „un sfert de atenție” concentrat la zgomotul aparatului. Oricînd se poate strica o siguranță, se poate produce un scurtcircuit, și e bine să știu cu o secundă înainte dacă sunt probleme tehnice, pentru a-i alerta pe cei din jur în timp util.”

Cadrele medicale ale spitalului, care au preferat să-și păstreze anonimatul, ne-au declarat că supraviețuirea lui Nelu Bălțatu cu un astfel de aparat arhaic este un miracol.

a-și schimba hainele. Bătrîna doarme o noapte-două în patul său, își trage sufletul, după care se întoarce conștiincioasă pentru a-și lua din nou în primire rolul de eternă infirmieră a propriului copil: „Eu nu pot rămîne singur, ne spune Nelu. Trebuie ca în permanență cineva să aibă grijă de mine. Necesitățile mele sunt mai mari decît par, la prima vedere. Dincolo de munca legată de necesitățile mele biologice, omul care mă îngrijește trebuie să mai facă și alte lucruri. Unul dintre ele este aspirația. Cînd mă simt bine, aproximativ o dată la 50 de minute trebuie să fiu deconectat de la aparatul de respirat și să mi se introducă prin gaura din gât un tubuleț, în plămîni, care

PE 23 A FOST ZIUA MEA ȘI PE 24 M-A DOBORÂT BOALA

mișca mîinile pe post de palete și libertatea de a-și deplasa cît de cît capul, cu propriile-i forțe.

Din acest moment, viața lui Nelu Bălțatu s-a schimbat cu un număr de grade căruia mintea umană a matematicie-

decît afară. Și dacă afară temperatura depășește 40 de grade... Aș avea nevoie de un aparat de aer condiționat, din acela de pus pe perete, care să asigure o ventilație „neprovocatoare” de curenți. Ventilatoarele clasice îmi fac

să-mi aspire, cu ajutorul unui aparat, sputa. Asta, dacă sputa o «ia» de bună voie pe trahee. Dacă nu, trebuie să mi se dea niște pastile speciale, să fiu întors cu fața în jos și abia după aceea să fiu aspirat. Când mi se face rău, aspiratul trebuie efectuat de 2-3 ori pe oră. Apoi, trebuie să fie cineva care, atunci când cearceaful pe care stau s-a îmbibat cu transpirație (și la căldurile de aici, vă imaginați cât de puțin durează să uzi un cearceaf din cauza transpirației), să-mi schimbe lenjeria. În plus, mai sunt tot felul de treburi. Pentru a-mi asigura un minim de confort, o rog pe mama să-mi schimbe poziția picioarelor etc. Partea proastă e că eu,

noapte. De multe ori s-a gândit la sinucidere. De multe ori ideea eliberării de suferința fizică i s-a părut a fi soluția optimă. Și tot de atâtea ori a revenit asupra deciziei. În plus, Nelu s-a mai confruntat cu o problemă în această privință. El nu este capabil, din punct de vedere fizic, să își suprimă viața. Mișcărilor pe care le poate efectua el nu l-ar ajuta să moară, nici dacă ar avea în mână un pistol. Degetele lui pur și simplu nu pot apăsa pe trăgaci. Nelu recunoaște că au existat perioade în care îi ruga pe cei din jur să-i dea ceva care să-i cume suferința. Nu a făcut nimeni acest lucru. Și eu cred că bolnavul din fața mea nu

Asistenta șefa Iulia Pogor, care este și nepoata lui Nelu

ÎL ȚINE-N VIAȚĂ PROPRIA-I MAMĂ, CARE ARE 92 DE ANI

deși îmi simt picioarele și percep mâncărimea sau alte disconforturi, nu pot să mă mișc și nici să intervin în vreun fel. Înainte mai era cum mai era, deoarece mama avea încă putere. Dar, după ce a trecut de 80 de ani, i-au slăbit și ei forțele, bașca faptul că s-a îmbolnăvit. Ea ar trebui dusă acum într-o grădină și să i se dea o sapă în mână sau o greblă, cu care să presteze munci ușoare. Cred că și-ar reveni, săraca. Am mare noroc de faptul că mă mai ajută familia. În '82-'83, una dintre surorile mele a acceptat să renunțe la vechiul ei loc de muncă, pierzând aproape jumătate din leafă, pentru a se angaja infirmieră la acest spital. Ea-mi este de mare ajutor. Și ceilalți membri ai familiei m-au susținut foarte mult, atât cu prezența lor, cât și material, dar omul căruia îi dătez supraviețuirea mea este mama."

Situația lui Nelu Bălțatu este deosebit de ingrată. El este pe deplin conștient că ultima parte a vieții mamei sale a fost sacrificată, de dragul băiatului paralizat. Gândul acesta îl sufocă zi și

regretă faptul că încă mai trăiește: „Am văzut moartea cu ochii în mai multe rânduri. Am avut de câteva ori moarte clinică și vreau să vă spun că n-am văzut nici lumini și nici n-a venit nimeni să-mi ridice sufletul. Pur și simplu nu mai știam nimic. Vedeți dumneavoastră, problema aceasta cu nemurirea sufletului, cu Dumnezeu, este o chestie care ține de fiecare în parte. Nimeni n-ar trebui să se amestece în această privință în ciorba celui alt. Aș putea spune că nu mă

L-A STRĂBĂTUT DESEORI GÂNDUL SINUCIDERII

tem de moarte. Dar chiar credeți că există vreun om care nu se teme cu adevărat de moarte? Am crezut că sinuciderea este cea mai bună soluție, dar, mi-am dat seama că, atunci când m-am născut, n-a venit nimeni să mă întrebe dacă vreau să trăiesc, dacă vreau să fiu bărbat sau femeie. Cred că așa stau lucrurile și cu moartea. Toate chestiile astea țin de o anumită subtilitate a ființei. Cu Nelu s-ar putea discuta ore în șir despre acest subiect. În timp ce eu vor-

beam cu el, îmi stăruia în gând o întrebare obsedantă. Ce ar mai putea să-i spună despre sinucidere, lui Nelu Bălțatu, un amator de talia lui Emil Cioran?

Stând pe patul de spital, izolat de restul lumii, Nelu Bălțatu a citit foarte mult. Lectura a fost unul dintre puținele lucruri pe care el și le-a putut permite, cu forțe proprii. Își sprijinea cartea pe piept și dădea foile, fără ajutorul altcuiva. Era o mișcare pe care destinul i-o îngăduise. A profitat de ea din plin. Timp de 14 ani Nelu a citit zi de zi, dar absolut zi de zi, peste 300 de pagini. Făcând o socoteală aproximativă rezultă până la 10.000 de volume. Este, cu siguranță, o cifră impresionantă. De câțiva ani însă, această bucurie i-a fost retezată. El a constatat că

avea timpul necesar pentru a trece regulat la bibliotecă și pentru a căuta anumite volume. Din acest motiv, a făcut următoarea înțelegere cu bibliotecara. A luat rafturile cu cărți la rând, după ordinea lor fizică. La fiecare drum făcut la bibliotecă, femeia golea jumătate de raft în două sacose mari, pe care le ducea la spital. Când Nelu termina de citit, îi aducea cea de-a doua jumătate a raftului. Apoi au urmat și rafturile celelalte... Aceste lecturi i-au dezvoltat foarte mult lui Nelu atât bagajul informațional cât și capacitatea de a sintetiza informația. Considerațiile sale despre suflet, despre lume, despre Dumnezeu sau despre scara de valori a fiecăruia nu numai că au un puternic suport cultural, dar aparțin unei perspective la care nu cred să fi avut acces nici unul din marii scriitori moderni. Aceea de a fi obligat să te izolezi total de realitate, de a fi condamnat la o eternă introspecție, nu doar ca metaforă, ci ca mod de viață. La Nelu Bălțatu e pe bune... Din lipsă de spațiu, știam că nu voi putea să redau prea multe lucruri din felul în care Nelu percepe viața. Din acest motiv i-am recomandat să scrie o carte. Plin de tristețe, Nelu ne-a arătat încă o dată degetele sale inerte. El, personal, nu poate scrie. Ar trebui să dicteze cuiva... Dar cine s-ar încumeta la un astfel de gest?

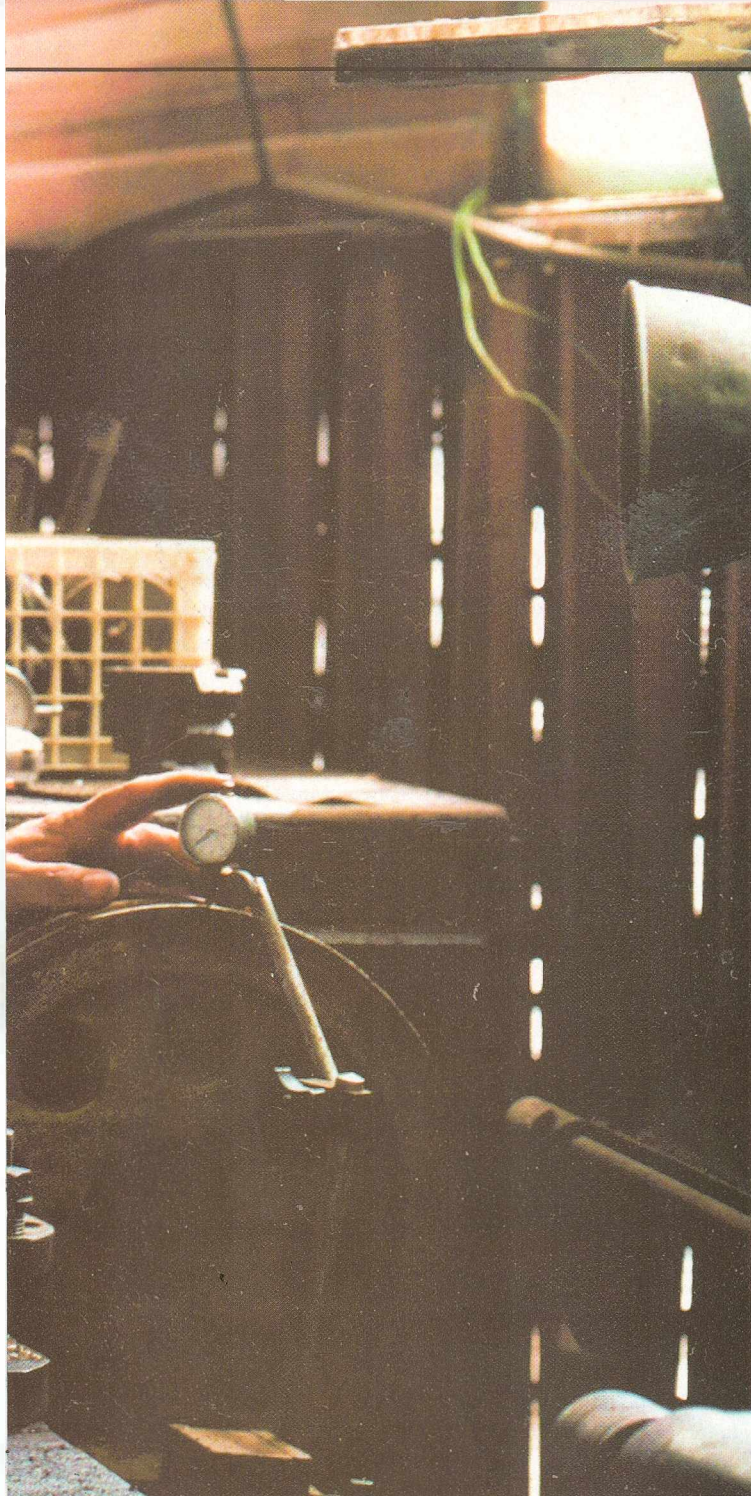
PRIMUL OZN ROMÂNESC

SE ASCUNDE DUPĂ O MAȘINĂ DE ÎNGHEȚATĂ

Text: LILIANA PETRUȘ ■

Foto: M. FELIX și arhiva personală ■

Cel mai ciudat test de imaginație pe care l-am auzit vreodată sună cam așa: „Ce legătură există între OZN-uri și înghețată?” Nu știu ce-ar răspunde americanii sau rușii, da' noi, românii, suntem, cu siguranță, geniali în astfel de bizarerii. Numai nouă ni se putea întâmpla să avem un inventator de OZN-uri pe care să-l punem să vândă înghețată!

Prin acest atelier, aflat acum sub sechestru, au zburat OZN-uri în miniatură

În 13 iunie 2000, Centrul Internațional de Studiere a Inteligenței Extraterestre, din S.U.A., a declanșat o amplă acțiune de „demascare” a

va cere să se renunțe la „Dosarele X” și fenomenul OZN să fie adus la cunoștința publicului, în ideea că este prea evident ca să se

MAPN AR PUNE-O DE-O FARFURIE ZBURĂTOARE

evenimentelor catalogate TOP SECRET. În momentul în care se vor strânge semnături conform legislației americane, Congresului S.U.A. i se

mai poată ascunde. Inițiativa „strângerii semnăturilor” are ca punct de plecare scoaterea din „TOP SECRET” a cel puțin 200 de astfel de cazuri

edificatoare. Aproape mai ciudat decât farfuriile zburătoare este faptul că printre cele 20-25 de persoane invitate în S.U.A., din toate zonele globului, ca să-și dea cu părerea despre tema amintită, se află și un inginer român, de 54 de ani, domiciliat într-un bloc anost din cartierul bucureștean

înzestrării Armatei române. Rămâne de văzut dacă MAPN chiar dorește să construiască prima farfurie zburătoare din România sau este interesat doar de detaliile tehnice ale acestui proiect. Deocamdată, reprezentanții Apărării au cerut mai multe amănunte, imposibil de divulgat, din punctul de vedere al

NOAPTEA SARE DIN PAT, CA ARS, TREZEȘTE TOATĂ CASA

Militari. Grigore Nica, pentru că despre el este vorba, a ajuns în acest top al OZN-iștilor nu ca martor, ci ca autor, fiind inventatorul unei farfurii zburătoare, prima din România și unicat în lume, ca principiu de funcționare, după datele cunoscute până în momentul de față. Invenția cu pricina este înregistrată la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM), în vederea obținerii brevetului, și a făcut, recent, obiectul unei întâlniri neoficiale între Grigore Nica și gen. Dan Zaharia, mai-marele

autorului: „Nu pot să dau chiar toate chichițele, pentru că asta ar însemna să se treacă la executarea unui prototip, ceea ce nu se poate face fără un contract de colaborare. Sunt câteva particularități pe care le țin în secret, ele nu pot fi împărtășite decât unui partener, unui constructor, repet, în baza unui contract. Toți inventatorii procedează așa, trebuie să ne protejăm și noi, cumva, împotriva furtului de inteligență. În cererea de brevet de invenție de la OSIM am prezentat toate

detaliile necesare unui specialist, spre a analiza funcționalitatea proiectului, am făcut comparații cu modele existente deja, am prezentat elementele de noutate și avantajele, toate susținute cu desene, scheme, calcule de rigoare. Chiar ultima cheiță n-o pot da, că asta înseamnă să le pun farfuria zburătoare pe tavă, fără ca ei să-mi ofere ceva. Oricum, MAPN nu a procedat corect, pentru că a făcut deja o simulare pe calculator a proiectului meu, fără să-mi ceară acordul. Asta înseamnă, de fapt, că ei au trecut la exploatarea invenției mele, fără știrea mea și fără un contract, ceea ce nu se face, din punct de vedere legal, ca să nu mai vorbim de cel moral“.

Pasiunea pentru obiectele zburătoare îl roade pe Grigore Nica de la vârsta primei iubiri. Era elev la o școală profesională din Hunedoara, pe vremea când l-a pocnit, așa, ca o aripă grea, dorul și dragul de zbor. A început-o cu un fel de jucării ciudate, care ar fi trebuit să se ridice la cer. Și n-o prea făceau! După aceea, s-a înscris într-un club de aeromodelism, la Deva, și lucrurile au început să se așeze, mult mai încet decât își dorea „Zburătorul“, dar

sigur. Participa la concursuri, construia planoare, mai mult sau mai puțin sofisticate, le lansa pe islaz, se rupeau și le cârpea, nu se mai sătura cercetând fiecare detaliu.

La OZN-uri a început să se gândească ceva mai târziu, după ce a absolvit Institutul Politehnic București: „Am citit multă literatură de specialitate și mi-am dat seama că oamenii care au trăit sau au văzut ceva legat de acest fenomen sunt prea mulți ca să fi avut toți vedenii. Ca inginer, m-a cuprins o dorință puternică de a ști cum pot fi atinse, tehnic, asemenea performanțe, voiam să aflu de ce alții pot și noi nu. Așa a început calvarul!“

Spuneam, câteva rânduri mai devreme, că subiectul

PESTE MAXIMUM ZECE ANI, O SĂ CIRCULĂM CU OZN-URI

nostru a căzut în patima zborului de la vârsta când ar fi trebuit să se îndrăgostească prima oară. Că dragostea lui are trup de obiect zburător, că este singura și cea mai..., că îi dă frisoane și astăzi – asta se numește, deja, destin. Soția inginerului Nica, fără urmă de gelozie, și-a asumat, senină, condiția de mână dreaptă a creatorului: „Eu nu

Grigore Nica așteaptă un om sau o instituție cu bani, pentru a trece la fabricarea primei farfurii zburătoare românești

am studii superioare, am fost lucrător comercial, dar mi-a transmis și mie credința și frământarea legate de acest fenomen. Nu spun că e simplu să trăiești lângă un om care și-a dedicat viața tocmai

pat, ca ars, trezește toată casa, că, vai, și-a dat seama de ceva, i-a venit o idee, scrie, calculează, umblă dintr-o parte în alta, trebuie să vorbească cu cineva despre ultimul detaliu descoperit... Ce să vă spun, am ajuns să-l însoțesc și la vânzătoare, ca nu cumva să aibă nevoie de cineva și să se trezească singur.“

farfuriilor zburătoare, dar cred că merită. E prea multă trudă, chinul a fost și este prea mare ca să nu iasă ceva pe măsură. Toată existența familiei, deci și a Marianeii, fiica noastră, studentă în anul III – cursuri de zi, s-a învârtit și a fost marcată de această invenție. Soțul meu lucrează spontan, mai mult noaptea, pe la 3-4 sare din

În 1984, la 38 de ani, Grigore Nica avea, deja, o concepție proprie asupra noilor posibilități de propulsie și zbor. În 1987 era complet edificat în legătură cu cele mai mici detalii ale proiectului, urmând doar să treacă la materializarea lui. Cum suna invenția unui OZN pe vremea lui Ceaușescu nu e greu de bănuț. Așa că omul nostru n-a îndrăznit să deschidă gura, că știa și el de cei care mureau subit ori dispăreau fără urmă, dacă nu stăteau la locul lor. La fosta uzină 23 August, unde lucra, nu era loc de întors, așa că și-a limitat cercetările în apartamentul său. Apoi s-a întâmplat un fel de revoluție, s-a votat o lege a invențiilor și cercetătorii și-au zis că, uite, domnule, a venit și vremea inteligenței. Grigore Nica a muncit pe brânci, și-a depus proiectul la OSIM și a reușit chiar să-și facă o firmă, Diesel Service S.R.L., care

CINEMATIC SCHEME
vertical section in plan

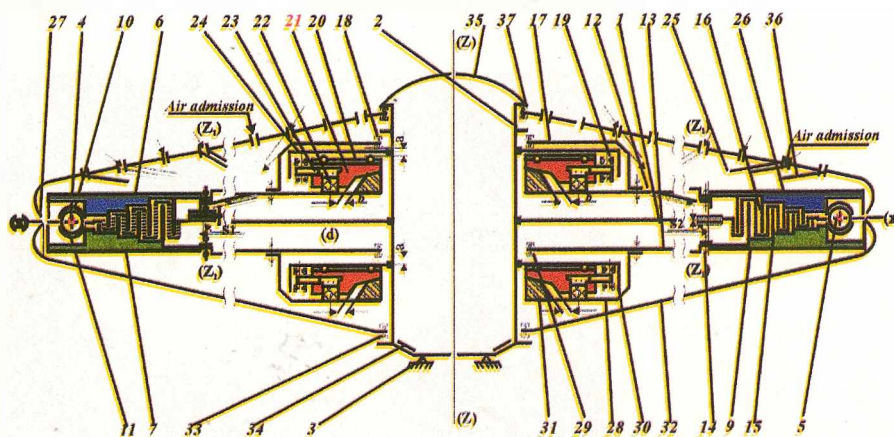

Fig.1

Eng. Nica Grigore

să-i reprezinte toate interesele legate de exploatarea invenției. De aici, însă, lucrurile se complică foarte tare. Atelierul de lucru, dotat cu aparatură performantă, în care și-a investit toată agonișeala, respectiv câteva mii de dolari, se află, în momentul de față, sub sechestru, din cauza unei acțiuni în justiție. Așa că primul român care a inventat o farfurie zburătoare este blocat de niște indivizi dornici să pună mâna pe acel spațiu, prin orice mijloace. Atelierul se află în comuna Vărăști – județul Giurgiu, și este, așa cum spuneam, locul unde un român a pus, deja, în mișcare, cu rol de repetiție și în miniatură, primul OZN românesc. Dl Nica nu are absolut nimic împotriva dreptului la proprietate, dacă justiția îl acordă, numai că nu înțelege de ce i s-au sechestrat și bunurile materiale din acel spațiu, mai ales că ele valorează mai mult decât întregul imobil.

Una peste alta, inventatorul nostru a ajuns, din patron, șomer, firma își desfășura activitatea în aceeași casă, nu mai are unde și cu ce să-și continue cercetările, nu mai are nici un mijloc de subzistență, pentru că și soția lucra acolo. Așa că s-a apucat de vândut înghețată, cât să iasă un ban pentru cele zilnice și cât o ține vara. Dacă toamna îl găsește tot

asa, n-are decât să răspundă invitațiilor de-a părăsi țara. Și asta e ultimul lucru pe care și-l dorește: „Aș vrea ca acest prototip să se realizeze în România, asta le-a spus și ambasadelor străine la București, atunci când le-am prezentat proiectul. Ne-ar asigura un prestigiu internațional,

gheați atent de ființe extraterestre, dar ele nu intervin decât atunci când primesc sarcini, nu se știe de la cine, dar, oricum, nu există turmă fără păstor. Și mai știe că Dumnezeu este prezent în toate aceste întâmplări, pentru că fără voia Lui nimic nu se petrece: „Curajul de-a mă

vedem dacă nu era ceva defect. Și n-am găsit nimic. Această întâmplare mă obsedează și azi. Inginerul din mine n-a găsit altă explicație decât că niște posibile câmpuri dirijate electromagnetice au pus în funcțiune motorul. Pe de altă parte, cred că această întâmplare a fost provocată de ceea ce știu eu.“

MOTORUL MAȘINII A PORNIT SINGUR

am activa spații de producție, forță de muncă și cercetători care acum sunt obligați să zacă. Eu sunt convins că, în cel mult un deceniu, aceste aparate de zbor vor fi folosite în mod curent, în transportul de mărfuri și persoane. Dacă specialiștii recunosc că modelul meu propune o economie de combustibil extraordinară, garantând siguranța zborului și cercetarea cu mare ușurință a spațiului cosmic, de ce să nu facem aparatul ăsta de zbor în România?“ Desigur, nu suntem noi în măsură să apreciem dacă un asemenea proiect este sau nu viabil. Noi putem spune doar că regula progresului se bazează tocmai pe astfel de încercări. Dacă toate ideile considerate trăsnete, la vremea lor, ar fi murit în fașă, rămâneam, bine mersi, la civilizația epocii de piatră.

Grigore Nica este absolut convins că suntem supravive-

înhamă la așa ceva mi l-a dat chiar Biserica. Dumneavoastră cum ați explica, de pildă, faptul că părintele Marian, din Fotăchești – Videle, recunoscut pentru harul său, s-a oprit în fața mea, în timpul liturghiei, și mi-a spus, fără să mă cunoască: *Fii atent cu lucrarea aceea, tu ai o misiune, nu te teme, o să reușești!* Sau cum ați explica faptul că tocmai eu, cu o minte de inginer, care judecă de zece ori înainte de-a da rezultatul, am avut două experiențe cu OZN, dintre care una cu martori. Eram în localitatea Frumuseșani, spre Oltenița, la începutul iernii '95, ca să iau lemne pentru foc. Mersesem cu un ARO cu remorcă, eu, un prieten ce mă ajuta la tăiat și pădurarul. Când făceam bucăți lemnele tăiate, cu drujba, toți trei am văzut că se apropia, la joasă înălțime, un obiect sferic de culoare galbuie, de ziceai că se mișcă luna. A trecut în mare viteză pe deasupra noastră, fără nici un zgomot. Cam la două minute după asta, când noi eram oricum perplecși, motorul mașinii a pornit singur și ne-am trezit că ARO o ia la sănătoasa. Norocul a fost că în față era un fel de șanț și s-a oprit acolo. Mi-am pipăit buzunarul, cheile mașinii erau la mine. Și-atunci cum pornise motorul? După ce ne-am revenit din muțenie, am verificat mașina, în detaliu, ca să

Farfuria zburătoare, în varianta Nica, este compusă din trei platforme discoidale de sine stătătoare, adică un ansamblu principal fix, unul rotitor într-un sens și altul în sensul opus, cu axă și centru de greutate comune. Autorul susține că principiul de funcționare se bazează pe o relație elementară în matematică, legată de faptul că orice variație a energiei cinetice este egală cu un lucru mecanic util. Detaliile, lungi și obositoare pentru nespecialiști, dar elocvente și pline de sens pentru inițiați din domeniul aviației pot fi cunoscute prin Internet, accesând <http://www.geocities.com/grigorenica/index.htm> sau <http://binss.virtualave.net>, unde iau cunoștință despre principiile antigravitației.

Între soții Nica a stat mereu un OZN

ANCHETĂ
FLACĂRA

Sunteți de acord că Hagi este cel mai bun fotbalist român din toate timpurile

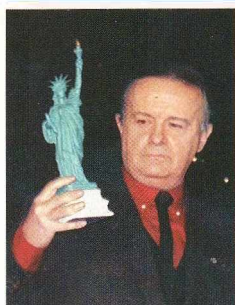

Text: OANA DUȘMĂNESCU ■

Foto: FLORIN IONIȚĂ și M. FELIX ■

A luat sfârșit și ultima ediție a Campionatului European de fotbal. Ecurile, însă, vor dăinui multă vreme de acum încolo. Pentru români, cea mai arzătoare problemă se numește Hagi. Meciul său cu Italia ar putea fi ultimul la echipa națională. Discuțiile de până acum — adevărate dezbateri publice — îi preocupă pe toți cei pasionați de fotbal, dar nu numai pe ei. La întrebarea noastră, personalități din toate domeniile au încercat să rezolve această dilemă. Un singur lucru e sigur: fotbalul a ajuns cel mai important subiect, chiar pentru scurt timp, în dialogurile noastre...

Cristian Țopescu

„Pot să răspund în numai trei cuvinte? Sunt de acord. Am mai participat la diverse dezbateri pe tema propusă, aceasta fiind concluzia la care am ajuns“.

Mircea Diaconu

„Aș încerca să fac o comparație. Și despre celebrul Rocky Graziano s-a spus, la vremea respectivă, că este cel mai mare boxer din toate timpurile. Atunci

când s-a realizat o simulare pe calculator, o luptă între un campion «actual» și Graziano, acesta din urmă a pierdut în fața pugilistului virtual. Vreau să spun că fiecare generație își are idolul său. De exemplu, Nicolae Dobrin este reprezentativ pentru generația mea. Ar fi stupid să ne limităm la performanțele unui singur jucător de fotbal. Efortul nostru ar trebui să se concentreze asupra modelării cât mai multor fotbaliști de mare valoare. Îl iubesc pe Hagi, dar nu pot renunța la Dobrin“.

Radu Coșarcă

„Da, sunt de acord. Este cel mai bun jucător român din toate timpurile; nu înseamnă că a fost cel mai bun în toate timpurile, adică în toate meciurile. Chiar dacă este străfulgerat, de cele mai multe ori, de lumina de geniu, este și el om și este firesc să greșescă. Nu i se poate reproșa necalificarea României în semifinalele lui Euro 2000. Nu cred că, fără el, România ar fi învins, pentru că Italia a fost la 30 de secunde de câștigarea titlului continental“.

George Mihăiță

„Eu nu am trăit în toate timpurile, de aceea la această întrebare vă pot răspunde mai precis specialiștii.

Hagi este, cu siguranță, cel mai mare sportiv din ultimii 25 de ani. Îl urmează îndeaproape Dobrin, dar Hagi este mult mai complex“.

Mihai Călin

„Nu știu. Probabil. Habar n-am. Așa cum s-a mai discutat în cadrul unor emisiuni de televiziune, mereu sunt votați în astfel de clasamente cei contemporani cu noi. Și despre Balaci se spunea că este

«genialoid», la fel despre Dobrin, dar pe acesta nu l-am văzut niciodată jucând. Hagi e, probabil, cel mai bun român din toate timpurile, din ultimii 2000 de ani“.

Ion Ionică

Președinte Oțelul Galați: „Sunt de acord. Gheorghe Hagi este inegalabil, este un unicat pentru istoria fotbalului românesc și nu știu dacă altcineva va mai putea atinge realizările sale“.

Ștefan Bănică jr.

„Nu mă interesează în general chestia asta și nu mă bag pentru că nu este treaba mea“.

Andreea Esca

„Sunt de părere că este cel mai mare fotbalist român. Nu sunt o mare cunoscătoare a fotbalului, dar cred că Hagi este unul dintre cei mai buni, prin performanțele pe care le-a obținut și prin menținerea acestora în timp, lucru de apreciat în sport. Mi se pare un om deosebit, destul de modest pentru poziția și valoarea pe care o are“.

Gheorghe Chivorchian

Președinte FCM Bacău: „Hagi este unul dintre cei mai mari jucători pe care i-a dat fotbalul românesc. Desigur, păstrez o anumită nostalgie pentru Dobrin, dar, indiscutabil, Hagi este extrem de valoros. Îmi pare rău pentru nereușita de la Euro 2000 mai ales că eliminarea sa din meciul cu Italia a fost total nejustificată și la faza respectivă ar fi trebuit să se dicteze 11 metri. Din acel moment s-a schimbat total jocul echipei naționale a României“.

Marcel Iureș

„Cred că Hagi este cel mai bun jucător român de fotbal. Nu pot să comentez mai mult, nu sunt de specialitate“.

Jean Pădureanu

Președinte Gloria Bistrița: „Susțin această afirmație. Oamenii de rând își dau lesne seama de tot ceea ce a făcut Hagi în cariera sa. Nu trebuie să fii specialist pentru a constata acest lucru. De când mă duc eu la fotbal, Hagi este cel mai competitiv jucător pe care l-am văzut“.

Florin Halagian

„Da, sunt de acord. A dovedit-o în cariera sa, pentru că este un jucător plin de calitate. Totuși, după părerea mea, ar fi mai normal să se realizeze o anchetă referitoare la primii zece fotbaliști români ai tuturor timpurilor“.

Gheorghe Ștefan

Președinte Ceahlăul Piatra Neamț: „Da. Pentru că are cea mai mare longevitate ca membru al formației naționale a României, cele mai multe partide jucate și cele mai numeroase goluri înscrise. În plus, are trei participări la Campionatele Mondiale și alte trei la Europene, performanță care cu greu va putea fi egalată de un alt jucător român“.

Nadine

„Bineînțeles, este jignitor să adresăm o astfel de întrebare. Este un adevărat geniu, un talent, indiferent de greșelile pe care le face. Trebuie să i le trecem cu vederea, pentru că Hagi a contribuit ca nimeni altul la crearea unei imagini favorabile a României. Ar fi putut renunța la echipa națională, dar nu a făcut-o, pentru că este foarte devotat, joacă pe teren cu suflet și dăruire. Cred că este înzestrat cu un har divin și toți ar trebui să ne mândrim cu el. Când mă aflu într-o țară străină, sunt foarte fericită de câte ori am ocazia să vorbesc despre Hagi. Este rușinos că mai există persoane care refuză să-i recunoască meritele. Îi urez să aibă o viață bună de acum încolo!“

Virgil Dridea

Antrenor Petrolul Ploiești: „Eu cred că nu ar trebui să absolutizăm și să spunem că Hagi este cel mai valoros. Face parte, totuși, din galeria celor mai mari fotbaliști ai țării. Mai există Dobrin, Gică Constantin, Dobay, care au avut, în epoca lor, o imensă valoare“.

Gheorghe Dinu

Președinte UFC Rapid: „Sigur, sunt de acord. Fără nici o discuție, mai ales pentru ceea ce a făcut în fotbalul românesc. Au mai fost, de-a lungul timpului, fotbaliști talentați, dar Hagi și-a pus întregul talent în slujba acestui sport“.

Rodica Grosariu, jud. Bihor – Pentru abonament nu mai este necesar să trimiteți o sumă suplimentară. Vă mulțumim pentru constanța cu care ne scrieți.

Vasile Mălăiași, jud. Argeș – Situația dv. este, într-adevăr, disperată. Facem apel, în numele dv., la orice firmă sau persoană particulară care vă poate oferi ajutor financiar, dată fiind, mai ales, starea gravă a sănătății soției dv. Vremurile sunt foarte grele, însă, pentru mai toată lumea.

Luca Bărbulescu, Ploiești – Din păcate, nu sunteți singurul intelectual din România care a fost marginalizat și nedreptățit. Redacția noastră va analiza, în măsura timpului disponibil, complicata dv. situație.

Clara Istrate, Cluj-Napoca – Vom lua în considerație sugestiile pe care ni le-ați făcut. Ați dovedit că sunteți o foarte bună cunoscătoare a vieții personalităților din România.

Cristian Dincă, jud. Maramureș – Vă mulțumim pentru aprecieri, dar și pentru critici. Chiar în acest număr al revistei veți putea citi un material dedicat Biancăi Brad. Ne bucurăm că vă putem satisface cel puțin una din solicitări.

Teodor Dabija, Bacău – Redactorii noștri planuiesc deja o deplasare în zona descrisă atât de plastic de dv. Mărturisim că subiectul ni se pare teribil de pasionant; vă asigurăm că ne-ați trezit interesul.

Simona Popa, jud. Călărași – Studiăm posibilitatea înființării unei rubrici dedicate animalelor. După cum probabil ați constatat, în acest număr al revistei *Flacăra* a apărut un articol dedicat pur-sângelui englez.

Sorin Merescu, jud. Sibiu – Vă rugăm să ne trimiteți mai multe detalii despre cazul respectiv. Ar putea deveni subiectul unui material de presă, dar avem nevoie de amănunte suplimentare.

În atenția tuturor cititorilor noștri: vă rugăm să nu ne mai trimiteți diferite întrebări ori mesaje în taloanele de abonament.

Alexandru ARION, Redactor-șef ■

Poșta juridică

Astfel cum rezultă din cele relatate de dv., sunteți în situația de a nu avea înscrisă în cartea de muncă perioada în care ați lucrat la întreprinderea care în prezent se numește SC ANDEZITUL SRL DORNIȘOARA, față de împrejurarea că arhiva acestei întreprinderi a fost distrusă în urma unui incendiu.

Așa fiind trebuie să solicitați, în primul rând, reconstituirea datelor care lipsesc din cartea dv. de muncă, pentru ca Oficiul de Pensii, la care ați depus dosarul

de pensionare, să poată calcula pensia ce vi se cuvine.

Față de faptul că ați dovedit prin adeverința eliberată de SC ANDEZITUL SRL că arhivele au fost distruse, trebuie ca pentru reconstituirea datelor privind activitatea depusă de dv. pe baza contractului de muncă, să vă adresați organului competent.

Acest organ competent pentru reconstituire este Comisia care funcționează pe lângă Comitetul Executiv al Consiliului Popular Județean al locului unde dv. aveți domiciliul.

Cererea de reconstituire tre-

buie să fie însoțită de acte din care să rezulte că dv. ați lucrat la această întreprindere, precum și de adeverința din care rezultă că arhiva acestei întreprinderi a fost distrusă într-un incendiu.

De asemenea, prin cerere urmează să indicați cel puțin două persoane care au lucrat cu dv. în perioada respectivă în același loc de muncă.

Această comisie, după ce va analiza cererea dv., va întocmi un proces-verbal, în temeiul căruia perioada de vechime în muncă și celelalte situații reconstitutive se vor înregistra în car-

netul de muncă.

Dacă această comisie nu va aviza favorabil cererea dv., aveți dreptul să atacați procesul-verbal încheiat în termen de 15 zile de la comunicarea lui către dv., la Judecătoria în a cărei rază teritorială funcționează comisia.

După ce veți avea fie procesul-verbal întocmit de comisie în favoarea dv., fie hotărârea judecătorească favorabilă și vor fi înscrise în cartea de muncă datele care lipsesc, urmează să vă adresați Oficiului de Pensii, pentru calcularea cuantumului pensiei ce vi se cuvine.

BUSINESS CLUB FLACĂRA

Răspunzând solicitărilor venite din partea multor cititori și beneficiind de experiența **CLUBULUI FLACĂRA**, revista *Flacăra* a lansat **BUSINESS CLUB FLACĂRA**. Adresându-se oamenilor de afaceri, acest club vă permite, cu o investiție minimă, să beneficiați de facilitățile oferite membrilor **CLUBULUI FLACĂRA**, precum și să atrageți noi clienți sau parteneri de afaceri prin publicitate în revista *Flacăra*, la prețuri speciale pentru dumneavoastră. În plus, orice problemă de ordin juridic, administrativ sau de alt gen cu care vă confrunțați își va putea găsi răspunsul adecvat în paginile revistei *Flacăra*.

Variantă 1 (NUMAI 5.500.000 lei):

2 apariții pe 1/4 pag. în revista *Flacăra*

1 apariție pe 1/2 pag. în revista *Flacăra*

La care se adaugă:

Abonament pe 1 an la revista *Flacăra* **GRATUIT**

Almanahurile Rebus Estival, *Flacăra* 2001 și Rebus 2001 **GRATUIT**

Variantă 2 (NUMAI 7.500.000 lei):

4 apariții pe 1/4 pag. în revista *Flacăra*

1 apariție pe 1/2 pag. în revista *Flacăra*

La care se adaugă:

Abonament pe 1 an la revista *Flacăra* **GRATUIT**

Almanahurile Rebus Estival, *Flacăra* 2001 și Rebus 2001 **GRATUIT**

Variantă 3 (NUMAI 10.000.000 lei):

5 apariții pe 1/4 pag. în revista *Flacăra*

2 apariții pe 1/2 pag. în revista *Flacăra*

La care se adaugă:

Abonament pe 1 an la revista *Flacăra* **GRATUIT**

Almanahurile Rebus Estival, *Flacăra* 2001 și Rebus 2001 **GRATUIT**

De asemenea, membrilor **BUSINESS CLUB FLACĂRA** li se acordă o **reducere de 20%** din tarifele obișnuite de publicitate în toate revistele editate de Trustul *Flacăra*: *Flacăra*, Rebus, Rebusache, Integramă Rebus, Mini-rebus, Cuvinte încrucișate, Maxi Skandy.

Prețurile nu includ TVA și taxa pe publicitate. În cazul în care sunteți interesat de oferta noastră, completați talonul din revistă și depuneți-l în cutia poștală.

Pentru alte informații, machete de reclamă sau propuneri, nu ezitați să ne contactați la unul dintre telefoanele **01.224.36.88, 01.224.37.44** sau fax **01.224.37.13**.

Persoană de contact: **Petruț Stoian**, secretar general de redacție.

RĂSPUNS DAT CITITORULUI BELEI GRIGORE din comuna TIHA BÂRGĂULUI, județul BISTRIȚA – NĂSĂUD

de pensionare, să poată calcula pensia ce vi se cuvine.

Față de faptul că ați dovedit prin adeverința eliberată de SC ANDEZITUL SRL că arhivele au fost distruse, trebuie ca pentru reconstituirea datelor privind activitatea depusă de dv. pe baza contractului de muncă, să vă adresați organului competent.

Acest organ competent pentru reconstituire este Comisia care funcționează pe lângă Comitetul Executiv al Consiliului Popular Județean al locului unde dv. aveți domiciliul.

Cererea de reconstituire tre-

buie să fie însoțită de acte din care să rezulte că dv. ați lucrat la această întreprindere, precum și de adeverința din care rezultă că arhiva acestei întreprinderi a fost distrusă într-un incendiu.

De asemenea, prin cerere urmează să indicați cel puțin două persoane care au lucrat cu dv. în perioada respectivă în același loc de muncă.

Această comisie, după ce va analiza cererea dv., va întocmi un proces-verbal, în temeiul căruia perioada de vechime în muncă și celelalte situații reconstitutive se vor înregistra în car-

netul de muncă.

Dacă această comisie nu va aviza favorabil cererea dv., aveți dreptul să atacați procesul-verbal încheiat în termen de 15 zile de la comunicarea lui către dv., la Judecătoria în a cărei rază teritorială funcționează comisia.

După ce veți avea fie procesul-verbal întocmit de comisie în favoarea dv., fie hotărârea judecătorească favorabilă și vor fi înscrise în cartea de muncă datele care lipsesc, urmează să vă adresați Oficiului de Pensii, pentru calcularea cuantumului pensiei ce vi se cuvine.

JOCKEY CLUBUL LUPTĂ PENTRU RENASTEREA PUR-SÂNGELUI ENGLEZ DIN ȚARA NOASTRĂ

Text: CIPRIAN ENEA ■
Foto: Arhiva JOCKEY CLUB
și PETRE COJOCARIU ■

În București există un loc unde
dușmaniile politice, rivalitățile
profesionale și orgoliile de orice natură
dispar ca prin farmec datorită dragostei
pentru cai.

Carol I

Ferdinand

Carol II

Mihai

Când am auzit prima oară despre **JOCKEY CLUB**, informația ne-a fost prezentată în ambalajul luxos al următoarelor fraze: „E un club select, unde lumea bună a societății românești se întâlnește la un șpriț, un bridge, un biliard... În club sunt înscrise personalități din toate domeniile: scriitori, universitari, oameni de afaceri sau politicieni precum: Regele Mihai, Emil Constantinescu, Alexandru Paleologu, Gheorghe Fodoreanu sau Valeriu Stoica.

Ei au, de cele mai multe ori, un singur lucru în comun: dragostea pentru cai. Această pasiune este suficient de puternică pentru a neutraliza toate ambițiile și rivalitățile din viața cotidiană a membrilor **JOCKEY CLUB**.

Clubul se află în cocheta clădire din strada Episcopiei nr. 9, vechiul sediu recâștigat în 1997. În fiecare marți, după ora 17, pasionații de cai se întâlnesc la club pentru a se relaxa și pentru a pune pe picioare viitorul calului de galop din România. Pentru a afla cum s-a născut **JOCKEY CLUB**, trebuie să ne întoarcem în istorie cu circa 125 de ani.

Ideea organizării mișcării hipice în România s-a materializat prima oară la Iași. **ALEXANDRU MORUZI**,

mare crescător de cai (la moșia Zvoriștea avea peste cinci sute de capete) și participant la cursele din capitala Moldovei, propune, în 1862, întemeierea unui **JOCKEY CLUB**! În același an, el a redactat și publicat statutele corespunzătoare, însă

tentativa lui a eșuat. Abia după 13 ani (în 1875), a luat ființă, la București, **JOCKEY CLUB ROMÂN**. Acest lucru a fost posibil datorită membrilor din protipendada țării, mari iubitori de cai, și consulului britanic, onorabilul Ch. Vivian. Președinte de onoare a devenit principele **CAROL** (încoronat ca rege în 1881). Urmașii lui, regele **FERDINAND I**, regele **CAROL al II-lea**, regele **MIHAI I** și-au asumat același patronaj. Cei 95 de membri fondatori ai clubului reprezentau elita societății românești (mari proprietari funciari – majoritatea boieri –, oameni politici, militari, diplomați, medici, scriitori). Alături de membrii fondatori au fost aleși **MEMBRII DE ONOARE**. Pe lângă principii moștenitori români au făcut parte din club: regele **GEORGE al Greciei**, regele **ALFONS al III-lea al Spaniei**, principii **PAUL al Serbiei** și **WILHELM al Suediei** (din

1936). Conducerea efectivă a clubului au asigurat-o vicepreședinții – 14 la număr – între 1875 și 1947. Între ei, cinci au fost prim-miniștri ai României: **DIMITRIE GHICA**, **GHEORGHE MANU**, **ION EM. FLORESCU**, **ALEXANDRU MARGHILO-**

SCURT ISTORIC

MAN, **CONSTANTIN ARGETOIANU**.

În 1944 existau șase titulari trimiși extraordinari și miniștri plenipotențieri în **JOCKEY CLUB ROMÂN**: contele **MICHEL de PIERREDON** (Ordinul Suveran de Malta, din 1933), **P. REUTERSWARD** (Suedia, din 1936), **ERIK A. BIERING** (Danemarca, din 1939), **B. BOVA SCOPA** (Italia, din 1941), marchizul de **BARZANALLANA** (Spania, din 1943), **M. PALIN** (Finlanda, din 1942).

În 1947 numărul total al membrilor era de 307. *

Societatea cea mai selectă și mai închisă a vremii, **JOCKEY CLUBUL ROMÂN**, în afara cultivării unor valori morale ce formau regula de conduită a membrilor săi, s-a consacrat organizării vieții hipice în România. Clubul era subintitulat **SOCIETATEA DE ÎNCURAJARE PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA RASEI CAILOR ÎN**

ROMÂNIA doar cei pur-sânge englez.

Viața hipică patronată de **JOCKEY CLUB ROMÂN** însemna supravegherea hergheliilor, cumpărarea de cai din străinătate, omologarea lor, organizarea curselor, gestionarea unui patrimoniu imobil considerabil, ca și angajarea a sute de oameni angrenați în felurite îndeletniciri legate de creșterea, îngrijirea și alergarea cailor (antrenori și jochei – majoritatea străini – aprențiști și grăjdari etc.). Un rol esențial juca Comitetul **JOCKEY CLUB ROMÂN**

Alexandru Moruzi

care supraveghea alergările (de identificare a cailor, calcularea și aplicarea handicapului, urmărirea curselor, într-un cuvânt observarea unei desăvârșite onestități în desfășurarea lor).

Societate masculină prin excelență, la noi ca și pretutindeni în lume, **JCR** îngăduia accesul femeilor doar

Într-un mic spațiu rezervat special acestora. Saloanele sale respirau același confort și bunăstare, fiind decorate cu gravuri, pânze de Grigorescu, Stoenescu ori Steriade, busturi ale unor membri defuncți ș.a. Cât îl privește pe Theodor Pallady, membru al Clubului, acesta își petrecea acolo multe ore schițând.

Din cotizații, subvenții, pariuri și estimarea patrimoniului imobil și mobil, JOCKEY CLUB ROMÂN dispunea, în 1947, de o avere ce se cifra la două miliarde lei aur.

În 1943 erau înregistrate 47 de crescătorii și 91 de proprietari.

În anii de maximă activitate hipică de după primul

intrare a fost afectat parcării trăsurilor, apoi automobilelor. Intrarea masivă, cu porți de fier forjat, avea pe frontispiciul dantelat însemnul HIPODROMUL BĂNEASA. Tribuna era din marmură și ciment, pe cinci niveluri, deosebit de confortabilă și cu o vizibilitate ideală din orice loc. Era acoperită cu o terasă. La primul nivel, în mijloc, se afla tribuna proprietarilor, în stânga cea a antrenorilor și jockeyilor. În dreapta erau lojile JOCKEY CLUBULUI ROMÂN, a corpului diplomatic și cea regală.

În 1925 hipodromul s-a mărit, construindu-se încă două turnante. Pentru cursa de Derby – de 2.400 metri –

HIPODROMUL DE LA BĂNEASA ERA SUPRANUMIT TEMPLUL ALERGĂRILOR

război mondial, numărul cailor înscriși în curse a ajuns la 600, alergați în 700 de curse pe an. O dată cu organizarea curselor, JOCKEY CLUBUL ROMÂN, aliniindu-se standardelor internaționale, a început, încă din 1875, ținerea evidenței tuturor cailor pur-sânge în STOOD BOOK. Până acum au apărut 12 volume. Ultimul, pe anii 1989–1993, a fost întocmit de dr. ILIE GEORGESCU, membru al JOCKEY CLUB ROMÂN.

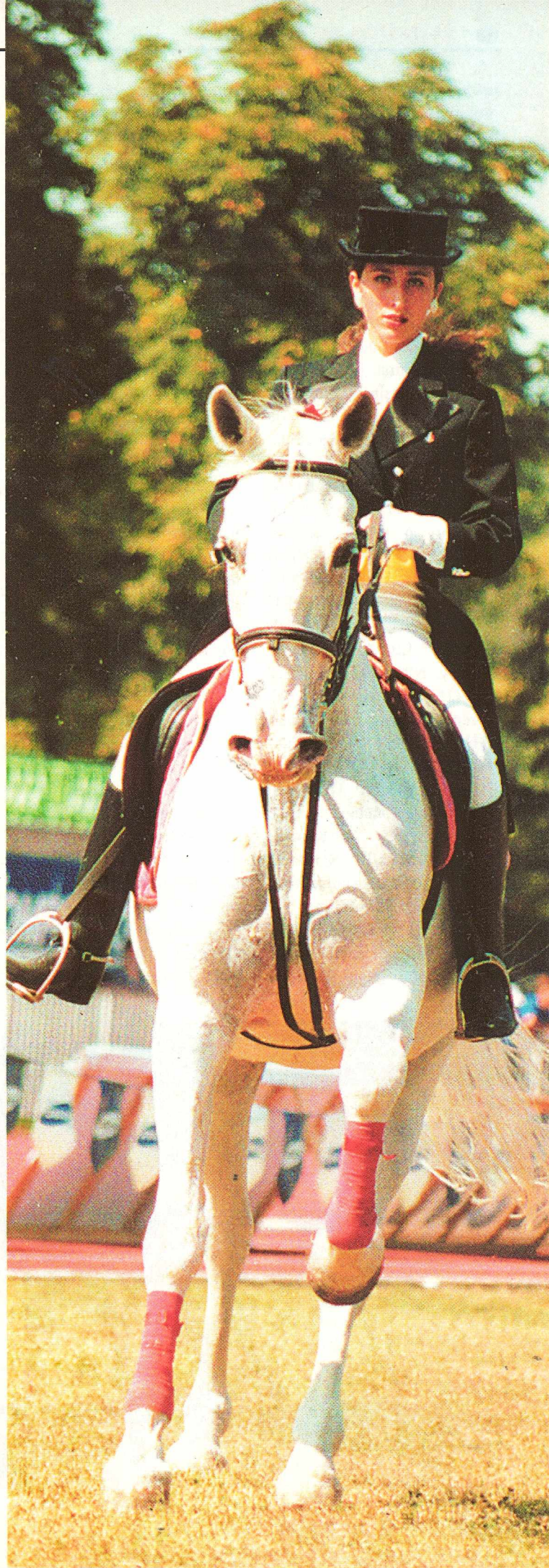
Datorită intensei activități desfășurate la JOCKEY CLUB ROMÂN, a apărut necesitatea construirii unui hipodrom de talie europeană. Așa s-a născut HIPODROMUL de la Băneasa. El a fost construit de arhitectul I. BERINDEI în anii 1905–1906. Terenul a fost oferit de stat. Pe o suprafață de cca. 60 ha s-au ridicat tribuna, clădiri administrative, boxe; s-au croit piste. Un spațiu de 150 mp de la

s-a construit astfel o pistă corespunzătoare. Barierele despărțitoare ale pistelor erau îmbrăcate în merișor sălbatic. Parterele de flori erau schimbate de cinci ori pe an.

Socotit unul dintre cele mai frumoase și mai cochete din Europa, Hipodromul Băneasa constituia un loc special de agrement. Un împătimit al epocii l-a numit „Templul alergărilor”.

Ce însemna hipodromul în viața bucureștenilor se poate vedea din testamentul generalului GHEORGHE MORUZI: mort în 1940, acesta ceruse ca cenușa să-i fie răspândită în fața potoului de pe hipodrom. Piosul gest l-a îndeplinit vicepreședintele clubului, BARBU CATARGI.

JOCKEY CLUBUL a fost spulberat o dată cu instaurarea regimului comunist. Izgonirea regelui Mihai, președintele clubului, din țară a însemnat și condamnarea instituției. Sediile au fost devastate, întregul patrimoniu

prădat, iar numele ca atare prohibit. Mai toți caii au fost furați, hergheliile particulare distruse și întregul sistem de funcționare a vieții hipice patronate de JOCKEY CLUB ROMÂN anihilat. Cursele de galop, sub egidă schimbată, au mai continuat o vreme la Băneasa; apoi, în 1960, bulldozerele au distrus acest spațiu de frumos atât de iubit de români, admirat și prețuit de străini. Prăbușirea totalitarismului și speranța revenirii la o viață normală au încurajat, după 44 de ani, un grup de entuziaști să refacă viața de club. În 1991, câțiva supraviețuitori ai vechii Societăți (MANOLE FILITTI, CONSTANTIN BĂLĂCEANU-STOLNICI, ALEXANDRU PALEOLOGU, GHEORGHE ANTON LECA, ȘERBAN GHICA, NICOLAE SCULLY LOGOTHETI), alături de unii întreprinzători mai tineri (GHEORGHE FODOREANU, DUMITRU CALLIMACHI, DUMITRU HERING) au obținut statutul juridic corespunzător reactivării JOCKEY CLUB ROMÂN. Dacă în 1875 existau entuziasm, bani și dorință de propensiune socială – coagulate în înființarea unui club cu infinite exigențe de acce-

dere, în 1991 rămăsese doar entuziasmul.

Și totuși, reînființarea JOCKEY CLUBULUI ROMÂN în 1991 a însemnat reunirea a 66 de persoane, parte urmași ai membrilor de odinioară, animate de un ideal comun, acela al reintrării în normalitate pentru un segment al societății românești. Eforturile lor conjugate au făcut posibilă redobândirea, în 1997, a clădirii din Strada Episcopiei nr. 9, inaugurarea în anul 1995 a curselor de galop de la Mangalia, ca și demararea acțiunii de recuperare, sub forma unui teren dat în compensație, a ansamblului ce a fost odată Hipodromul Băneasa. Acțiuni similare sunt în perspectivă și pentru bunurile ce au aparținut filialelor din țară ale Clubului.

Dar emblema Clubului, rațiunea lui de a fi – patrimoniul cabalin de rasă – urmează de aici înainte a fi refăcut.

Distinsul om de cultură Constantin Bălăceanu-Stolnici este președintele Jockey

Clubului. Pentru a intra mai bine în universul acestui club select, i-am solicitat domnului Bălăceanu Stolnici un interviu.

– De unde vi se trage pasiunea pentru cai?

– Familia mea deținea la

turiștilor. Aceștia încălecau animalele și plecau într-o plimbare deosebit de frumoasă, către obiective precum: Stâna regală, Piscul Căinelui sau Vârful cu Dor. Căările muntelui erau pito-rești, cea mai mare parte a călătoriei derulându-se prin pădure. În perioada interbelică erau foarte multe familii care aveau cai pentru distracția lor personală. Cu calul se mergea la plimbare, la vânătoare, se făcea maneje etc. Pe Kiseleff exista un spațiu special amenajat pe unde treceau caii. Lumea bună a Bucureștiului se îmbrăca frumos și mergea călare, pentru a se distra. De mare efect erau și trăsurile. Ultimele echipaje de cai pentru calești au fost cele de protocol, ale familiei regale. Mărturisesc faptul că eu însumi am călătorit cu caleașca fostului mitropolit Ionescu. În timpul războiului mașinile nu aveau voie să circule duminica. Din acest motiv birjele erau mai numeroase decât taximetrele. Birjele erau conduse de muscali. Regretul meu este că tradiția acestor birje a dispărut. Dar ele s-ar putea să apară, în scop turistic. Din câte știu eu încă nu există un proiect în acest sens. Asta ar trebui să facă Ministerul Turismului, dacă ar fi mai inteligent.

CUM AU DEVENIT ROMÂNII CONTEMPORANI CU UN MIT

Stolnici patru cai: doi pentru trăsura și doi pentru joacă. Se poate vorbi deci despre o tradiție. Prima oară am fost urcat pe cal de către bunicul meu, în timpul unei excursii la Sinaia. Pe atunci veneau în stațiune țărani cu cai blânzi, pe care-i închiriau

Imaginați-vă cât de frumos ar fi să ne plimbăm cu birja de la Herăstrău și până la Kiseleff.

– De ce Jockey Clubul se ocupa doar de pur-sângele englez?

– Acest club s-a înființat după modelul celor deja existente în Anglia și Franța. Prin tradiția lor, toate aceste cluburi aveau două fațete. Prima dintre ele avea un caracter monden, elitist. Crema societății se întâlnea în astfel de cluburi pentru a se simți bine. Cea de-a doua latură a acestor cluburi era însă încurajarea calului de galop, în speță a pur-sângelui englez de galop. Acest lucru presupunea controlul foarte strict, din punct de vedere genetic, al cailor pur-sânge de pe teritoriul unei țări.

înființării sale.

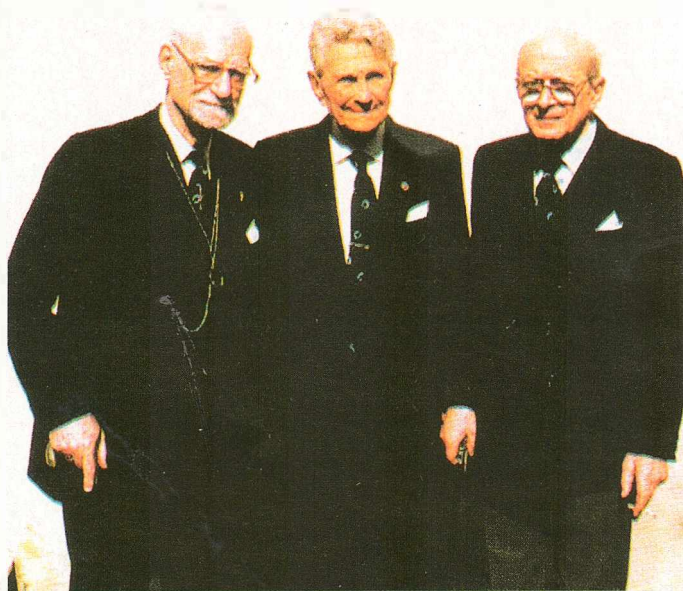
– În ce stadiu se află actualmente cursele de galop din România?

– Pe timpul comunismului hergheliile de pur-sânge din România nu s-au bucurat de atenția meritată. Au trecut câțiva zeci de ani de când cailor noștri n-au mai alergat într-o cursă de galop. Dar, anul trecut au fost reluate cursele de galop, la Mangalia. Succesul manifestării și bunele rezultate obținute acolo ne-au lămurit cu privire la bunul potențial al cailor noștri. Am putea spune chiar că, în ciuda dezinteresului manifestat atâta amar de vreme, pur-sângele din România nu și-a pierdut calitatea. Distanța valorică dintre ei și cailor de galop din străinătate nu este atât de

BUCUREȘTIUL ȘI TIRANA SUNT SINGURELE CAPITALE EUROPENE FĂRĂ HIPODROM

Trebuie să știți că toți cailor din această rasă sunt descendenții a patru cai ce au trăit în Anglia în secolul al VIII-lea. Există niște cărți numite Stood Book. Cailor care nu figurează în aceste cărți nu sunt pur-sânge. De Stood Book-urile exemplarelor din România s-a ocupat Jockey Clubul, încă din 1875, anul

mare cum s-ar putea crede la o primă analiză. Durerea noastră este alta. O dată cu demolarea superbului hipodrom de la Băneasa, Bucureștiul a rămas fără un loc unde să se poată desfășura cursele de galop. În momentul de față, Bucureștiul și Tirana sunt singurele capitale europene fără hipodrom. Noi

Conducerea clubului este asigurată de Constantin Bălăceanu-Stolnici, Gheorghe Antoniu Lecca și Alexandru Paleologu

am făcut tot felul de demersuri și am fost asigurați că vom primi sprijinul unor instituții precum Ministerul Agriculturii sau Palatul Cotroceni. Marca problemă nu o reprezintă atât banii cât mai ales spațiul pe care urmează a fi construit hipodromul. Pentru a realiza un hipodrom trebuie îndeplinite o serie de condiții minime: o suprafață de 70 ha, locul să nu fie „tăiat” de căi de acces pentru mijloacele de transport în comun etc.

– Nu vă temeți de faptul că o eventuală răsturnare a forțelor actuale de guvernământ ar putea anula sprijinul

promis de către anumite instituții?

– Nu, nici vorbă. Să nu uităm că Jockey Clubul a fost înființat în 1991, pe vremea lui Iliescu. În plus, noi nu facem nici un fel de politică în acest loc. Clubul are doar o activitate sportivă și de divertisment monden și nu este subordonat nici unui partid sau grup de partide. În plus, el se susține singur, din punct de vedere financiar. Din acest motiv, noi sperăm ca anul acesta sau cel târziu până la anul să achiziționăm terenul necesar construirii unui hipodrom în București.

Actualii membri ai Jockey Club

„NU AM PRE

„Pentru mine aproape orice zi din viață poate avea o poveste pe care dacă n-o scriu faptele, o scriu gândurile sau oamenii. Când nu sunt nici fapte, nici gânduri, nici oameni, e LENE, de care n-am nimic rău de spus; sau aproape nimic. Aș păstra însă orice comentariu negativ în afara «îndeletnicirilor mele zilnice».”

„JUDECĂȚI”

Text: CARLA MIHĂILĂ ■
Foto: DANA IRIMIA și arhiva personală ■

Tania n-a fost și nici nu și-a dorit vreodată să fie o persoană matinală. Rareori filmările sau intervențiile directe (pe vremea crăiniciei) se întâmplau înainte de vremea prânzului.

„Cesul meu deșteptător n-are prea mult de lucru. Stă cuminte pe-un raft cu o mină de obiect nefolositor, iar când mai prinde câte-un eveniment – cum ar fi vreo filmare sau vreun avion la care trebuie să ajung în timp util – piuie îngrozitor, dar nu prea mult, pentru că n-apucă! Reducerea lui la tăcere e una din puținele mele acțiuni lipsite de delicatețe.

Lăsând zilele acelea «negre» deoparte, diminețile mele au un debut stereotip: cafea și juice de portocale, preparat cu o seară înainte, ca nu cumva cu ochii întredeschiși și gesturi nesigure să confund mixer-ul de fructe cu râșnița de cafea.

Apoi telefonul fix sună: e mama. Discutăm evenimentele petrecute în ultimele 24 de ore atât în Constanța cât și în București (de cele mai multe ori nimic spectaculos). Mereu veselă, chiar dacă are probleme, îmi sporește considerabil entuziasmul de a-mi începe ziua.

Acum, stăpână pe dicție și legarea cuvintelor între ele, urmează pasul decisiv în ruperea tăcerii: deschid mobilul!

Până la primul apel am timp de obicei să-mi înne-gresc palmele de la cerneala ziarelor – acesta fiind efectul cel mai memorabil pe care presa l-a avut asupra mea. Ar fi însă mai înțelept să nu zic «hop». La câte neadevăruri sau interpretări stupide s-au scris, nu mă mai miră nimic, mai ales în situația în care mulți știu, puțini cunosc.

Odată și-odată trebuia să-mi consult și agenda de lucru. Cu puțin noroc, n-am ratat încă nici o întâlnire.

Întâlnirile sunt uneori cu scop administrativ, alteori cu scop publicitar sau artistic,

tul de față două dintre ele stau încă în picioare trecute fiind de fazele incipiente.

– cu puțină sare și piper, în ambele situații se pot spune multe.

MICUL DEJUN: CAFEA ȘI JUICE PROASPĂT DE PORTOCAL

iar câteodată deloc.

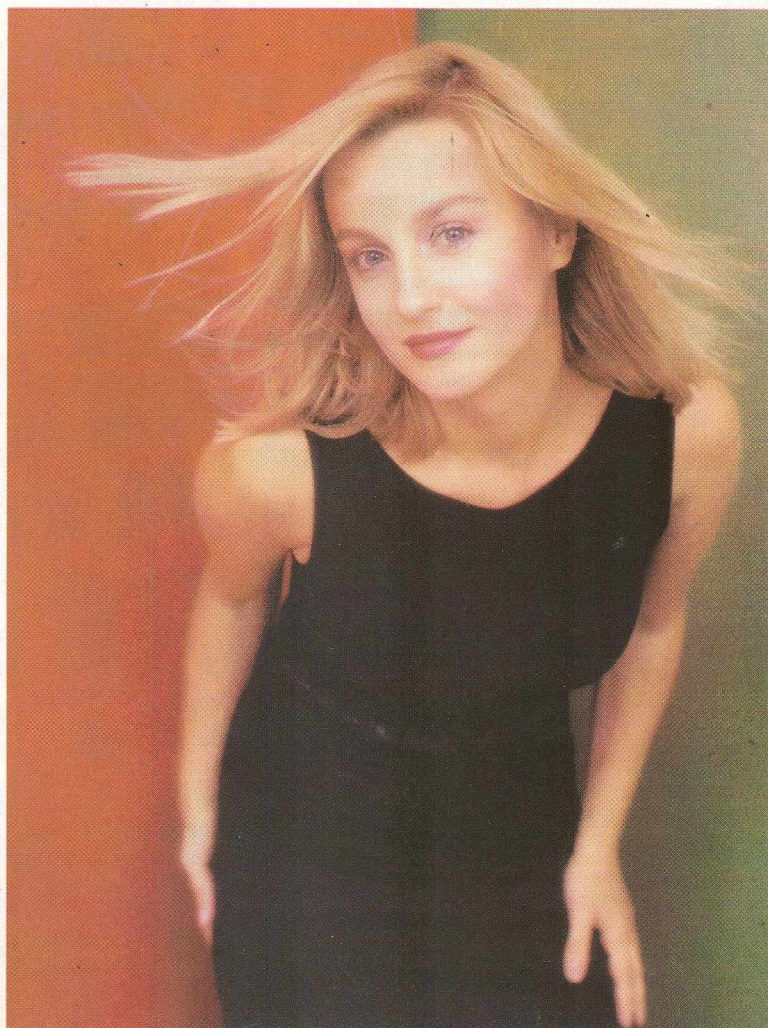
Propunerile cu tentativă artistică îmi solicită cel mai mult interesul, iar în momen-

Depind totuși de câțiva factori externi așa că voi vorbi la momentul potrivit despre succesul sau neîmplinirea lor

Dacă ar fi să descriu măcar una din incursiunile mele prin traficul bucureștean, având în mâini (sau pe mâini) un volan, mi-ar trebui un dicționar de onomatopee, nu de alta, dar din punct de vedere ortografic aș dori să vă redau corect bogăția imaginației mele. Eu, împreună

Acasă, la Constanța, cu Brigitte, cățelușă ei de 9 ani,
și cu ceașca de cafea răsturnată pentru ghicit

Mobilul, indispensabil

cu alți 60% dintre șoferii tă. Iar când soarta mi-i amatori, ne merităm pe scoate în cale numai pe cei

AGENDA – „CUIBUȘOR” DE ÎNTÂLNIRI

deplin permisul și laudele 40%, aș putea să mai redac-prietenilor; ceilalți 40% însă tez un dicționar.

nu fac decât să stimuleze În speranța că întâlnirile «imaginația» mai sus aminti- sau drumurile mele nu se în-

depărtează prea mult de casă, mașina rămâne frumos în parcare, iar nervii mei la fel.

În timpul după-amiezii are loc și masa de prânz (o salată sau un sandvici), iar câteodată acord 40-50 de minute sportului. Aparatele pe care le am prin casă sunt aproape suficiente pentru a lucra din când în când gru-

cu un zâmbet mare pe față și mai mereu cu aceeași replică:

„I'm exhausted” sau într-o română experimentală: „SUNT OBOZIT!”

Așa că talentul meu gastronomic, și nu numai, trebuie să se dedice întru totul unei cine liniștite și romantice sau de multe ori în alegerea unui restaurant pe

CONDUC DEMULT ȘI ÎNCĂ NU MĂ POTOLESC

pele de mușchi cu deficiențe. Intenționez totuși să-mi completez «artileria» cu un aparat de alergat.

Înspre seară, după ce-și va fi îndeplinit datoria față de BPP, compania căreia își oferă serviciile în calitate de training-consultant, Oliver (n.r. – my boyfriend), își face apariția în pragul ușii

măsură.

Seara se poate încheia la cinema, într-un bar sau acasă cu prietenii și câteva casete video închiriate.

Situația se schimbă când e vorba de week-end sau de vacanțe.

Acolo începe altă poveste...

Ionuț și Oliver, fratele, respectiv iubitul Taniei, ne ajută cu această poză să trecem mai ușor peste canicula de afară. Ionuț este mai mic decât sora lui cu 11 luni și are calitatea de a fi cel mai bun prieten al acesteia

Zodie: Vărsător. S-a născut la 6 februarie 1968.

Bani: Necesari și câteodată suficienți.

Carieră: O definește ca pe „un capriciu al orgoliului”. Nu este mulțumită de ea. „Practic, mi-am făcut un nume și cam atât. Voi face mai multe.”

Compromisuri: „Acum câțiva ani gândeam altceva – ceva care nu mă incrimina, dar nici nu știam exact cum e cu valoarea morală și cât de importantă este.”

Fidelitate: Ține de respect. „Dacă-ți iubești și respecti partenerul, fidelitatea n-are nevoie de explicații.”

Gelozie: E inevitabilă, dar intervine în perioada de tatonare, de cunoaștere a partenerului, când încă nu e stabilită încrederea, relația în sine. „Atunci, probabil, mai ai dubii. După ce intervine încrederea și cunoașterea parteneru-

lui, nu mai ai de ce să te temi, pentru că știi cu cine ai de-a face.”

Poreclă: N-a avut niciodată.

Prejudecăți: Înclină să spună că nu are. Crede că societatea ne determină să nu mai avem prejudecăți.

Sport: Este necesar, la orice vârstă. „E păcat că uneori descoperim atât de târziu că avem nevoie de sport. Vedem că trec anii și, dacă mintea evoluează, vrem să ne menținem și fizic.”

Superstiții: Are câteva. Dacă o rochie sau un alt obiect de îmbrăcăminte nu i-a purtat noroc, încearcă să-l evite. Invers se întâmplă cu cele care i-au purtat noroc. „Mă amuză ghicitul în cafea. Uneori îmi place chiar să cred.”

O FEMEIE ÎNTRE SCANDAL ȘI ISTORIE

Actrița Jodie Foster dorește să interpreteze rolul cunoscutei fotografe a celui de-al Treilea Reich, Leni Riefensthal, care timp de câțiva ani a servit propagandei hitleriste. Proiectul ambițioasei actrițe americane a trezit însă deja polemici, mulți considerând că ea ar face în felul acesta indirect apologia nazismului. După ce a câștigat Premiul Oscar de două ori și după ce s-a arătat a fi și o regizoare și producătoare de talent, Jodie Foster a anunțat că nu vrea să renunțe la proiect. Ea dorește să arate în acest film că un om de talent, cum a fost celebra fotografă, poate fi manipulat de putere. Pentru că Leni Riefensthal a vrut să celebreze perfecțiunea corpului uman, întâlnindu-se pe acest plan cu dorința naziștilor de a promova mitul perfectului arian.

Subiectul, incomod, nu o sperie pe Foster.

TEZAURE ASCUNSE LA POMPEI

Toate ghidurile turistice spun că tot ce se poate vedea astăzi la Pompei, după dezgroparea de sub cenușa vulcanică a orașului antic victimă a unei erupții, nu reprezintă decât o parte. Alte zone ale vechiului oraș sau ale împrejurimilor sale s-ar afla încă sub cenușă. Munca aproape permanentă a arheologilor dă dreptate acestei teorii. Chiar în ultimul an au fost scoase la iveală alte vestigii. Într-o vilă-hotel aflată la circa 600 metri de perimetrul orașului au fost scoase la iveală picturi, fresce, lucrări în marmură de o deosebită valoare. S-au obținut de asemenea date suplimentare cu privire la sistemul de încălzire a locuințelor folosit de vechii locuitori ai Imperiului în jurul anului 79 d.Hr. când a avut loc apocaliptica erupție.

DE LA MĂTURĂ PE SCENĂ

Până acum câțiva ani Pippa Scholes făcea curățenie într-un hotel. Talentul său de a cânta nu-i dădea însă astâmpăr, astfel încât aproape seară de seară reușea să dea spectacole prin restaurante cu un grup muzical. Apoi a ajuns să cânte pe câteva vase de croazieră, dar risca să rămână doar o tânără cu posibilități. Trăind însă în epoca Internet, Pippa îl pisează la cap pe un milionar să-i ofere posibilitatea creării propriului site. Acesta se lasă cucerit de idei și în decurs de câteva luni faima cântăreței crește exponențial. Casele discografice îi deschid porțile. Iar ea este considerată una dintre primele vedete ale „erei Internet“.

CRACOVIA
ÎN ANUL
JUBILIAR

Anul 2000 va fi unul special, în vechiul burg medieval polonez Cracovia, care vrea să dedice Anului Jubiliar o serie de manifestări reunite sub semnul spiritualității creștine și al dialogului dintre culturi. La mijlocul lunii iunie, bunăoară, se va deschide o expoziție intitulată „Dumnezeu și civilizația Egiptului“, care va cuprinde piese arheologice despre vechea civilizație de pe malurile Nilului. Piesa de rezistență va fi o mumie de

2.330 ani. În cursul lunii iulie va avea loc un festival al muzicii ebraice și tot în iulie se va desfășura un festival al teatrului de stradă.

În toamnă este programat un festival muzical cu participarea, între alții, a Baletului de la Viena. În sfârșit, organizatorii nu au uitat să scoată în evidență valorile locale ale culturii poloneze în mai multe manifestări desfășurate pe parcursul întregului an.

NEPOATA ELEONOREI DUSE

Eleonora Duse, care a trăit între 1858-1924, a fost una dintre cele mai mari actrițe ale teatrului italian. Caracter puternic și liber, ea și-a construit o adevărată legendă în cei 50 de ani de viață trăiți pe scenă. A fost prietenă cu alți monștri sacri ai timpului: Rilke, Isadora

Duncan, Papini. Sensibilă și rafinată, deși era lipsită de studii speciale, a „ars” pe scenă întruchipând personaje clasice de la Shakespeare la Cehov sau Bernard Shaw.

O nepoată a mării actrițe – se pare singura descendență a familiei – trăiește acum într-o mănăstire din Anglia. Sister Mary Mark are 87 de ani, își amintește de personalitatea copleșitoare a mătușii sale și nu se miră că destinul ei a fost atât de diferit de al predecesoarei sale.

TATE GALLERY

S-a deschis de curând Tate Gallery Modern, care va fi una dintre cele mai faimoase colecții publice de artă modernă din lume. Galeria a fost amenajată într-o veche uzină electrică, după

modelul altor inițiative de același fel (Halele de la Paris sau o veche uzină electrică la Roma) când foste spații industriale au primit o altă destinație. Structura nou realizată de un arhitect elvețian se înscrie în panorama actuală a capitalei britanice, care s-a dotat cu câteva construcții gigantice în pragul mileniului al III-lea. Apreciată de unii comentatori, soluția arhitectonică a trezit însă și numeroase polemici.

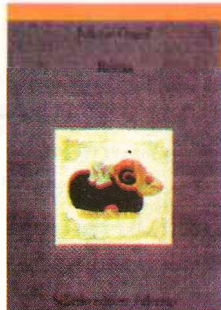
Vechea Tate Gallery va găzdui în schimb numai artă britanică.

UN METROU CENTENAR

Pe 19 iulie 1900 avea loc prima călătorie a unui tren din ceea ce avea să ajungă ulterior vasta rețea a metroului parizian. Chiar de la început arhitectul Operei din Paris, Charles Garnier, își exprimase dorința ca această cale subterană să devină și o vitrină a marelui oraș. De aceea multe dintre stațiile de metrou ale Parisului sunt adevărate opere de artă, îndrăgite de obișnuiții călători și de turiști. Ca și Turnul Eiffel și metroul a avut detractorii săi, dar treptat el a intrat în viața de zi cu zi a Parisului.

GOGOL LA ROMA

Puțini știu că marele scriitor ucrainean Nikolai Gogol a fost de două ori la Roma în 1837 și între 1838-1842. Experiența sejurului roman se pare că a influențat nu numai cultura tânărului scriitor, dar și gustul său. Tot acestei experiențe i se datorează și o povestire intitulată chiar „Roma” în care protagonistul

este un tânăr intelectual italian nevoit să-și împartă timpul între Paris și orașul său de baștină. Spre deosebire de alte scrieri ale lui Gogol aceasta este profund autobiografică relevând fațete ascunse ale legăturii sale cu Cetatea Eternă. Lucrarea a fost recent retipărită și comentată în Italia.

CINEMA ȘI DREPTURILE OMULUI

Shabana Azmi este un nume care nu spune nimic cinefilului european. În schimb, în India este un adevărat mit. Mulți o compară acum cu Vanessa Redgrave, actrița britanică angajată în multe cauze sociale. Pentru că și actrița indiană, ale cărei filme au fost prezentate la câteva festivaluri din Europa, luptă pentru

emanciparea femeilor indiene care trăiesc într-o mentalitate de castă și în virtutea unor obiceiuri ancestrale. Unul dintre acestea le condamnă pe văduve să rămână permanent în doliu, fără să aibă posibilitatea de a se recăsători.

Membră a Senatului, ea este acum purtătoarea de cuvânt a mișcărilor de emancipare a femeii, dar și a campaniei de luptă împotriva mortalității infantile sau a răspândirii virusului SIDA.

Grupaj realizat de
ȘTEFAN NICOLAE

MAȘINA DE SCRIS

ALEX. ȘTEFĂNESCU ■

TEXTE sub

FLACĂRA pentru minte, inimă și literatură

COSTICĂ OANCĂ, Corod, Galați. Iată aforismele care mi-au plăcut:

„Dreptatea se împarte, nedreptatea se vinde“;

„Nimicul nu poate fi ascuns.“;

„Foamea ne salvează de la moarte.“

Sunt lapidare și paradoxale. Sunt... aforisme.

CONST. VANG., Galați. Articolele *La pomul lăudat să nu mergi cu... Durbacă, Din gândirea capitalistă a unui coate-goale, En garde, electoratule!* și... (ultimul titlu mi-e rușine să-l reproduc) sunt pline de vulgarități și nu pot fi publicate.

ANA STIRA, Deva. Ultimele trei poeme pe care le-am primit de la dv. – și în special *Asta este curtea mea!* – se remarcă prin inteligență artistică și printr-o exuberanță controlată care anunță o posibilă mare carieră literară. Transcriu un fragment și aștept de la dv. noi versuri, o fotografie (color) și date biografice.

„pe stâlp melancolic pisoii își numără viețile; are grijă vrabia de casă! scheaună câinele cantate din

Bach la înmormântările orătăniilor în burta

stăpânului. «cât de plină de lună e curtea, Doamne!»

strigă bivoliul orb; cât de liberi sunt porcii! existențialiști

de-a dreptul, de-a stângul, domnule Sartre! și

fluturii cât de prinși în cușca asta de aer!

*și fluturii
totuși omizile...“*

P.S. La rubrica alăturată, *Un poet, o poezie*, figurează un poem al dv. dintr-un plic trimis anterior.

ALINA-SANDA OPRIS, Bocșa-Sălaj. „Însemnările“ dv. constituie de fapt un frumos poem de dragoste. Deși metaforele, luate în parte, nu se remarcă prin originalitate, în ansamblu ele transmit un fior

autentic:

„Prezența ta iscă primăvara în sufletul meu

Tu suflă peste degetele mele amortite

Mă hrănești ca și ploaia

Zborul fiecărei păsări este asemeni unei eterne poezii

Stau uneori fără să te trezesc ca să-ți surprind chipul tău adormit“ etc.

Aștept și alte texte.

MARIA-ANGELICA POPA, Dealu Mare, Buciumeni, Dâmbovița. Din versurile dv. reiese că sunteți îndrăgostită, nu și talentată. Dragostea vă face să credeți că totul este strălucitor, inclusiv textele dv. Eu privesc însă aceste texte din afara situației și le văd cum sunt: inexpresive, școlarești. Îmi pare rău că vă distrug o iluzie.

DUMITRU ELISAV BOICIUC, Tîbeni, Suceava. Îmi plac, în continuare, versurile dv., dar constat că în eminescianismul lor discret se insinuează sunetul de trompetă al poeziei lui Adrian Păunescu:

„mieii vin, tot vin și vin,

ei ne fură gena morții, mieii fură din destin

mieii dor, Doamne, n-auzi?!

tot pământul e regatul mieilor, să nu-i ucizi!

mieii miri ne ies în cale,

mieii albi sunt anotimpul primei nuni transcendentale

mirii lumii, mieii tăi,

suntem cea din urmă turmă, mieii păstoriti de miei.“

MARIA CONSTANTIN, Pitești. În naivitatea și stângăcia lor, versurile vă prezintă totuși ca pe o ființă sensibilă, gata să izbucnească în plâns la vederea unor copii fără adăpost. Trebuia să studiați mult ca să ajungeți să puteți exprima nuanțat și elocvent ceea ce simțiți.

GRIGORE SALVAN, Năsăud. Poemele dv. sunt versificate cu iscusință, dar au

ceva iremediabil desuet:

„Arde cu noi în odaie

Ceasul întâiul

Te-a adus, tremurată văpaie

Vântul pustiu.

Înflorește-ntre buzele noastre

Ceasul luminii

Ne scaldă în unde albastre

Râsul grădinii.“

ALEXANDRU POPESCU, București. Claritatea poeziei dv., acceptabilă (sau poate chiar lăudabilă) în principiu, alunecă adeseori în declarativism. Lipsește misterul, textul seamănă cu un discurs:

„Fecioară neprihănită,

Acum de diavol ispitită

Ca Eva cea cu mărul

Plăcerele trupești te ameteșc

Și mintea și sufletul îți cuceresc

Când cu mâna îți dezmiard părul.“

LIVIU NEDEF, Buzău. Felicitări pentru apariția volumului *Exodul sufletelor singure*. Nu e puțin lucru să fii, la 17 ani, autorul unei cărți.

Din nefericire, în volum figurează și multe poeme fără valoare – rezultate din strădania de a fi original cu orice preț:

„Haosul total pus pe glumele

directionate către cele

din urmă

își schimbă părerea

după Soare,

își schimbă numere de telefon

cu toți cei

care privesc înăuntrul Meu“.

Îndemnul meu de acum patru ani a rămas valabil; trebuie să vă maturizați.

ANTONELA ZAMFIR, Brașov, „CINDERELLA“, Târgoviște, BOGDAN ROMANIUC, Săveni, Botoșani, LUCREȚIA BUCUR, Bistrița, MIHAI DRAGOMIRESCU, Turda, PIA SLĂVESCU, Constanța, IOAN BASARAB-TĂRNĂVENI, București, MARIUS BUCUR, Timișoara, PETRE ANDREI STĂNESCU, București. Textele dv. dovedesc că aveți o agumită înclinație pentru literatură. Vă lipsește însă acea pregătire intelectuală care îl transformă pe un simplu entuziast al scrisului într-un scriitor.

PENTRU TOȚI CORESPONDENȚII

Aștept în continuare texte de la dv., pe adresa: Alex. Ștefănescu, la revista *Flacăra*, Piața Presei Libere nr. 1, sector 1, 71 341 București. Nu-i nevoie să-mi trimiteți sute de pagini, 5–6 sunt suficiente. Mă interesează orice gen: poezie, proză, teatru, critică și istorie literară, reportaj etc. Dacă sunteți optimiști, adăugați și o fotografie a dv. (color) și un curriculum vitae (alb-negru!).

Un poet, o poezie

COȘUL CU FLUTURI

O floare de ochiul bouului, un crin, o dalie, un buchet de regina nopții,

Toate așezate tainic, în grădina adorată de mine.

Privesc cerul, întins pe spate printre ierburi, frunze și flori,

Parfum sălbatic, parfum de grădină, aruncat într-o horă de fluturi multicolori.

Îmi jau coșul din vis și încep să culeg, închizând în mână culoarea.

Pete de culoare, aripi de fluturi; galben, alb, portocaliu, albastru ca marea,

Ca cerul, ce mă privește acum liniștit, într-o zi de vară îmbătăată de soare.

Verde, ca iarba înaltă în care mă scufund adorând visarea, cântărea.:

Coșul mi-e plin cu fluturi; vin și pleacă prin pletele mele încălzite de soare.

Culoare în ploaia de petale, levănțică, petunii, lalele și cale.

Privesc cerul ascuns printre ierburi, frunze, lumină de culori.

Parfumul se-nalță dus de fluturi la nori și plouă cu fluturi peste coșul cu flori!

MARIANA TOROPU-CONSTANTINESCU – Târgu Jiu

ANNABEL LEE

Tot mă gândesc la Annabel Lee,

o durere ce vine din sânge, din creier,

îngerii urcă și coboară, sunt mii,

durere pulsând cu putere de gheizer.

Va fi cândva dimineață, va fi numele ei purificat de dorință?

Noaptea, prin somn, Annabel Lee

trece frumoasă, de nume desprinsă

și nu poartă numele de Annabel, eu sunt cel care o cheamă hoște,

sufletul ei, nevăzut porumbel, eu, păcătosul, dorind-o trupește.

BORIS MARIAN – București

DE-AȘ FI UN ÎMPĂRAT...

De-ai fi un împărat, la curtea ta, aș încerca să fiu primită negreșit,

În bibliotecă-aș fi bibliotecară, să șterg de praf totemul tău iubit.

Tu, conducând o-mpărăție vastă, ai fi-n secret poet și filozof,

Să-ți fac pe plac, Luminăția Voastră, te-aș asculta, tăindu-ți un cartof,

Sustras în zori, din nobila-ți cămară, Cartoful l-aș tăia, în cuburi mici

Și aș risca a fi dată afară, din largu-ți cerc, de principii și amici...

De ce visez un împărat-poet și nu strateg viteaz, cuceritor?

Un suflet nobil, nu un indiscret,

Poetul e și el un luptător;
Un împărat domnind numai în pace,
Ar fi un ideal promis de zei;
Ciupește-mă, înțeapă-mă cu ace!
Mi-e silă de minciuni și de mișei!
Nu vreau să plec din țara mea natală
Deși suport cu greu ce se petrece;
În vis, e-o-mpărăție ideală...
Ar fi fântâna cu o apă rece, ce ar trezi
din amortire nații...

O, împărate, cum să-ți intru-n grații?...
GEORGETA LAZĂR – Oradea

BALADA VÂNZĂTORULUI DE ȘTIRI

seara
atât de dulce este spațiul din
care-mbuc

o firimitură! morile sale de vânt vâjâie
în larga mea

gură! munții săi fășnesc prin
stern – pietre vii pe pieptu-mi

tern! mierea lui îmi trece-n
burtă!

e spațiul dintre cutia craniană și
falange, în care am îngrămădit slăvitul

gange!

noaptea

e iar

dimineața

intru-n blugi, înșfac o geacă, mă salut
c-o vorbă seacă: rea să-mi fie

inima (!) – puntea dintre R și a!

mă duc; la vânătoare mă duc: pe
străzi, cu genele, cu sprâncenele,

reclamele

îmi ling tălpile, îmi alintă papilele
gustative;

vântul primăvăritic, gelosul, de m-ar
prinde

cu un colț mi-ar sfâșia oasele, de
sânge

vasele! eu vânez știri senz(n)ționale;
le lustruiesc

le fac mai amare!

în plină amiază

le-nșir pe tarabele triumfale; clienta
mea

stella mi-e star; mai e și clientul meu:
stellian – ambii modești locatari ai

blocului...

„luați plumbul, nu pâinea“ le strig,
conjugând cu

ardoare verbul „a se mira“: „mirați-vă!“
zic,

dar

după-masa

mă-njunghie, perfida!

globulele-mi-roșii intră-n

clepsidra de pe cușitul ce

țintește spre seară –

seară în care

lumea îmi fumează pupilele,

dureros lumea îmi fumează
pupilele!

eu oscilez între Terra, copilul
minune, și

sfera unei necunoscute planete,
între gratiile

pielii mă zbat; caut ultimul înger
suspendat în pivnița asta de seară!

vreau

să-i strig că-n loc de gange

mișună prin mine goange: știri-
goange,

știri-goange, știrgoange!

ANA STIRA – Deva

ELEGIE

Rămăseseră secunde de nisip
agățate de gâtul clepsidrei

cu-n atârână evadații răstigniți
pe gardul de sârmă ghimpată

al lagărului.

Ca o gară devastată de mineri
rămăsese dintr-o dată viața mea

goală de tine.

Era o liniște purtată pe aripi
de îngerii,

o liniște albastră,

încât se auzea câinele dușmănos
al tristeții

sfâșiiind cu colți de viplă

amintirea că te-am iubit.

TUDOR NEGOESCU – Craiova

ULTIMUL ZBOR

Cât de curând

încerc ultimul zbor.

Spre capătul lumii,

acolo unde îngerii

sunt dați la retopit.

Îi văd,

iertați de iluzii

cu sufletul lor cast

se-mbrățișează pur.

Furtuna nu-i, și nici apus,

și poate nu e târziu

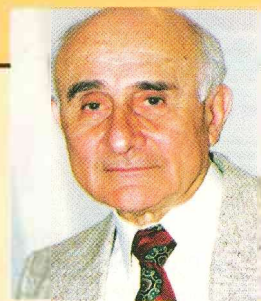
să sufăr

poleit de lumină și liniște.

GHEORGHE IONESCU – București

FLACĂRA pentru minte, inimă și literatură

UN DESTIN LITERAR

Text: NICOLAE BALOTĂ ■

Iată, înainte de toate, o voce. O voce pe care, dacă ai auzit-o o dată, nu o vei mai uita niciodată. Într-o epocă a clamorilor indistincte, a vociferărilor haotic aglutinate, ca și a vorbăriei ce nu poate fi ascultată, cu toată strădania ei vană de a se face auzită, dintr-o sursă existențială autentică. O sursă ascunsă, învăluită în tăcere, hrănindu-se din tăcere. Căci vocea pe care o descoperăm citind poemele Aurei Christi, mai apoi eseurile ei, aceeași voce în toate textele poematice sau de reflecție, trădează o intimă, o profundă, o tulburătoare legătură a cuvântătoare cu necuvântul.

Desigur, nu este doar o voce, chiar dacă răsună cu putere. Vocea aparține unei personalități puternice, originale, derivă dintr-un **origo**, dintr-o sursă existențială autentică. O sursă ascunsă, învăluită în tăcere, hrănindu-se din tăcere. Căci vocea pe care o descoperăm citind poemele Aurei Christi, mai apoi eseurile ei, aceeași voce în toate textele poematice sau de reflecție, trădează o intimă, o profundă, o tulburătoare legătură a cuvântătoare cu necuvântul.

Surpriza fericită pe care mi-o rezervau scrierile din **Fragmente de ființă**, pe care mi-o amplifică, mi-o justifică străbaterea acestui **Labirint al exilului** este aceea a coniecției, a legăturii – filosofice vorbind – esențiale și existențiale a vocii cuvântătoare cu **poeticul**. Străbatem în acest sfârșit și totodată nou început de veac un deșert al **poeticului**. Or, iată, în cuvintele Aurei Christi, curgând abundent, din surse ascunse, fluidul vivifiant al poeziei, să nu ne temem de retorica majusculelor, al marelui Poezii.

Este tocmai ceea ce te întâmpină din preambulul la suma aceasta de texte: o apologie a Poeziei, cum nu mă mai așteptam să aud rostită de o voce **știutoare**. Numai un inițiat în arcele **poeticului** poate să-și permită cu o atât de sublimă nerușinare libertatea de a vorbi nu **despre** poezie, ci **din** poezie. Mărturisiri precum: „realitatea mea de oțel care este poezia”, „Dacă poezie nu e, nimic nu e”, „Am înblânzit moartea prin poezie...”, „Câtă suferință – exact atâtă poezie”, sunt tot atâtea mărturii ale celui ce nu se rușinează de a se expune devorat de propria sa pasiune. Ostentație retorică? Nicidecum. E curajul temerarilor care înfruntă locurile comune ale celor care vor rămâne pururi în afara celui „templu de cuvinte”, pe care tot această îndrăzneală poetă se mărturisește chemată să-l înalțe. Ea știe prea bine că are nevoie de acest curaj, ca de o virtute particulară, greu de dobândit, cu eforturi, sacrificii, pentru a face din poezie ceea ce ea **trebuie** să fie, adică ceea ce ea **este** (după principiul căruia verbul german i-a dat cea mai potrivită expresie: **werde der du bist**). E semnificativ că, atunci când formulează un fel de definiție a poeziei, Aura Christi pune ca o condiție esențială a poeticului tocmai curajul: „Poezia, pentru mine cel puțin, este o experiență pe care și-o asumă mării singuratici ce au curajul nebunesc, curajul superior de a trăi față în față cu moartea, de a exista în intimitatea morții”. Poezia pentru ea devine ceea ce este numai în situații-limită, căci ea însăși forțează, siluiește frontierele, se instalează neconștient dincolo, în **exil**.

Importanța capitală a acestui eseu (sau a acestei sume de eseuri) rezidă în configurarea teoretică și în aplicarea practică a unui anume concept al exilului în exegeza și în comentarea poeziei. Aș putea spune că din diferite perspective asupra experienței exilului, din reflecții asupra acestei tematici, din aluzii (fie și oblice, fără o relaționare directă) se constituie în jurul acestui „labirint al exilului” ca un fel de fenomenologie nesistematică a exilului ca matrice a poeticului.

Parcă o evidență banală dacă nu chiar ridicolă să afirmi că acolo unde este exil sunt și exilați. Atât doar că pe când exilul pe care-l putem numi ontologic poate să devină (dacă nu este chiar) cea mai deplină definiție a existenței umane, nu toți oamenii au dreptul să-și asume destinul exilatului. Exilul se merită. Dacă lumea întreagă poate fi considerată un spațiu al exilului puținii sunt cei cărora li s-a dat privilegiul de a se constitui în exilați. Printre aceștia, poeții sau cel puțin unii dintre ei. Cei adevărați.

Cu un deosebit rafinament al sensibilității și o particulară acuitate a percepției, Aura Christi sesizează și analizează formele pe care le ia exilul în opera poezilor. „Nu este, însă, doar un exercițiu de tematologie în această întreprindere, ci de inițiere într-o gramatică a exilului poetic. O asemenea inițiere nu-și putea alege un continent mai apropiat explorărilor decât acela al poeziei ruse din perioada „de argint”, mai exact din epoca liricii în preajma condamnării ei capitale. Nu cunosc o mai pătrunzătoare incursiune în acest spațiu al poeticului amenințat, o mai subtilă interpretare – în critica noastră, dar și în cele câteva occidentale pe care le cunosc – a liricii unor Serghei Esenin, Vladimir Maiakovski, Boris Pasternak, Anna Ahmatova sau Marina Tsvetaeva – ca această din **Labirintul exilului**.

Căci autoarea este ea însăși una din „privilegiatele” exilului. Întâi ca bilingvă esențială. Folosesc această formulă într-un sens mai complex decât acela, simplu, lingvistic. Dar deja pe acest plan al vorbirii în două limbi, a fi bilingv înseamnă a trăi o ambiguitate în ce privește „casa” heideggeriană a „ființei”. Apoi, experiența etnică și istorică a Aurei Christi presupune și ea o anume dedublare. În sfârșit, nu este oare Poetul, după cum remarcase Saint-John Perse, marcat printr-un bilingvism al condiției sale esențiale? Toate acestea o predestinau pe autoarea acestei cărți la o mai delicată, mai autentică înțelegere a naturii exilului poetic ca și a condiției poetului ca exilat. Iată, de pildă, o mostră de asemenea subtilă sesizare a rolului pe care-l poate juca exilul într-un caz particular. Este vorba de proza Marinei Tsvetaeva, ancorată în prima copilărie a poetei, copilărie „**re-trăită** în anii de maturitate”. Or, tema copilăriei, remarcă Aura Christi cu finețe, e „o mirabilă oază pentru poeta ce trăiește asprimile exilului, ale unui **exil în exil**...”. De altfel, Tsvetaeva este considerată în ipostaza ei de „veșnică exilată”. Ipoteză din care nu lipsesc ambi-

guitățile. Nu afirmă, oare, odată autoarea eseurilor că exilul ar echivala cu lumea ne-oamenilor? Firește, este vorba de un exil estetic, cultura fiind privită, în acest caz, ca un spațiu artificial.

Deși nu-i este deloc străină experiența singurătății, deși vorbește chiar despre singurătate ca metodă, cu toate că exilul ca înstrăinare apare tot mereu în existența poezilor ce o preocupă, deși urmărește într-unul din capitolele cărții sale poezia ca expresie a individualității sale, totuși poeții ce alcătuiesc marea plan de referință al eseurilor din **Labirintul exilului** sunt considerați de poeta eseistă sub specia coniecțiilor, a corespondențelor dintre ei. Ceea ce, mărturisesc, m-a interesat în cel mai înalt grad, la lectura acestei cărți, ceea ce m-a mișcat nu o dată este de a vedea solitarii aceștia care sunt prin natura lor poeții căutându-se între ei, având nevoie unii de alții, de a-i urmări în relațiile pe care le întrețin între ei, legături vital necesare pentru unii dintre ei, dacă nu pentru toți. Aura Christi nu contemplă astre sau planete izolate, ci constelații. Ceea ce ne spune în legătură cu relațiile epistolare ale Marinei Tsvetaeva cu Rilke, sau – pe un plan mult mai personal – acel comandament pe care și-l impune: „Să faci pentru tine însuși festive ideate, festive poetice. Și să «împarți» darurile acestor **saturnalii literare** prietenilor tăi, adversarilor tăi”, reprezintă o viziune participativă, aș spune comunitară, a actului literar. Acea **febră poetică** pe care o propovăduiește poeta noastră nu este niciodată solipsistă. Ea se vrea împărtășită. Poeticul, în perspectiva aceasta a Aurei Christi, se comunică, asemenea lui Paraclet, comunităților, complicilor literari, în saturnalii literare. Literatura e forma iubirii supreme – îndrăznește să proclame ea și să enumere amantii legați printr-o „frumusețe demoniacă”. Nietzsche și Lou Andreas Salomé, Rainer Maria Rilke și Lou Andreas Salomé ș.a.m.d. „Triburi de zei”, cercetate cu fervoare. Pe urmele Marinei Tsvetaeva, poeta noastră consideră desigur că poeții, între ei, trebuie să se apere, mai exact: să apere zeii dintr-inșii.

Critica practică în eseurile din **Labirintul exilului** nu se vrea doar exegetică, ci și propedeutică. Această tânără scriitoare este animată de o rară pasiune formatoare. A se forma pe sine înseamnă totodată a-i forma pe alții. Nu ne miră recursul frecvent al eseistei la modelele formatoare, chiar dacă nu este nicidecum vorba de a repeta epigonic experiențe consumate. Modelul poate (și trebuie să fie) întrucâtva jucăuș. Ion Barbu este, în această perspectivă, un **magister ludi**. Cu o generozitate spontană, Aura Christi își împărtășește experiențele, e gata să dea sfaturi unor tineri poeți, în continuarea celor binecunoscute ale lui Rilke cel în **Scrisorile către un tânăr poet**.

Iată, așadar, cartea unei autoare cu un destin literar cert. Un destin pe care Aura Christi și-l asumă. Mai mult, ea și-l construiește cu orice sacrificiu.

Despre VALORI VINDECĂTOARE ALE MUZICII...

Text: GRIGORE CONSTANTINESCU ■

Interesant personaj purtând, în incitantul secol al XVII-lea, numele prescurtat de Pere Mersene (1588–1648)! Vorbesc dicționarele despre Marin Mersene ca despre un filosof și matematician ilustru din lumea franceză, în același timp, un erudit teolog cu preocupări diverse. Este importantă în această direcție legătura sa de idei și spirit cu Descartes, revelată de o bogată corespondență care a durat o întreagă perioadă a maturității sale. Operele rămase de la el sunt mai ales cele ale unui teolog și matematician dar, iată, printre acestea se află și o celebră scriere intitulată *Harmonie universelle* (1636–1637), scriere cuprinzând... practica și teoria muzicii. De aici putem afla multe despre relația om-muzică și despre felul în care muzica este capabilă să vindece felurite suferințe. Surprinzând asemenea situații, merită să aflăm câte ceva, ca dovadă a vechimii unor asemenea preocupări, pe vremea când nu se vorbea de... musico-terapie. Recentă întemeiere a Centrului de cercetări în muzică și medicină, purtând un nume ilustru azi în acest domeniu, Boris Luban Plozza, savant elvețian celebru pentru interesul purtat artei medicinei și științei muzicii (de altfel deținător și al titlului de Doctor Honoris Causa al Universității de Muzică din București), întemeiere în cadrul Uniunii Criticilor Muzicali, ne îndreptățește excursul în trecutul disciplinelor înrudite. Deci, să revenim la Marin Mersene și istorisirile sale. „Ricimer, regele Vandalilor – spune Pere Mersene – pierzând o mare bătălie împotriva lui Belisarie, s-a văzut silit să se refugieze în munți, unde a fost adăpostit. Fiind doborât de supărare, a trimis un mesager care să-i facă rost de pâine, pentru a împiedica astfel ca foamea să-l nimicească, de un burete, pentru ca să-și ștergă lacrimile ce-i șiroiau pe față de supărare și, mai ales, de un instrument muzical cu ajutorul căruia să-și mângâie disperarea în care se cufundase“.

O altă suferință, ne arată Mersene, ar fi... Melancholia: „Îmi aduc aminte – scrie el – că fiind la unul dintre prietenii mei, care era scutier al prințului de Orania, acesta mă invită să ascult un mic concert realizat în camera prințului de către numai trei muzicanți, de altfel excelenți. Prietenul meu mi-a explicat că era vorba de elixirul cordial de care se slujea stăpânul său pentru a înlătura melancolia sau pentru a-i ușura suferințele când era bolnav. Am cunoscut un mare număr

de persoane – continuă Mersene – care se slujeau de aceeași rețetă pentru a mai potoli durerile gutei. *Putem astfel spune că muzica este un remediu destul de specific pentru a ușura suferințele bolnavilor, chiar și acelea care aparțin unor rele ce provin din imaginație.*“

Mersene observă diferite asemenea manifestări pe care, apoi, le comentează, cu o nuanță din care nu lipsește umorul bonom. Putem citi astfel despre un anume fel de stare rea, pe care o numește *La passion amoureuse*... Savantul povestește:

„Un faimos medic al curții m-a asigurat că a vindecat o Doamnă din elită care înnebunise din cauza trădărilor amantului său. Într-un colț al camerei sale a așezat câțiva muzicieni pe care ea nu-i putea vedea. *Aceștia cântau trei concerte ziua, iar noaptea arii care-i mângâiau durerea sau readuceau rațiunea*, majoritatea alese din cele mai frumoase opere ale seniorului Lully. În șase săptămâni s-a vindecat, reușită care totuși a cerut ceva cheltuială, în scopul regăsirii bunului simț“. Într-un alt fragment, Mersene se referă la acea

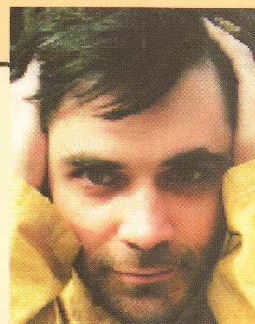
folie furieuse, despre care relatează că a fost vindecată astfel: „O Domnișoară de la muzica de Curte mi-a spus că a văzut un faimos organist care a fost vindecat de o boală foarte violentă ce îi fusese provocată de o alienare a spiritului, în așa fel încât cădea în crize de furie periculoasă, ceea ce i-a obligat pe muzicieni și prieteni să-l supravegheze. Au hotărât, întâmplător, să realizeze un mic concert de voci și instrumente, pentru a rămâne astfel ei înșiși treji când îl vegheau; au fost foarte mirați să constate că aceasta i-a liniștit foarte mult spiritul bolnav; adresându-se unuia dintre ei, el a remarcat că acesta făcuse unele greșeli într-un anumit pasaj. *Văzând efectul concertului lor, au continuat astfel, timp de cincisprezece zile, redând sănătatea bolnavului lor*, determinându-l să-și regăsească starea de echilibru dinaintea bolii, ceea ce medicii nu reușiseră să obțină cu remediile lor.“

Învățăm câte ceva și din împrejurările morții reginei Elisabetha I a Marii Britanii, împrejurări relateate tot de Mersene: „În memoriile abatelui Victorio Siry, se spune că regina Elisabetha a Angliei, aflându-se pe patul de moarte, și-a amintit de efectele muzicii și a ordonat să vină întreaga formație muzicală în camera ei. Astfel, spunea ea, va putea muri la fel de agreabil cum trăise și, totodată, vor putea fi alungate ororile morții. A ascultat simfonia ce i se cânta, în mare liniște, până la ultima suflare“.

Cam în aceleași timpuri cu Mersene, Bourdelot notează într-o istorie a muzicii, publicată în 1743, cum poate fi detectată, prin muzică, și... prostia: „Ludovic al IV-lea, fiind la Tours cu toată curtea sa, cam prin anul 940, câțiva dintre curteni au intrat în biserica Sfântul Martin în timp ce se cânta slujba; au fost foarte surprinși să-l găsească acolo pe Conte de Anjou, așezat în rând cu călugării și cântând liturgia împreună cu ei... *pentru că iubea Muzica*. Curtenii s-au dus la Rege și i-au povestit cum a ajuns Conte de Anjou preot; Regele și-a bătut oarecum joc de devoțiunea Contelui, relativ la cele aflate. Această atitudine a displicut foarte mult Contelui de Anjou care, a doua zi, a expediat regelui o scrisoare în care spunea: *Aflați, Sire, că un Rege fără Muzică este un măgar încoronat...*“.

FLACĂRA pentru minte, inimă și literatură

DESPRE NOBLEȚE ÎN TEATRU

Text: REMUS ANDREI ION ■
Foto: FLORIN IONIȚĂ și Rompres ■

Stagiunea s-a încheiat cu un spectacol de legendă: **HAMLET**, regizat de Liviu Ciulei, vine parcă dintr-o lume fantastică, irezistibilă, intangibilă și inaccesibilă celor neinițiați. Este lumea care dă putere teatrului, care seduce publicul dincolo de explicații, lumea în care se tese vraja scenei cu atâta noblețe și bunătate de parcă realitatea nu ar mai putea fi alta decât cea care ne este prezentată în spectacol.

Ciulei nu a venit decât ca să ne arate, să ne reamintească încă, o dată, că arta – ca și dragostea, nu are limite, este dincolo de reformă, de alegeri, dincolo de luptele politice, mai tare decât democrația, așa cum s-a dovedit mai presus decât dictatura, are o putere magică și nu poate fi dominată, înfrântă, doborâtă nici cu forța banilor, nici de lipsuri administrative, de nici o boală a societății. Nu se vorbește decât de lecția lui Ciulei, când regizorul ne-a avertizat (în deschiderea conferinței de presă) că avem un prost obicei, să ne autolăudăm. Acest **Hamlet** a venit pe neașteptate, Marcel Iureș nu mai spera la acest rol (și ar fi rămas cu legenda lui Richard III), Valeria Seciu a aflat cum un mare artist se crispează dacă îi spune maestre, Ion Pavelescu simte lipsa boieriei românești în teatru, în timp ce Liviu Ciulei avertizează că teatrul e slăbit de dezordine și de lipsa de experiență, că, din trupă „lipsesc chiar și mijloacele”.

HAMLET ÎN DECLARAȚII

„Am citit **Hamlet** la vârsta de 13 ani și datorită lui am ajuns în teatru”, mărturisește Ciulei. De acum încolo are cuvântul:

„În **Hamlet** sunt mai multe piese: este o dramă familială, dar și una națională, o piesă psihologică, dar și una polițistă, o piesă politică, plină de spionări și eschivări, și, de asemenea, o piesă istorică, în mod misterios mereu contemporană...”

Răzbunare, ironie, dragoste și înșelătorie, prietenie, dar și perfidie, speranță și disperare, umor și tragedie, toate aceste ingrediente dramatice le găsim în piesă, fără a trebui să le căutăm prea mult. Greutatea redării ei pe scenă constă în a decide ce anume subliniem, unde vom pune accentul, fără a pierde multitudinea de nuanțe...

Cea mai apropiată imagine pe care am avut-o a fost perioada lui Wilhelm I, care a devenit împăratul Germaniei, așa numita perioadă bismarckiană (o regalitate militară, **n.n.**). Semnele mai apropiate de noi dinainte de primul război mondial ne

Marcel Iureș, un Hamlet al generației noastre

sunt destul de vii în amintire. Textul lui **Hamlet** este valabil în orice epocă și orice generație își va găsi răspunsurile în interiorul textului. De aceea nu am vrut să suprapun niște soluții contemporane...

Hamlet se poate înscena în o mie de feluri. Și din câți Hamleți au fost, nici una dintre producții nu seamănă cu cealaltă. Intenția mea a fost să fac un spectacol foarte strict. N-am crezut că este important să se vadă regizorul Ciulei în spectacol, ci să dezvălui bogăția infinită de nuanțe care există în text. Când lucrezi pe structura unui geniu, consideri că tot ce ai adăuga peste nu poate să fie la înălțimea acestuia...

Am încercat să nu las replicile și situațiile să vorbească singure, ci să le dau o realitate scenică. Piesa prezintă o curte în care totul este lustruit, iar aparențele sunt păstrate cu grijă, dar dedesubt există puroi, crimă și mai ales dezordine, morală în primul rând...

Complexitatea personajului, la care Marcel Iureș a ajuns 95 la sută excelent, cerea experiența scenică și artistică a unui asemenea actor, iar în momentul de față eu nu văd pe altcineva potrivit pentru acest rol...

Marcel Iureș: „Am învățat ce înseamnă să fii în slujba unei culturi, ce înseamnă să te respecti pe tine și să-i

respecti pe ceilalți, să te lași călăuzit de bunul simț și să ai o doză de uimire asupra a ceea ce credeai că știi deja“.

Valeria Seciu: „Când am început să-i spun maestre, s-a crispat. A sta în preajma lui poate să-ți schimbe viața. Te poți uita la tine din nou, încerci să te vezi, să te uiți cu asprime, chiar într-un mod crud, spre clișeele tale, spre ceea ce ai făcut până la un moment dat“.

Adriana Titieni: „De la prima întâlnire și până acum, pentru mine domnul Ciulei este o lecție de teatru“.

Ion Pavelescu: „Prin specificul meseriei, de fiecare dată noi începem. Am început și am trăit azi cu o bucurie a tinereții, a unei noi tinereți. Am aflat de la el prospețimea. Prin Ciulei, prin gândurile lui, prin metoda lui. Ceea ce lipsește teatrului românesc este boieria românească; cea care exista înainte de război, noi am avut boieri, am avut lorzi. Întâlnirea cu Liviu Ciulei a fost o lumină și o speranță“.

POVESTEA HAMLETULUI DE LA BULANDRA

„Dezorganizarea este legea fundamentală a existenței actuale. În străinătate,

organizarea este poate primul avantaj. Talentele sunt și aici, poate chiar mai interesante și mai dotate decât acolo, dar la noi este foarte greu să lucrezi în echipă și chiar nu știi dacă se va învăța vreodată lucrul acesta...“

Teatrul (Bulandra, **n.r.**) este foarte dezarticulat față de cum era în 1991, când eu am reușit să fac două spectacole. Atelierele sunt descompletate, personalul de scenă redus, nenumărate probleme financiare. E foarte greu să lucrezi în echipă la noi, pentru că încă nu s-a învățat disciplina. Sigur că la aceasta contribuie și condițiile materiale în care lucrează acești oameni, cu salarii foarte scăzute. Am lucrat în condiții foarte grele, 12 ore pe zi. O parte din costume le-am recuperat din magazia teatrului. Pe de altă parte, colectivul actual al Teatrului Bulandra a înlocuit câteva dintre marile talente cu începători, mai talentați sau mai puțin talentați, dar, în orice caz, lipsiți de experiență. Colectivul acestui teatru ar trebui refăcut la nivelul la care era... Au dispărut chiar și mijloacele. Teatrul a însemnat un punct de referință în cultura românească și, cu un sprijin constructiv și financiar, am putea cumva să sperăm într-o revenire la forma în care era“.

Liviu Ciulei consideră că fiecare generație trebuie să vadă un Hamlet

DE JUR ÎMPREJURUL
ECRANULUI

AVENTURILE
TIGRIȘORULUI

"The Tigger Movie" –
S.U.A., 1999, 90 minute

... oricum a-i lua-o, „un Disney – rămâne UN DISNEY!” (adică o marcă, precum „Philips”, „Panasonic”, „Coca-Cola” etc. – mai exact un produs al filmului de animație păstrându-și, peste decenii!, valoarea sa incontestabilă născută din mintea acestui genial creator al genului care s-a numit WALT DISNEY!).

Este și cazul „tigrisului” de care ne ocupăm acum – povestea unui puiut de animal cam zgurlubatec, dar bătut de o angoasă-singurătate, care pornește într-o lungă călătorie spre a-și descoperi „niscaiva prieteni” și care în cele din urmă descoperă că adevărații lui camarazi sunt... tot cei „de acasă”!

Scris și regizat de către JUN FALKENSTEIN și inspirat de personajele create de celebrul dramaturg și jurnalist A.A. MILNE (1882–1956) – ale cărui opere s-au tradus în cel puțin 31 de limbi, însumând mai mult de 45.000.000 de exemplare! – „Aventurile tigrisului” beneficiază însă de câteva date în plus, ce-i cresc nu doar valoarea în sine, dar și îi justifică succesul, benefic, la publicul format din copii și nu numai.

Cele șase melodii originale ale peliculei sunt compuse de frații Richard și Robert SHERMAN (printre altele, deținători a două Oscaruri pentru intratul de acum în istorie „Mary Poppins”!); vocile personajelor animate aparțin unor cunoscuți actori; în fine,

impecabila animație a eroilor a fost asigurată nu doar de compania-mamă din California, dar și – poate că mai ales! – de secțiunea „Walt Disney-JAPONIA”, precum și de o renumită casă britanică de film „Tandem Films”.

Extinderea gigantului american „DISNEY” în întreaga lume s-a dovedit a fi, iată, benefică pentru spectatorul de pretutindeni.

“ERIN BROCKOVICH”

SUA, 2000, 131 minute

HORIA PĂTRAȘCU ■

... Încă un film american, având la bază (și pesemne că mă repet în ultima vreme, în paginile revistei – dar n-am încotro! – n.a.), „un fapt real”! Cutremurător, de data asta: în anul 1993, numita Erin Brockovich, o femeie cam exuberantă și având trei copii mici, divorțată – împreună cu un avocat cam blazat și aflat în pragul pensionării, Ed Masry – reușește să dea în judecată trustul chimic „PG&E” (o companie ce rula un capital de 30 miliarde dolari!), pentru poluarea unei întinse zone cu produse cancerigene, otrăvind pur și simplu arialul Hinkley... În urma investigațiilor declanșate de „neisprăvita” Erin, și prin convingerea „posacului” Ed în a se implica, cu tot riscul!, în rezolvarea cazului, întreaga afacere se soldează cu un rezultat stupefiant: cu toate că această companie nu a fost găsită niciodată vinovată, conducerea „PG&E” a făcut o înțelegere de achitare a sumei de 333.000.000 de dolari pentru reclamațiile primite, fiind cea mai mare sumă achitată vreodată în urma unei înțelegeri directe (cu cei afectați – n.a.), supravegheată de justiție, din întreaga istorie a S.U.A.!

În rolul Erinei

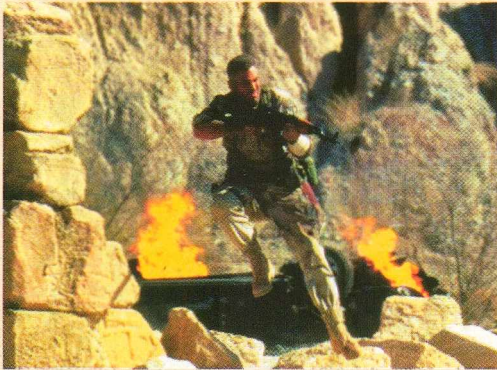
Brockovich: JULIA ROBERTS.

În rolul lui Ed: ALBERT FINNEY (aici o apariție de excepție: bătrân, deși nu chiar!, abordând o sobră eleganță și o postură ironic-detașată, ca de Don Juan întârziat – cine, oare, și-l mai amintește din filmele engleze ce au făcut carieră: „Tom Jones” sau „Orient Express”...?!).

Acest cuplu actoresc remarcabil, dirijat de către regizorul STEVEN SODERBERGH („Kafka”, „Pasiune periculoasă” – ultimul beneficiind de principalele trei premii ale SNF în 1998), și produs, printre alții, de (iar mă repet în aceste pagini!), scundul, simpaticul și marele actor DANNY DEVITO, reușește să nu fie doar un film „verde”, adică ecologic, ci o poveste mai ales psihologică despre încăpățănarea, curajul și – de ce nu?! – CINSTEA marilor anonimi ai vremurilor tulburi pe care le trăim.

Regizorul-scenarist **DAVID O. RUSSEL** a cercetat timp de 18 luni Războiul din Golf și urmările sale, înainte de a scrie „Regii Deșertului”: „Când am început investigațiile despre război nu știam decât povestea oficială – că ne-am dus în Orientul Mijlociu și l-am scos pe Saddam din Kuweit. Dar când am privit lucrurile mai de aproape, am constatat că Saddam a rămas la putere și George Bush a încurajat civilii irakieni să se ridice împotriva lui Hussein, spunând «O să vă ajutăm noi să o faceți!». Și oamenii s-au răsculat, iar noi i-am ajutat... și au fost masacrați de propria armată (...). Aproape totul e adevărat în acest film: Saddam a furat într-adevăr tot aurul din Kuweit, el dispărând cu desăvârșire multă vreme; când a trebuit să-l înapoiem, tot mai lipsea ceva... Mulți soldați americani în Irak N-AU apucat să ia parte la războiul de acolo – însă au fost declarați eroi!... Și mulți soldați americani au fost

Marilor Puteri!), rezultatul fiind cel al victimelor, de o parte și de alta, dintre care **majoritatea civili...**!

Se pare că mușcătoarea lecție primită de America, atunci când a „mușcat” din mielea viesparului vietnamez, își arată roadele... (și să nu uităm că, totuși!, cinematografia americană – prin reprezentanții ei de frunte, de talia unor Coppolla sau Jane Fonda! – a fost prima ce a pus la stâlpul infamiei dramatice intervenție din Vietnam!).

REGII DEȘERTULUI

“Three Kings” – S.U.A., 1999, 105 minute

nemulțumiți de lăsarea lui Saddam la putere, văzând cum acesta își masacrează propriul său popor.”

...Iată așadar un (poate!?) prim film american, despre războiul din Golf! Să fie într-un ceas bun – dacă se va continua la maniera asta! – întrucât filmul lui Russel, dincolo de pretextul AVENTURII (un grup restrâns de militari yankei pornesc în căutarea „aurului” furat și depozitat secret într-un buncăr – pe baza unei hărți-petec-de-hârtie, gen Jules Verne!), este de fapt o SUPERCOMEDIE IRONICĂ asupra SUPERMEDIATIZATULUI război electronic desfășurat în zonă de armata americană – și care a păcălit, practic, o lume întreagă (adevăratele motive ce au dus la declanșarea acestui conflict ținând strict de interesele

Principalii interpreți ai acestei pelicule (anti) războinice sunt: **GEORGE CLOONEY**, **MARK WAHLBERG** și actorul de culoare **ICE CUBE** – toți premiați și parapremiați la diverse festivaluri majore – aici în rolul unor simpli soldați (având – culmea! – consultanți atât americani, cât și irakieni; antrenați în condiții deosebit de grele în deșerturile din Mexic și California – unul dintre consultanți, maiorul Jim Parker, murind chiar în timpul filmărilor), soldați care descoperă adevărata față a războiului exact „după încheierea păcii”...!

Comicul se împletește cu monstrosul, patriotismul se confundă cu interesul personal, iar **VICTORIA** este spulberată de ilogic și **STUPOARE!**

Un film pacifist prin excelență, realizat cu înalt profesionalism.

OMUL DIN LUNĂ

“Man on the Moon” – S.U.A., 1999, 127 minute

... mărturisesc că îmi este foarte greu să scriu aceste rânduri! Pentru că îmi este greu, realmente, să-mi declar o oarecare dezamăgire față de ultima producție a unui regizor pe care-l consider unul dintre **CEI MAI MARI AI CINEMATOGRAFIEI CONTEMPORANE!**, și pe care-l cunosc – numai din filme – iubindu-l, totuși, cu toată ființa mea: **MILOS FORMAN!**

Filmul său pornește de la un caz real: existența celebrului comic **Andy (LATKA) Kaufman** (decedat, se pare, în 1984 din pricina unei forme foarte rare de cancer la plămâni; sinucis, după alte păreri; ba chiar **fiind încă în viață**, după mai ultimele...!) – un comic care prin originalitate, complexitate și mai ales „tupeu” față de spectatori, a bulversat show-business-ul deceniului 8 – pornind de la a-l imita pe Elvis

Presley și ajunge la a-i scoate din sărite pe spectatorii obișnuiți ai sălilor, prin adresarea sa directă – ironică, până la desființare! – prin multiplele sale înfățișări ajungând absolut „neidentificabil” ca persoană... Se pare că a avut o doză de nebunie – dar în același timp că a beneficiat de o mare doză de **GENIU...**!?

Ce face Miloș Forman?! Preia acest subiect, realizează – conform obiceiului său! – o cvasidocumentare analitică ce durează ani în șir (asupra martorilor, încă vii, ce l-au asistat pe Andy Kaufman în turneele sale sau în izbucnirile acestuia, uneori grotești, dar întotdeauna sincere și adresate mai ales unui public imbecil!)... introduce în distribuția filmului un mare număr dintre acești martori REALI (printre care celebrul actor și producător **DANNY DEVITO** – cel care a jucat alături de adevăratul Latka, în serialul TV “Taxi”, transmis și pe micile noastre ecrane!)... iar în rolul titular, acela al „omului din lună” – precum a fost (sau s-a auto) denumit straniu Andy Kaufman, îl distribuie pe nimeni altul decât... **JIM CARREY(?)**.

Acest **Jim Carrey** care – după toate scălbăielile faciale ce l-au făcut celebru (dar care poate fi remarcat de asemenea prin două pelicule de substanță: „Masca” și, mai ales!, „The Truman Show”) – a ajuns a fi cotelat la box-office-ul personal cu o sumă ce depășește „modica” sumă de peste **un miliard de dolari!**

Așa – și? Forman își vede de-ale lui (adică de rigurozitatea unei opere dificile, dusă până la cel mai mic detaliu), iar rezultatul este, din păcate: un „straniu” tablou încadrat în ramă de aur, dar mănjit cu... scuipat!

... Mi-e teamă că, de data asta, Miloș Forman s-a aventurat (cu pasiune!), într-o poveste ce nu-i avantajează măreția; mi-e teamă că marelui revoltat împotriva unei lumi pe cât de moderne, pe atât de bezmetice, nu i-a reușit de data asta analiza personal-dorită...! SPER însă (și să dea Dumnezeu să mă înșel!), că e vorba doar de un simplu accident.

DE JUR ÎMPREJURUL
ECRANULUI

TINEREȚE FURATĂ

"Girl, Interrupted" – S.U.A., 1999, 125 minute

„... Singurul lucru care m-a împiedicat să nu înnebunesc cu adevărat, a fost scrisul!” – mărturisea, către sfârșitul anilor '80, SUSANA KAYSEN, autoarea

romanului „Girl, Interrupted”, mărturisire a celor doi ani petrecuți într-un spital de psihiatrie, Claymoore, începând din 1967...

Ecranizare fidelă a romanului în cauză, filmul regizat de JAMES MANGOLD analizează cu o amară eleganță – și beneficiind de o distribuție de excepție! – drama unor tinere ce traversează dificila trecere de la copilărie la adolescență, în împrejurări delicate, datorate în bună parte propriilor lor sensibilități exacerbate de vârstă, dar și incompetenței celor maturi în a le înțelege propria lor fragilitate.

În rolul Suzanei: fermecătoarea și complexa actriță WINONA RYDER (ea însăși având experiența unei spitalizări,

din proprie inițiativă, la vârsta de 20 de ani: „Nu contează dacă ești bogat ori sărac, femeie sau bărbat, tulburarea psihică poate lovi pe oricine, oricând”). În rolul colegei și prietenei sale de internare: fascinantă ANGELINA JOLIE (pentru care a primit OSCARUL – 2000 pentru cel mai bun rol secundar). Mai apar în film două celebrități: VANESSA REDGRAVE și WHOOP! GOLDBERG (care nu mai au nevoie de nici o prezentare!).

Deși „nespectaculos” (în sensul imbecil al cuvântului! – n.a.), filmul se constituie într-un veritabil SPECTACOL de

analiză a trăirilor interioare – deci, mai puțin sesizabile pentru spectatorul de rând obișnuit sau obligat a alerga o zi întreagă spre a-și asigura prețul sandviciului cu care să se delecteze, seara, așezat în fața micului ecran...! – un spectacol lucid analizând pericolul fenomen contemporan al „însingurării de sine” – dar și al umorului... poate că SINGURUL dătător de speranță!

... Au fost mulți care au strâmbat din nas văzând acest film – deși recunoscând unanim valoarea interpretelor! – în sensul că „prea seamănă, prea a fost inspirat de «Zbor

deasupra unui cuib de cucu»”, al lui Forman... (?); lăsând la o parte faptul că ambele pornesc de la situații oarecum asemănătoare – deși perfect distincte! – ar fi, oare, preferabil ca mai toate filmele americane (oricum, majoritatea lor fiind ecranizări, sau având drept pretext formula: „pornind de la un fapt real”), să se inspire, dacă mai sunt capabile să se inspire!?, din pelicule precum: „ALIEN”, „TERMINATOR I-IV”, „RAMBO”, „ARMAGHEDDON”... și etică, și etică?!

Doamne, Dumnezeu...!

FILM

REMARCABIL

TINEREȚE FURATĂ (S.U.A. – dramă)
REGII DEȘERTULUI (S.U.A. – război)

Pierzi, dacă nu vezi

OMUL DIN LUNĂ (S.U.A. – comedie)
ERIN BROCKOVICH (S.U.A. – social)
AVENTURILE TIGRIȘORULUI (S.U.A. – animație)

ÎN GORJ, PE-UN PICIOR DE PLAI, PE-O GURĂ DE RAI

Vasile Arimia, Vasile Bobocescu,

Nicolae Mischie, Dan Neguleasa, Alexandru Pășarin

„Personalități gorjene de-a lungul istoriei”,

Editura Fundația „Premiile Flacăra – România”,
București, 2000, 272 pagini.

Mulți vor fi încercat de-a lungul timpurilor să-i definească pe gorjeni, dar cel mai bine a făcut-o un gorjean, Tudor Arghezi, cel ce se credea înnoibilat de stirpea sa: „El e român, el e oltean, dar e mai mult decât atât, cu toate că e prea de-ajuns să rămâie și fără alte originalități. E altfel de român și altfel de oltean... Gorjeanul are stilul lui în vorbă, în port, în inteligență... În felul lui, fiecare gorjean este o individualitate.”

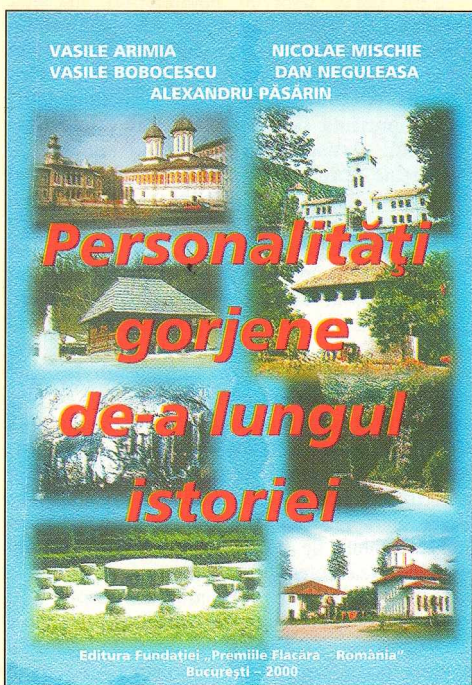
Autorilor volumului „Personalități gorjene de-a lungul istoriei” le-a venit ca o mânășă spusă bardului de la Cărbunești, drept pentru care au și pus-o în fruntea acestui extrem de interesant, ba chiar și captivant volum.

Captivant pentru că, pornind de la voievodul Litovoi, pe care gorjenii și-l revendică, și continuând, în ordine alfabetică (nu temporală) cu toți cei ce s-au hrănit din seva sacră a Gorjului, constatăm că meleagurile acestea au dat țării oameni de-o inestimabilă valoare, cu adevărat personalități naționale, nu doar gorjene, cum o spune atât de restrictiv titlul cărții la care ne referim.

O trecere în revistă a personalităților ce au văzut lumina zilei în acest binecuvântat picior de plai așezat pe-o gură de rai ar consuma un imens spațiu tipografic. Vă lăsăm plăcerea de a descoperi și de a fi de acord cu

noi că România s-a născut, prin oamenii săi, și pe meleagurile Gorjului.

Cât despre gorjeni, aceștia ar trebui să ia aminte la spusele colegului nostru, Alexandru Pășarin, unul dintre autorii acestui volum: „Am muncit enorm de mult pentru a culege toate datele, pentru a publica volumul sub egida Ligii culturale «Fiii Gorjului», pentru a le oferi tuturor gorjenilor un motiv în plus de-a fi mândri că sunt fiii Gorjului. Este o carte care nu trebuie să lipsească din nici o bibliotecă școlară de pe cuprinsul Gorjului, o carte care nu trebuie să lipsească din nici o casă de adevărat gorjean”. Subscriem. (Victor NIȚĂ)

Rhea Cristina,
„22 de martori la destin”,

Editura Curtea Veche,
București, 2000, 378 pagini.

După „Europeni la noi acasă”, volum apărut la Editura Ars Longa, Rhea Cristina revine printr-o nouă colecție de interviuri ce readuc în atenția cititorilor nume de prim rang ale culturii românești contemporane între care se remarcă Nicolae Breban, Victoria Cociaș, Doina Cornea, Alexandru Dabija, Radu Gabrea, Cristian Mandeal, Adrian Marino, Irina Mavrodin, Virgil Nemoianu, Alexandru Paleologu, H.-R. Patapievici, Oana Pellea, Andrei Șerban, Matei Vișniec. Rhea Cristina ne oferă o perspectivă nouă asupra jurnalismului cultural, alta decât cea pe care o regăsim îndeobște în presa noastră din ce în ce mai avidă de anecdotică, demersul său fiind caracterizat de o înaltă ținută profesională fără a transforma interviul într-un discurs adresat doar inițiaților. Regăsim în acest volum toate problemele acute ale societății românești în tranziție și aceasta pentru că în opinia autoarei actul de cultură nu poate fi detașat fără mutilare de realitatea istorică imediată.

C.Th. Ciobanu,

„Înger în gerunziu”,

Editura Cartea Românească,
București, 2000, 200 pagini.

C. Th. Ciobanu s-a impus în peisajul literar românesc din ultimele trei decenii drept mentorul și promotorul unuia dintre cele mai importante festivaluri de cultură autohtonă, „Zilele Culturii Călinesciene”. Ultimul său volum de versuri, intitulat „Înger în gerunziu”, ne amintește, însă, și de poetul C. Th. Ciobanu. Așa cum remarcă Mircea Cărtărescu pe coperta a patra a cărții, „în poeziile din «Înger în gerunziu» se află o retorică a umbrei, a retrănității, a unei discreții excesive”. Sau, am adăuga noi, inaccesibil publicului larg, versul lui C. Th. Ciobanu este un excelent prilej de delectare pentru cunoscători.

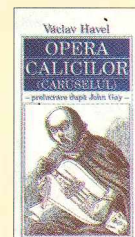

Václav Havel,

„Opera calicilor (Caruselul)”,

o prelucrare după John Gay
Editura Unitext, București, 2000,
94 pagini.

Prodigioasa editură UNITEXT, aparținătoare de UNITER, a mai dat la iveală o carte, respectiv o piesă de teatru: „Opera calicilor (Caruselul)”, o prelucrare după John Gay, semnată de Václav Havel. Traducătorul textului, Jean Grosu, relatează în postfață circumstanțele în care l-a cunoscut pe Václav Havel, în 1964, la un an după premiera piesei „Chermesa”, cea care l-a impus ca dramaturg pe Václav Havel și a fost cât pe-acți să se joace și în România, dar, respinsă de apriga cenzură, a văzut lumina rampei abia după '89, la Teatrul Mic, cu titlul *Garden-party*. Cu toată împotrivirea cenzurii, „Chermesa” s-a jucat, într-un spectacol lectură, la Uniunea Scriitorilor, în regia maestrului Ion Olteanu, care a apelat la actorii Teatrului „Nottara”. A fost un triumf. Adăugați la această postfață și discursul pe care Václav Havel, președintele Republicii Cehe, l-a susținut în fața Parlamentului Europei în acest an, la 16 februarie, și veți avea toate motivele pentru a fi posesorii volumului „Opera calicilor”.

LUMEA CA PORTRET

Text: ANA BARTON ■

E bine știut că artiștii sunt aceia pentru care conceptul de realitate în genere reprezintă o abstracțiune. Aceasta pentru că ei creează întotdeauna un univers calitativ nou: cel al operei de artă. Dacă noi, ceilalți, ne mai amăgim uneori crezând într-o realitate a tuturor, ei nu o fac. Pentru artiști, realitatea subiectivă este un teritoriu personal, poate chiar o stare ce e resimțită acut. Ei sunt stăpânii incontestabili ai acestor teritorii. Lucia Niță Martin își plasează discursul plastic între două coordonate: sinceritate și autenticitate. E vorba despre sinceritatea trăirii, a emoției și autenticitatea exprimării. Deși realizează multe schițe pentru un anumit subiect, preferă întotdeauna să lucreze după natură. Aceasta pentru a nu se pierde nimic, pentru a fi totul viu, autentic. „Îmi caut spusele fără să mă pervertesc. E bine să nu cultivăm prea mult emoția, să nu adunăm, să nu cumulăm prea multe lucruri.” Omul, ființă proteică, o fascinează. „În ultimele etape ale lui, portretul aproape că înseamnă o anulare a trăsăturilor, reprezintă mai mult o expresie și viața personajului. E vorba despre acel *altceva* pe care-l simte pictorul dincolo de nas, gură, ochi. Îmi place un anume unghi. Când pictez portret prefer să nu mă aflu la nivelul personajului. El trebuie să mă domine.” Legată spiritual foarte mult de Andreescu, Tonitza, Petrașcu, Dărăscu, artista preferă acest drum deloc ușor al autenticului în artă. Pictura ei este subsumată ideii de viață. Poate din acest motiv lumea este privită ca o uriașă compoziție ce pulsează. Pentru Lucia Niță Martin peisajul și natura statică reprezintă portrete ale vieții și ale destinului. Artista spune că orice obiect ce aparține lumii înconjurătoare are un rost al său, o istorie, un destin. De exemplu, Turnul Neboisa de la Castelul Huniazilor este un perpetuu subiect. „E interesantă această mișcare a turnului legată de aerul din preajmă. El prinde culoare și sentiment în funcție de ceea ce se întâmplă în jurul lui. Noaptea are lumina lui; absoarbe din lumina zilei pentru a lumina el însuși.” Culoarea este un „personaj” în pictura

Luciei Niță Martin. Artista spune că există o luptă continuă între ea și culoare, luptă ce reprezintă consecința celei dintre simțire și exprimare. Paradoxal, deși predomină griul și ocrul, culorile sunt foarte tari, nu pastelate, iar tușa este în forță. Aceste două caracteristici conferă picturii sale o vigoare extraordinară dublată de un rafinament plastic ce își are cu certitudine sorginea într-o trăire artistică profundă a acelui tip de realitate despre care vorbeam la început. „În griuri și ocuri caut gravitatea și profunzimea fiecărei pete pe care o pun”. Peisajele artistei sunt de fapt portrete fiindcă nu poate picta un peisaj ca pe o impresie. „La mine peisajul nu e o impresie. Trebuie să-l văd de foarte multe ori și să-l înțeleg în toate luminile, în toate anotimpurile. Am nevoie de un peisaj în care să trăiesc, pe care să-l simt profund.” Orice lucrare a Luciei Niță Martin este un univers întreg, nu o parte. Senzația că te afli în fața unei lumi ce-și are propriile reguli și un mod propriu de viață e foarte puternică. „Vreau să fac ceva care să aibă rotunjime, claritate. Să nu fie o impresie de moment”. Legile pe care le impune artista sunt cele ale iubirii: față de om și de ceea ce-l înconjoară. „Am o mare iubire de oameni. În momentul când privesc un om deja fac un portret pasiv.” Pentru Lucia Niță Martin obiectele din preajma noastră nu au rostul de a ne sluji, ci de a trăi dimpreună cu noi un unic destin pe care artista ni-l revelează superlativ.

"NU MI-AM FĂCUT NICIODATĂ IDOLI"

Text: ANA BARTON ■

Foto: FLORIN IONIȚĂ și IONUȚ STAICU ■

*Deși în facultate
i se pusese stampila
„frumoasă și atât”,
Bianca Brad
a luptat
și a reușit
să demonstreze
că de fapt
e vorba
de mult mai mult.*

S-a născut la 27 ianuarie 1968 în București.

1986 — a absolvit Liceul Economic nr. 3.

1992 — a absolvit IATC la clasa Olga Tudorache și Adrian Pintea.

1995 — a absolvit cursul de actorie de la The Lee Strasberg Theatre Institute, New York; a lansat în Germania un CD intitulat "We're Dancing".

Filme:

1985 — „Al patrulea gard lângă debarcader”, regia Cristiana Nicolae

1986 — „Un zâmbet de soare”, regia Elisabeta Bostan, „Duminică în familie”, regia Francisc Munteanu

1992–1998 — fiind în Germania a jucat în seriale de televiziune care au rulat pe ZDF, Sat 1, Pro 7, BR 3.

De o frumusețe flagrantă, Bianca Brad este una dintre acele femei ce reușesc să polarizeze atenția celorlalți asupra lor, dar ceea ce e cu adevărat ieșit din comun constă în faptul că această atenție este menținută multă vreme, dacă nu chiar pentru totdeauna. Sigur și că frumusețea îți deschide drumuri, dar Bianca Brad a muncit mult pentru a se impune, pentru ca locul ei să fie cât mai sus. Și a reușit. A fost Prințesa Frumuseții în decembrie 1990. În 1992 și în 1994 a prezentat Cerbul de Aur. A lucrat mult în televiziune: la TVR (la începutul anilor '90, dar și în 1999 când a prezentat emisiunea în limba germană), la Tele 7 abc unde a prezentat în direct „Studioul Tudor Vornicu” în 1998. A jucat într-o coproducție germano-americană unde l-a cunoscut pe Denis Hopper. De asemenea, a jucat în câteva coproducții româno-americane și româno-canadiene. Fiindcă una dintre prioritățile sale este întreținerea frumuseții (o adevărată artă), Bianca Brad a lansat o casetă producție proprie, al

cărei concept îi aparține: „Secretele frumuseții. Artă machiajului”. E foarte mândră de cursul de actorie pe care l-a făcut la New York fiindcă de-a lungul timpului printre cursanți s-au numărat Marilyn Monroe, James Dean, Al Pacino, Dustin Hoffmann. Bianca face și jurnalism. Are o rubrică de întreținere a frumuseții în revista Unica. Pentru a-și drapa timiditatea, și-a construit o carapace. Asta o face să pară în ochii unora arogantă. Însă ea neagă spunând că a fost necesar acest scut împotriva remarcilor nelalocul lor care o deranjau foarte tare.

În familie a învățat câteva lucruri pe care le-a transformat ulterior în principii de viață: să-i ajute pe cei din jur necondiționat, să nu rănească, să nu se răzbune.

La școală i-au plăcut muzica și limbile străine. Știe foarte bine engleză și germană. Pe ultima a învățat-o în câteva luni. „Un actor, lăsând la o parte talentul, dacă pleacă din țară, cea mai importantă pentru el e limba țării în care se află. Am ure-

che muzicală foarte bună. Așa am învățat germana uimitor de repede. La 11 luni după ce am ajuns în Germania jucam în film, în germană, limbă din care nu știam nici un cuvânt când am plecat din România”. În 1985 a obținut primul rol într-un film. Mama ei urmărea cu asiduitate anunțurile de casting-uri și într-o zi a găsit unul.

„A stat toată noaptea și mi-a cusut de mână două rochițe ca să am de unde alege pentru a merge la probe. Am obținut rolul. La filmări i-am auzit pe Ștefan Bănică jr. și pe Răzvan Popa cum povesteau cât de interesant e la facultate, la IATC”. Și a vrut și ea tot acolo. Filma atunci în „Al patrulea gard lângă debarcader”. A dat la facultate, n-a intra, dar a obținut un alt rol, cel principal din filmul „Un zâmbet de soare”. În timpul filmărilor a fost solicitată pentru o altă producție, „Duminică în familie”. Dezamăgită fiind în urma eșecului de la admitere se gândea să renunțe la teatru, însă doamna Elisabeta Bostan a încurajat-o să facă o nouă încercare. Și a intrat. Facultatea o făcea la seral pentru că lucra ca manechin la APACA încă de la termina-

rea liceului. Acolo a ajuns fiindcă fratele ei era manechin și s-a dus să-l vadă la prezentările de modă; creatoarea a remarcat-o imediat și asta a fost tot. „A fost foarte bine pentru mine pentru că aveam banii mei și nu mai depindeam de părinți. Era o muncă plătită normal. Faptul că făceam calendare și postere nu însemna bani în plus”. Bianca și-a dat seama că e frumoasă destul de târziu. „Mi-am găsit întotdeauna foarte multe defecte. Acum am învățat să accept lucrurile pe care le consider defecte”. Reacțiile admirative ale celor din jur au determinat-o să aibă ceva mai multă încredere în felul cum arată. Apropos de admiratori și de reacțiile lor, am avut chiar o probă în timpul dialogului meu cu Bianca. Un tânăr de vreo 16-17 ani a venit fascinat la ea și i-a spus: „Ești cea mai frumoasă femeie pe care am văzut-o vreodată în viața mea”. Și, bineînțeles, nu mai voia să plece. Dar, cu mult tact, Bianca l-a determinat să ne lase să ne continuăm discuția. „Niciodată n-am marșat foarte mult pe felul cum arăt. Am avut de luptat pentru că în facultate – eram și manechin atunci – mi se pusese ștampila *frumoasă și atât*”. Imediat după absolvirea

facultății s-a căsătorit cu un medic stomatolog și a plecat din țară așa că nu și-a putut exercita aici profesia de actriță. Dar întorcându-se a observat, și asta a bucurat-o foarte mult și i-a dat putere să meargă mai departe, că oamenii nu au uitat-o. Crede că acest lucru ține de comunicarea foarte bună pe care a avut-o întotdeauna cu publicul, de respectul ei pentru oameni și mai puțin de aspectul ei fizic. Bianca Brad spune că frumusețea „deși mi-a deschis în mod sigur niște uși” i-a adus și necazuri. E vorba despre hărțuire. „În general, cu diplomatie și cu tact, încerc politicos să-mi arăt indisponibilitatea. Dar am fost nevoită să fiu și mai dură. Am avut foarte mult de pierdut din această cauză. Nu mi s-a spus chiar în față că datorită acestui fapt pierd, dar atitudinea schimbată la 180 de grade a persoanei mi-a demonstrat că refuzul meu este motivul. Asta mi s-a întâmplat și în țară, și în străinătate”. Este evident că uneori pielea de femeie frumoasă nu e tocmai confortabilă.

Îi place să mănânce tot ce îngrașă: paste făinoase, prăjituri, sosuri etc. „Sunt propriul meu inamic. În ultima perioadă am renunțat aproape de tot la carne; acum

mănânc pește. M-am auto-educat ca fructele și legumele să devină o prioritate. Am ținut o singură dată regim pentru că mă cam îngrășasem. Sunt foarte pofticioasă și în acel moment mâncam la orice oră din zi și din noapte. Însă regimul mi-a făcut rău și mi-am zis că nu se va mai repeta. Motiv pentru care acum țin cont de cantitate, combinație și oră. Nu mănânc după ora 19. Fac o gimnastică specială cu o antrenoare de gimnastică ritmică. În prim plan nu e volumul, ci fibra. Practic, îți remodelează trupul. Fac gimnastică de trei ori pe săptămână iar când vom avea un spațiu adecvat voi face zilnic. Aș vrea să o alternez cu fitness”. Și-a îndeplinit visul de a călători : a văzut trei continente. „Aș vrea să repet experiența splendidă când am înotat cu delfinii la Marea Roșie”. Dacă vine vorba despre modelele sale profesionale, Bianca Brad ține să precizeze: „Nu mi-am făcut niciodată idoli”. Are însă actori preferați: Meryl Streep, Jessica Lange, Susan Sarandon, Robert De Niro. „O admir pe Michelle Pfeiffer pentru că fiind o femeie frumoasă și sexy a reușit totuși să se impună ca o actriță serioasă, nu ca un

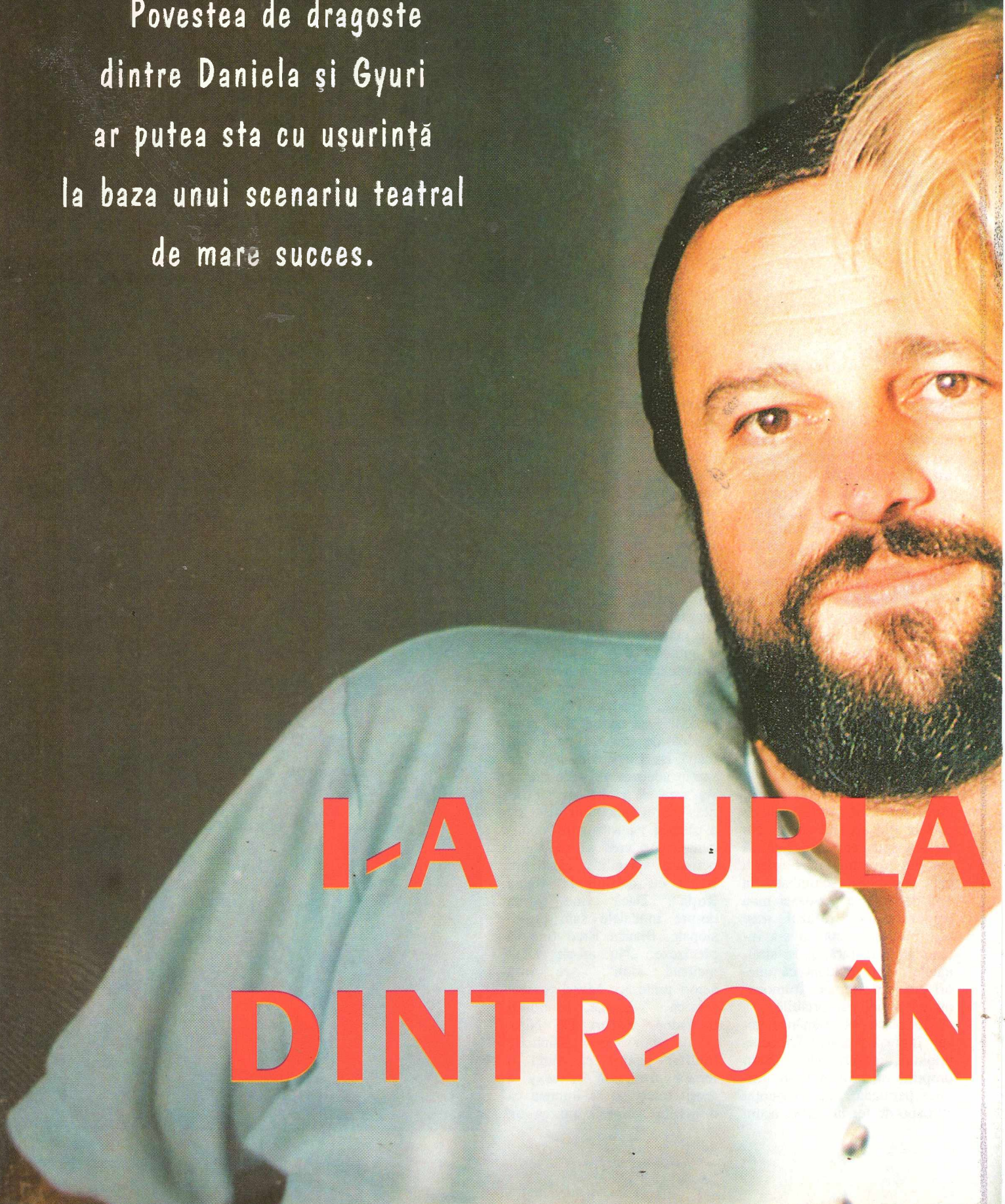
sex-simbol”. Crede în destin. „Degeaba te străduiești să faci un lucru. Dacă nu ți-e dat, n-o să-ți iasă niciodată”. Îi plac bărbații inteligenți, cu

simțul umorului și cu un caracter puternic. „Nu-mi plac bărbații plini de ei și care au orgolii false”. Deși acum doi ani a încheiat primul ei mariaj, care a durat șase ani, Bianca Brad crede în continuare în căsătorie.

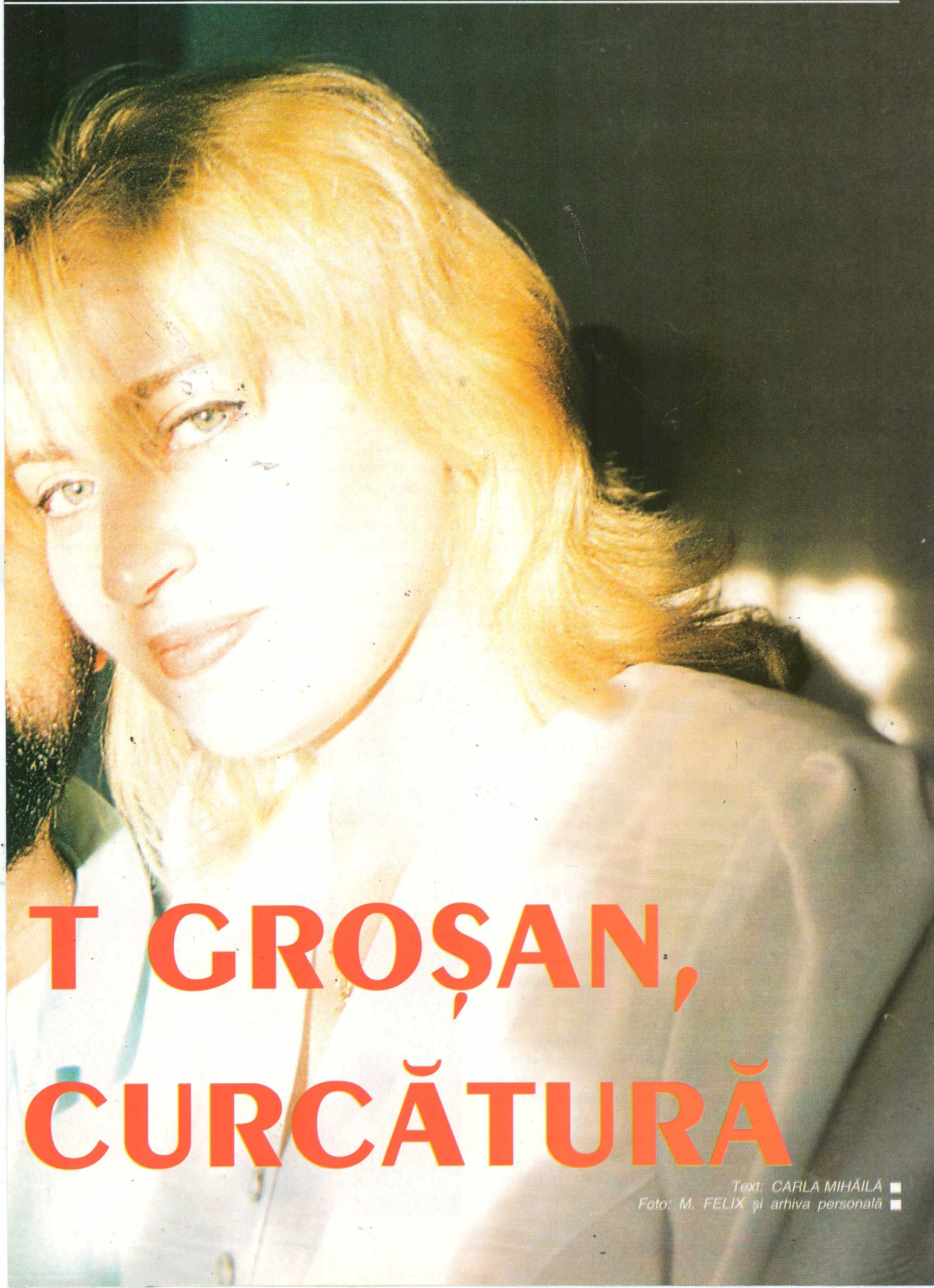
„În tot acest timp m-am străduit s-o fac să funcționeze chiar dacă am simțit destul de repede că nu ne potriveam. Am făcut însă tot posibilul pentru a o salva”. Hobby-ul Biancăi este dansul. „E un mod de a mă descărca de energia negativă și de a mă încărca pozitiv”. Îi plac desenele animate. Copil fiind se uita la tot ce era semnat Disney. „Acum îmi place un desen animat care nu e pentru copii, *Familia Simpson*. În America există chiar un cult pentru acest desen animat. Dacă sunt acasă las orice și mă uit”. Îi place să citească în ultimul timp autobiografii și jurnale. Se consideră o persoană veselă și plină de umor. „Îmi place să văd întotdeauna partea caraghioasă a lucrurilor”. Ceea ce, incontestabil, denotă optimismul funciar ce o caracterizează pe Bianca Brad.

Povestea de dragoste
dintre Daniela și Gyuri
ar putea sta cu ușurință
la baza unui scenariu teatral
de mare succes.

**I-A CUPLA
DINTR-O ÎN**

T GROȘAN, CURCĂTURĂ

Text: CARLA MIHĂILĂ ■
Foto: M. FELIX și arhiva personală ■

Gyuri a cunoscut-o pe Daniela datorită unei fericite încurcături. O admiratoare a starului de la Divertis a ținut să-i transmită acestuia, prin intermediul scriitorului Ioan Groșan, că apreciază foarte mult la el faptul că nu-și dă aere de vedetă, precum majoritatea covârșitoare a vipurilor românești. Mesajul primit l-a impresionat pe Gyuri atât de tare încât s-a hotărât să o cunoască negreșit pe admiratoarea sa, care până atunci

în spate. Gyuri era de felul său un tip destul de timid în relațiile cu fetele. „Am avut o stare foarte ciudată tot timpul cât a durat întâlnirea. Eu nu mai cunoscusem niciodată o fată cu pian... Mi se părea că este bogată“. Al doilea lucru care i-a atras atenția acestuia a fost ținuta simplă, cu haine de casă, a Danielei. Era îmbrăcată cu pantaloni și cu o cămașă în carouri și avea părul prins în coadă. În timpul întâlnirii nu s-au pe-

PE GYURI L-A SPERAT PIANUL

stătuse în umbră. Cum au decurs lucrurile, ne povestește Daniela Pascu, cea care „a luat locul“ (nu luați în serios chestia cu „luatul locului“) celei care i s-a destăinuit lui Groșan: „În urmă cu aproape opt ani de zile primesc un telefon de la un tip. Îmi spune că ne cunoaștem, îl cheamă Ioan Gyuri Pascu și este bucuros că eu îl apreciez ca artist. În câteva minute ne-am lămurit amândoi că sunase la un alt număr de telefon și nu eu eram fata pe care o căuta el. Cu toate acestea, am convenit că, dacă tot luasem legătura printr-un joc al hazardului, să ne și cunoaștem personal. El mi-a spus că nu-i place să meargă la terase și acasă nu are frigider. Din acest motiv am

trecut lucruri care să anunțe o legătură amoroasă între cei doi. El trebuia să plece la Agnita, deoarece tatăl său era foarte bolnav. La plecare au schimbat numerele de telefon, dar ea l-a atenționat că nu-l va suna, pentru că nu-i stătea în caracter să sune bărbații. Într-o dimineață, însă, s-a trezit plângând din cauza unui coșmar pe care-l avuse. A pus mâna pe telefon aproape instinctiv și a sunat la Agnita. A aflat că tocmai murise tatăl lui Gyuri. După acea întâmplare nefericită, Gyuri a trebuit să plece la mare. „M-a invitat și pe mine și, deși n-am vrut la început, m-am dus în cele din urmă. Toată lumea ne spunea ce bine ne stă împreună. Treptat, ne-am obișnuit

TREI SFERTURI DIN PROPRIA-I NUNTĂ, GYURI A STAT PE SCENĂ

hotărât să ne întâlnim la mine. Frigiderul era indispensabil, deoarece întâlnirea noastră se petrecea în toilul verii. Zis și făcut. La ora stabilită, Gyuri s-a prezentat la ușa mea cu un buchet de flori într-o mână, iar în cealaltă cu o sticlă de vermut.“

Ceea ce l-a frapat pe Ioan Gyuri Pascu, în momentul în care Daniela i-a deschis ușa, a fost pianul care se vedea

cu stilul de viață unul al celuilalt. A urmat un an de tatonări. Nici unul, nici altul nu vroiam să ne căsătorim. Dar eram întrebați tot timpul dacă avem de gând să o facem. Împinși de la spate, am hotărât să mergem la primărie“.

Pregătirile pentru nuntă au fost făcute cu o viteză uimitoare. Gyuri s-a întors dintr-unul din obișnuitele sale

turnee de pe litoral abia cu o zi înainte de marele eveniment. Atunci, a luat-o pe Daniela și s-au dus la biserică pentru a se spovedi. Rochia de mireasă (de care Gyuri își amintește că a fost foarte frumoasă, crem, nu albă, asortată cu o pălărie) a fost găsită în ultimul moment. Nunta a avut loc la „Calul Bălan“ și a fost ieșită din tiparele clasice. Nuntașii

au stat la mese de câte patru persoane. Toți erau tineri și dornici de chef. Deoarece responsabili cu umorul erau colegii de la Divertis ai mirelui, buna dispoziție a fost asigurată din start. De emoție și, în același timp, de bucurie, Gyuri a petrecut trei sferturi din timpul nunții pe scenă, unde „ardea“ tobele cu foc. Când s-a furat mireasa, „Divertisul“ a început să facă

un interviu pe tema... furatului miresei. Deoarece toată lumea se prăpădea de râs, băieții și-au intrat în mână și

reasa, dă-mi o ladă cu șampanie“. Și Gyuri a plătit prețul cerut fără să mai comenteze. Petrecerea s-a spart pe la 6-7 dimineața. Proaspăta familie Pascu nu a avut lună de miere, deoarece el a trebuit să înceapă imediat filmările pentru „O vară de neuitat“, în regia lui Pintilie.

Soții Pascu își doreau foarte mult un copil. Când Daniela a rămas însărcinată, reacția lui Gyuri a fost de nedescris. Sexul copilului nu a putut fi stabilit niciodată la ecograf. Dana era convinsă că va avea un băiat, și s-a gândit astfel, înainte de naștere, doar la nume masculine. Când a născut o fetiță, l-a trimis pe Gyuri acasă sfătuindu-l să găsească un nume

ȘI-AU DORIT UN BĂIEȚEL

au uitat de mireasa reală. Sătulă să tot aștepte, aceasta a ieșit singură din ascunzătoare, s-a dus glonț la viitorul soț și i-a spus: „Dacă vrei să-ți mai recuperezi mi-

deosebit, pentru că fetița lor va deveni negreșit artistă. Ascultător, Gyuri s-a întors a doua zi la spital cu prenumele pe care le poartă fetița: Ana Iarina. Caracterizându-și

fetița, doamna Pascu spune următoarele: „Este un copil foarte profund, care uneori mă sperie tocmai datorită acestui fapt. De mică a înțeles foarte multe lucruri pe care copiii de vârsta ei nu le conștientizează. Este un copil timid, ușor introvertit. Îi place foarte mult să ne jucăm și să punem în scenă piese după povești. Are o deosebită înclinație către muzică. La 10 luni, când încă nu ajungea la clapele pianului, întin-

Strada“, impresariați de familia Pascu. „La Strada – Fragmente de viață între realitate și ficțiune“ este o carte despre curajul și ambiția unor copii ai străzii care și-au depășit condiția prin muzică. Mai multe despre Daniela Pascu ne-a declarat însuși soțul ei: „La început mi-a fost teamă de ea. Așa cum v-am mai spus, faptul că avea un pian în casă m-a făcut să cred că era bogată. Un timp am avut chiar sentimentul că

UNUL DESPRE CELĂLALT

dea mâinile și uneori reușea să redea tonalitatea piesei respective. O perioadă am zis că-i întâmplare dar, cu timpul, ne-am dat seama că ea chiar are talent.“

Dacă despre Ioan Gyuri Pascu știe tot poporul cât de meseriaș artist este, trebuie să vă destăinuim că nici soția sa nu se lasă mai prejos. Ea a scos până acum două cărți, semnate cu numele de fată: Daniela Marin. Prima a apărut în luna decembrie a anului trecut. Se intitulează „Ea“ și este un volum de versuri. Cea de-a doua a fost inspirată din realitățile cotidiene ale capitalei, mai precis din viața membrilor trupei „La

mă ținea la distanță. Cu vremea însă m-a fermecat pe de-a-ntregul. Este o persoană care se implică foarte tare în tot ceea ce face. Nu se lasă până nu duce la îndeplinire promisiunile făcute. În plus, are și o sensibilitate foarte mare. Este o femeie deosebit de energică. Cred că-i pune pe primul plan pe ceilalți și astfel nu-i mai rămâne pentru sine decât prea puțin timp. Cât despre fizicul ei, țin să vă spun că ochii ei verzi-albaștri mă fascinează foarte mult. Știe să se pună în valoare și să se facă frumoasă din lucruri simple.“

MITICĂ ESTE FAN

Mitică Popescu susține că are o viață normală. Atât de normală, spunem noi, cât îi îngăduie meseria căreia i s-a dedicat și care i-a adus popularitatea. N-a făcut armata, dar nu-i pare rău. Este microbist. N-are o filosofie de viață și câteodată este superstițios. Lubește tinerii și nu se consideră bătrân.

S-a născut în București. A copilărit în cartierul Apărătorii Patriei, unde, de altfel

unde s-a născut. Asta s-a întâmplat când a terminat Institutul de Teatru și a pri-

FUMĂTOR LA O VÂRSTĂ FRAGEDĂ

a locuit până când s-a însurat. O singură dată și-a întrerupt șederea în cartierul

mit repartiție la Piatra Neamț, unde a stat șase ani. Una din amintirile neplăcute

din primii ani de viață este legată de țigări și de obiceiul de a fuma. Deși avea o vârstă fragedă, se apucase de fumat, în căldășie cu tovarășii de cartier și de joacă. „Nu știu cum a aflat mama și m-a întrebat ce fumez. «Chiștoace», i-am

răspuns eu. Atunci, ea mi-a zis că nu-i sănătos să iau chiștoacele de pe stradă și mi-a dat bani să-mi cumpăr țigări. M-am lăudat la toți că mama mi-a dat bani să-mi cumpăr țigări, deci nu mai sunt nevoit să iau de pe jos, mi-am cumpărat un pachet și m-am întors cu el acasă. Mama mi-a spus că vrea să vadă cum fumez. Mi-am aprins o țigară, am tras pe nas, moment în care mi-a cerut țigara și a făcut un gest la care nu mă așteptam: m-a ars pe buză. Sigur că, tot timpul după aceea, mi-a spus că i s-a rupt sufletul... N-am mai pus țigara în gură până în liceu.“ A fost un copil cuminte, disciplinat, care participa totuși la jocurile specifice copilăriei. Nu avea un program bine definit de părinți, „ca legile țării“. Ca și alți copii, se întorcea și noaptea acasă. Nu l-au tentat lucrurile ieșite din comun. Juca bile (pe bile), fotbal, volei sau participa la mai gălăgioasele „Hoții și var-diștii“ sau „Ulzii și porumbelii“.

N-a fost singur la părinți, a avut o soră mai mică. Ai săi au fost muncitori la Mociornița, Flacăra roșie de mai târziu.

I-a plăcut școala, iar dova-da cea mai grăitoare este fap-tul că a terminat-o. Mate-matica a fost obiectul pe care-l stăpânea destul de bine, pentru că, de obicei, nu

POPESCU

AL MUZICII BUNE

Text: CARLA MIHĂILĂ ■

Foto: Arhiva personală ■

putea fi contrazis când rezolva vreo problemă. De calită-

soție mai târziu. „Ca să poți să faci un rol trebuie să-ți

LOGODNIC PE SCENĂ ȘI ÎN VIAȚĂ

țile sale artistice și-au dat alții seama. A participat, cum era moda vremii, la serbările școlare, dar a făcut o piesă mai serioasă în ultimul an de liceu, în 1954. După ce a terminat liceul a intrat în corp-ansamblul Teatrului Armatei. În același an a dat prima oară la Institutul de teatru. A intrat în 1957, iar între timp a făcut teatru de amatori, jucând în „Căsătoria” lui Gogol sau în „Titanic vals”. N-a făcut armata și nici n-are remușcări în această privință. Anii studenției au fost frumoși și au fost urmați de o altă perioadă plăcută, petrecută în inima Moldovei, la Piatra Neamț. Acolo, personajul principal era trupa. Se și spunea, pe vremea aceea, despre trupă că este „teatrul bucureștean în cantonament la Piatra Neamț”. Fiind o trupă mică, a avut ocazia să abordeze o diversitate de roluri. După cei șase ani de la Piatra Neamț a venit la Teatrul Mic din București, unde joacă și în prezent. Primul rol la Teatrul Mic a fost cel al Logodnicului din piesa „Matca” a lui Marin Sorescu. A fost de fapt un rol predestinat pentru că parteneră a avut-o pe Leopoldina Bălănuță, care i-a devenit

placă. Nu pot spune că mi-a plăcut unul mai mult decât altul. De obicei sunt mai apropiat de ultimul pe care-l joc. Un rol mai important, la televiziune, l-am avut când s-a făcut serialul „Lumini și umbre”. M-a ajutat foarte mult în popularitatea mea. N-am fost specializat pe roluri de comedie sau pe cele de substanță. Comedia e răsplata imediată, pentru că îți dai seama îndată de reacția spectatorului. Am jucat în ce-am fost distribuit. Pe scenă este ca și în viață: sunt și cântece și poezii, omul și râde în viață, și

deosebire de ei, noi avem o viață mai lungă în ceea ce privește cariera. Dar avem și noi responsabilități față de cei care asistă la spectacole. Vrem și noi să învingem. Admir atletii, de pildă, pentru că munca lor este individuală. Nu accept dopajul. Sunt pentru corectitudine. Urmăresc cu plăcere și meciurile de polo, sau cursele automobilistice.” Când vine vorba de hobby, Mitică Popescu recunoaște franc de inexistența vreunui în viața sa. „Nu sunt nici pescar, nici n-am vreo altă îndeletnicire cu care să mă pot lăuda. Dacă am fost pe malul unei ape și mi-a dat cineva o undiță, am încercat să prind pește și am reușit. Soția și socrul meu aveau această

ACTORII ȘI SPORTIVII SEAMĂNĂ ÎNTRE EI

plânge etc.” În momentul de față colaborează cu Antena 1, unde este distribuit în serialul de televiziune „Clanul Popeștilor”, și cu TVR 2, într-o postură inedită, aceea de prezentator al emisiunii „De-ale lui Mitică”.

Este microbist chiar dacă nu merge pe stadion, dar urmărește cu plăcere transmisiunile sportive de la televizor. Crede că între meseria de actor și cea de sportiv sunt foarte multe asemănări. „Și noi suntem o echipă, și noi avem cantonamente, când suntem în turnee. Spre

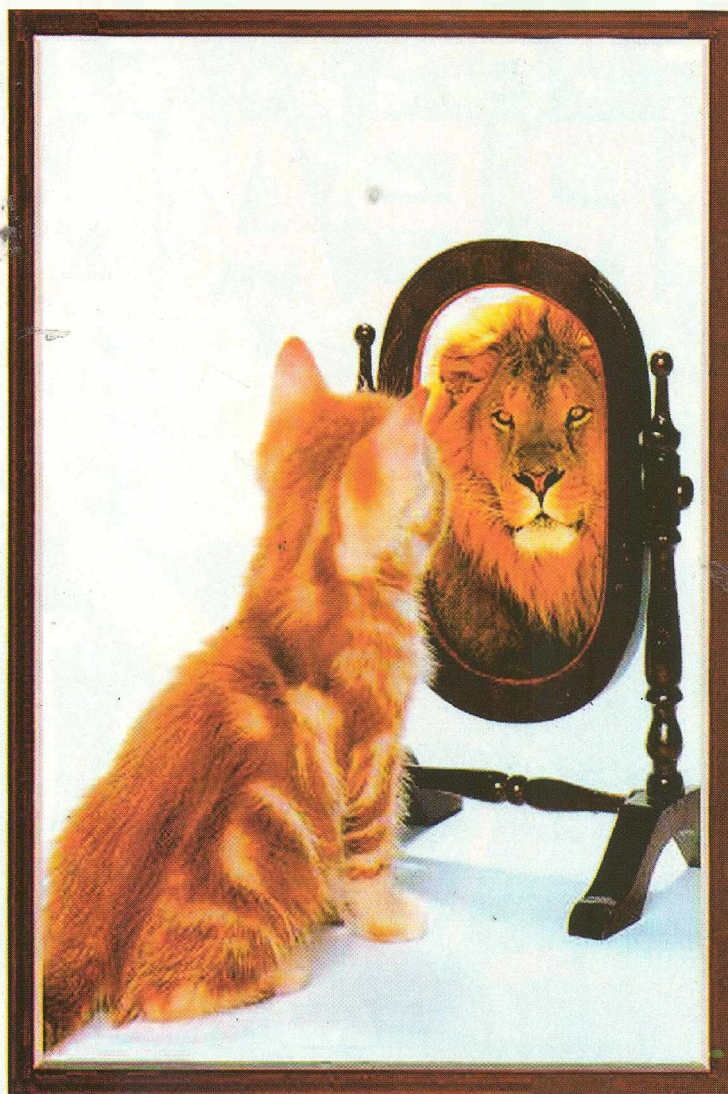
pasiune. Zece ani am făcut concediul în Deltă, așa încât eram nevoit să pescuiesc“. Are o mare admirație pentru tinerii de azi. Îi iubește și-i face plăcere să-i întâlnească la câte o mică șuetă. La rândul său se consideră tânăr, fiind convins că această vârstă înseamnă dincolo de aspectul exterior, modul de a privi lucrurile, modul de a gândi sau de a simți. „Eu, noi, mulți din generația mea am fost puțin handicapați, pentru că am fost lipsiți de libertatea de a putea studia o limbă străină, n-am avut o educație muzicală sau plastică. Tinerii de azi știu cel puțin o limbă străină și au orizontul deschis“. În timpul liber ascultă muzică bună, indife-

rent că este mai veche sau mai recentă. Îi place însă muzica interpretată cu instrumente „crude“, „adevărate“. Nu are nici un fel de simpatie pentru aparatura electronică sau pentru sintetizatoare. „Sigur că și aceste instrumente sunt adevărate, dar mie-mi sună artificial, fals. Este ca și cum ai mânca salam cu soia și ai pretinde că mănânci carne de porc“. Se bucură pentru anii pe care i-a trăit și este convins că nu a trecut prin viață ca gâsca prin apă. „Dacă am făcut cumva și rău a fost fără voia mea. În orice caz, atunci când am supărat pe cineva am suferit. Întotdeauna am știut să-mi cer și scuze“.

COMUNIC@ȚII Mobile

REVISTĂ DE CULTURĂ ȘI TEHNOLOGIE A COMUNICAȚIILOR

*Uite cine ești,
dacă ne citești!*

"COMUNIC@ȚII Mobile este revista care vă dezvăluie limitele tehnologiei și felul în care lumea a ajuns să se dezvolte așa cum o vedem noi astăzi. Aceste pagini ne arată felul în care savanții au reușit să pună bazele lumii moderne: de la telegraf la fibra optică, de la calea ferată la avioanele invizibile, de la primii pași în școală și până la studiile profesionale ale marilor firme ce conduc lumea. Povestile oamenilor, mașinilor și ideilor construiesc imaginarul cu care noi provocăm necunoscutul și stăpânim tainele viitorului."

EURO 2000

FRA

A REALIZA

NTA

TEVENTUL

Pagini realizate de POMPILIU L. DUMITRESCU ■
Foto: AP - ROMPRES ■

Timp de trei săptămâni, iubitorii fotbalului de pe bătrânul continent au asistat — direct sau prin intermediul transmisiunilor audio-video — la întrecerile celei de-a 11-a ediții a Campionatului European. Confirmări sau infirmări ale pronosticurilor, erori de arbitraj, răsturnări senzaționale de scor, protagoniști la apusul carierei sau noi stele care bat la porțile afirmării, gesturi mai mult ori mai puțin extravagante ale suporterilor, demisii ale antrenorilor Ribbeck, Coelho, Rijkaard și Zoff, o finală latină, evenimentul obținut de „les Bleus” (care și-au adăugat laurii continentali la cununa mondială, însă doar cu trei francezi sadea în echipă) — toate acestea au constituit farmecul sportului-rege, dar de-acum au devenit imagini de arhivă. Iată motivele pentru care, așa cum v-am promis, vom încerca să reținem, alături de dumneavoastră, stimați cititori, câteva momente mai importante ale pasionantului spectacol oferit atât de învingători cât și de învinși.

Desigur, o mie de vorbe nu mai pot ajuta cu nimic situația: naționala României și-a frânt parcursul la „europene” în „sfertul” cu Italia. Prezintă pentru a cincea oară în acest deceniu la un turneu final (de C.M. sau de C.E.), reprezentativa noastră a avut o comportare sinusoidală. Să ne explicăm.

1. Remiza din partida inaugurală (cu Germania) a fost considerată ca un rezultat bun, având în vedere valoarea adversarelor din grupa A. ⁶ Urmărind însă comportarea ulterioară a „Mannschaft”-ului, putem spune că am pierdut două puncte și nu că am câștigat unul.

2. A urmat înfrângerea dintr-un meci supertacticizat de ambele echipe, în care șansa a fost de partea lusitanilor.

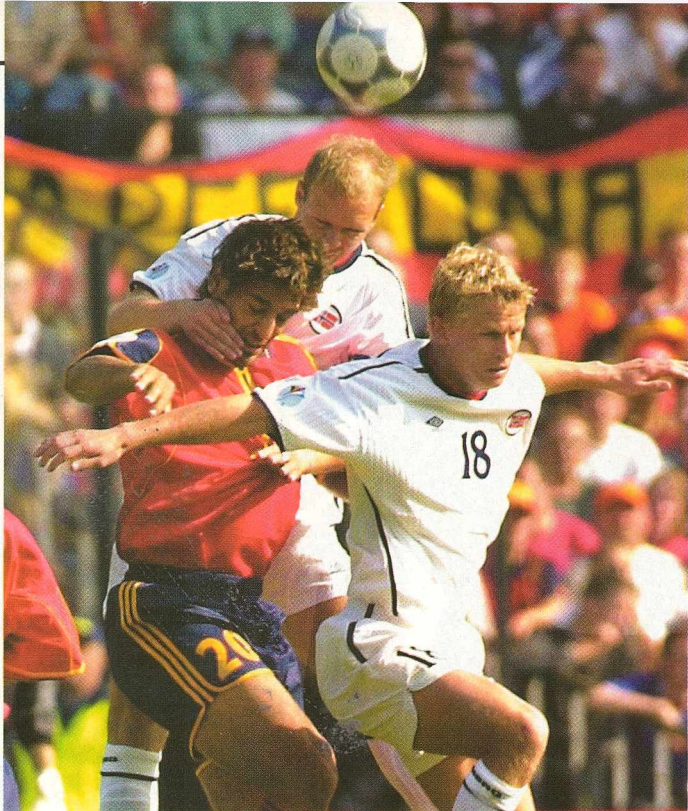
3. Lipsiți de aportul suspendatului Gică Hagi, „tricolorii” s-au mobilizat tocmai pentru a-i mai oferi „căpitanului” lor, prilejul măcar a unei evoluții, reușind să învingă selecționata Albionului.

Primul obiectiv fusese atins (ieșirea din faza grupelor), însă de aici încep controversale.

4. Cu un „11” subțiat de patru absențe, antrenorul

Belgianul Bart Goor (stânga) — în duel cu suedezul Roland Nilsson — autorul primului gol la Euro

Spaniolul Ismael Urzaiz (stânga) este depășit de norvegianul Steffen Iversen, care înscrie

Emeric Ienei a fost nevoit să recurgă la unele improvizații, dar cel mai greu a fost de suplinit Gică Popescu – accidentat. În urma „războiului“, au apărut și soluțiile care ar fi fost, chipurile, cele mai oportune. S-a bătut monedă pe tactica greșită a jocului în linie (dar nu la ofsaid!), în fața unei „squadra azzurra“ recunoscută prin pragmatism și realism, în același timp

stăpână la perfecțiune a armei contraatacului. A fost, de asemenea, ghinionul ca lobul lui Hagi să întâlnească una dintre barele laterale, totul culminând cu eliminarea „machedonului“. Ulterior, voci din interiorul echipei (Ionel Ganea, Dorinel Munteanu, Viorel Moldovan) au acuzat faptul de a ne fi mulțumit cu puțin.

Trăgând linie, rămânem

Viorel Moldovan (nr.9) șutează spectaculos, deschizând scorul, cu toată opoziția lui Thomas Linke

cu prima victorie la un turneu final european și, totodată, cu accederea între primele opt echipe ale continentului (locul 7), performanță similară întrucâtva celei realizate la World Cup '94 (locul 6). Deși „generația de aur“ își propusese prin liderii săi – Gică Popescu și Gică Hagi – un drum cât mai lung la competiția recent încheiată, ștacheta înălțată de cei doi cumnați nu a putut fi depășită. Ba mai mult, s-a mai creat o dilemă: să fi constituit aceasta o povară în plus pentru ceilalți compo-

nenți ai lotului? Dar aproape de lot, dacă portarii Bogdan Lobonț și Florin Prunea sau mijlocașii Cătălin Hâldan și Erik Lincar au rămas în postura de simpli turiști (!), dintre cei care au evoluat s-au detașat net „veteranul“ Dorinel Munteanu și Cristian Chivu, tânărul fundaș stânga fiind o adevărată revelație. Din păcate, Dan Petrescu, Adrian Ilie și Costel Gâlcă au avut prestații cu mult sub ceea ce ne obișnuiseră.

Bineînțeles, coordonatele comentariului de față erau probabil cu totul altele în

SUPERLATIVE ȘI CURIOSITĂȚI LA EURO 2000

● ... primul turneu final european organizat în comun de către două țări

● ... extremele de vârstă ale participantelor în grupa A: România – Miodrag Belodedici (20.05.1964) și Cristian Eugen Chivu (26.10.1980); Germania – Lothar Matthäus (21.03.1961) și Sebastian Deisler (05.01.1980); Portugalia – Pedro Espinha (25.09.1965) și Nuño Gomes (05.07.1976); Anglia – David Seaman (19.09.1963) și Gareth Barry (23.02.1981)

● ... dacă Matthäus a fost cel mai în etate participant, portarul spaniol Iker Casillas (19.06.1981) a fost cel mai tânăr

● ... atacantul ceh Jan Koller (2,02 m; 103 kg) și portarul olandez Ed de Goey (1,98 m; 97 kg) au fost cei mai masivi jucători

● ... cei mai scunzi jucători au fost englezul Dennis Wise (1,67 m; 68 kg), germanul Thomas Hässler (1,67 m; 67 kg) și Florentin Petre (1,67 m), românul fiind cel mai firav (61 kg) – toți trei mijlocași

● ... Italia și Spania n-au avut strănieri în lotul de 22

(Anglia – unul, Turcia – doi), iar la polul opus – Olanda, cu 5 autohtoni (România – 7)

● ... primul gol a fost înscris de mijlocașul belgian Bart Goor în min. 43 al partidei cu Suedia; el a dedicat reușita fiului său, Robert, recent născut

● ... primul cartonaș galben l-a luat suedezul Patrik Andersson tot în meciul cu „diavolii roșii“

● ... primul jucător eliminat (pentru al doilea „galben“) a fost același Andersson

● ... prima gravă greșeală a unui jucător (și care avea să rămână cea mai mare a competiției): la scorul de 2-0, portarul belgian Filip de Wilde a călcat pe minge, prilejuind suedezului Johan Mjällby să trimită balonul în poarta goală

● ... primul cartonaș roșu direct a fost arătat de arbitrul italian Pierluigi Collina cehului Radoslav Latal, aflat pe banca de rezerve la meciul cu „portocala mecanică“

● ... cel mai rapid gol a fost realizat în minutul 2 și 47 de secunde (Paul Scholes, în întâlnirea Anglia – Portugalia)

În prelungiri, portughezul Costinha (nr.15) nu-i lasă vreo speranță lui Bogdan Stelea

Cristian Chivu (stânga) exultă după ce Dorinel Munteanu (nr. 8) a egalat în partida cu Anglia

condițiile în care echipa noastră ar fi beneficiat în două rânduri de câte o lovitură de pedeapsă (în partida cu Germania, respectiv cu Italia). Dar să nu uităm că, totuși, am avut favoarea unei asemenea sancțiuni supreme în fotbal – pe final de meci – transformarea căreia pe noi ne-a propulsat în „sferturi” și pe reprezentanții Albionului

i-a trimis acasă. Trebuie să privim însă înainte, mai ales că, la toamnă, demarează preliminariile C.M. 2002, în care principalele contracandidate la calificare ne sunt Italia (recenta finalistă europeană) și Ungaria.

Dar despre toate acestea vom avea timp să ne referim pe larg la momentul potrivit. Până atunci, să ne luăm „la

revedere” de la „europene”, la viitoarea ediție (Portugalia, 2004) fiind posibil să participe 24 echipe, iar UEFA intenționând să instituie o nouă competiție oficială – Cupa Federațiilor – care să înlocuiască partidele amicale.

Proxima întâlnire cu „tricolorii” se va produce pe 16 august, la jocul-test cu Polonia, care ar putea fi

meciul de adio al lui Gică Hagi în cadrul naționalei.

Ne facem o plăcută datorie între a reaminti un lucru mai puțin comentat: în 1972, România a fost pentru prima oară între cele mai bune opt echipe ale Europei. Câștigând o grupă din care făcuseră parte Cehoslovacia, Țara Galilor și Finlanda, echipa noastră națională a disputat

● ... primul rezultat de egalitate: Germania – România 1-1

● ... prima remiză albă: Suedia – Turcia sau, altfel spus, meciul cu numărul 10 a fost de nota 4

● ... prima echipă calificată în „sferturi”: Italia

● ... în partida Olanda – Cehia, frații gemeni de Boer au făcut „o afacere în familie”: Ronald a „scos” penalty-ul, Frank l-a transformat

● ... Thomas Hässler (Germania – România), Gică Popescu (România – Portugalia) și Didier Deschamps (Franța – Portugalia) au devenit „centenari”, iar Lothar Matthäus (Germania – Portugalia) a ajuns la 150 de selecții în națională

● ... slovenul Zlatko Zahovic și iugoslavul Savo Milosevic au reușit primele „duble” (chiar în meciul direct)

● ... primele echipe eliminate din faza grupelor, doar după două runde: Cehia (vicecampionă în '96) și Danemarca (a cucerit titlul în '92)

● ... arbitrul englez Graham Poll a acordat un penalty pentru o infracțiune produsă în afara careului de 16 m, cehii egalându-i astfel (temporar) pe „cocoși”

● ... danezul Michael Schjønberg este primul jucător care a ratat o lovitură de la 11 m (a tras afară), la scorul de 0-3 cu Olanda

● ... o execuție similară a avut și cel mai scump jucător din lume, spaniolul Raul Gonzalez (clauză de reziliere: 175 milioane de dolari), la 1-2 cu Franța

● ... egipteanul Gamal Ahmed El-Ghandour este primul reprezentant al Africii care a oficiat la un meci de campionat european (Spania – Norvegia 0-1)

● ... în partida Franța – Danemarca, arbitrul Günther Benkö nu a arătat nici un cartonaș

● ... „gemenii” golului – Zahovic și Milosevic – au fost primii care au ajuns la cota trei

● ... golul înscris cel mai târziu (în minutul 4 și 14 secunde al prelungirilor) a fost realizat de Costinha (Francisco Silva da Costa) în partida cu „tricolorii”, după ce lusitanul intrase în joc doar de trei minute

● ... cea mai rapidă eliminare – sârbul Mateja Kezman (la prima atingere a balonului), după ce fusese introdus înainte doar cu 44 de secunde în întâlnirea cu Norvegia

Cristian Chivu (dreapta) marchează primul gol în întâlnirea cu selecționata Albionului

un sfert de finală eliminatorki în compania Ungariei (la acea ediție, doar semifinalele și finala au fost găzduite, coincidență, de... Belgia). După 1-1 la Budapesta (29.04.) și 2-2 la București (14.05.), a urmat 1-2, în baraj, la Belgrad (17.05.). Aceasta a fost, deci, prima performanță la nivel de reprezentativă, a cărei realizare

îi aparține lui **Angelo Niculescu**. De subliniat că, anterior, același antrenor obținuse prima participare postbelică la un turneu final al C.M. (Mexico '70).

Alt fapt semnificativ: în 1984, am remizat (1-1) în grupă cu Spania, care avea să dispute finala, iar anul acesta am suferit o înfrângere în fața Italiei, din nou o

viitoare finalistă.

Meciul cu Italia a fost al 13-lea în istoria participării noastre la fazele finale ale campionatului european. Bilanț: 13 - 1 - 4 - 8 - 11:19 = 5 puncte.

Tablou sintetic

Grupa A:

1. PORTUGALIA (3-2 Anglia, 1-0 România, 3-0 Germania) 9 p., 2. ROMÂNIA

(1-1 Germania, 3-2 Anglia) 4 p., 3. Anglia (1-0 Germania) 3p., 4. Germania 1 p.

Grupa B:

1. ITALIA (2-1 Turcia, 2-0 Belgia, 2-1 Suedia) 9 p., 2. TURCIA (0-0 Suedia, 2-0 Belgia) 4 p., 3. Belgia (2-1 Suedia) 3 p., 4. Suedia 1 p.

Grupa C:

1. SPANIA (0-1 Norvegia,

● ... pentru prima oară în istorie, o țară gazdă (Belgia) a părăsit competiția din faza grupelor

● ... în minutul 38 al întâlnirii Turcia - Belgia, arbitrul danez Kim Milton Nielsen s-a accidentat și a fost înlocuit de „rezerva” Günther Benkö

● ... în același meci, cu cinci minute înainte de final, Benkö i-a arătat cartonașul roșu direct portarului belgian Filip de Wilde, între buturi intrând fundașul Eric Deflandre

● ... în partida cu Anglia, antrenorul Emeric Ienei s-a aflat pentru a 50-a oară la cârma naționalei

● ... prima „triplă” a fost realizată de mijlocașul portughez Sergio Conceição în disputa cu „Mannschaft”-ul. Acesta a fost imitat de atacantul olandez Patrick Kluivert (în meciul cu Iugoslavia)

● ... fosta campioană - Germania - s-a clasat pe ultimul loc în gupa A (triumful latinătății asupra stilului anglo-saxon)

● ... după Mehmet Scholl în partida cu Germania și Fernando Couto în aceea cu Portugalia, Dorinel Munteanu a fost desemnat „the man of the match” în disputa cu selecționata Albionului

● ... pentru indisciplină, mijlocașul turc Kerimoglu Tugay a fost trimis acasă de antrenorul Mustafa Denizli

● ... între superlativele EURO, în viziunea Reuters, regăsim două care ne privesc direct: **cel mai bizar gol** - Cristian Chivu, contra Angliei; **cel mai urât fault** - Gică Hagi, împotriva italianului Conte

● ... în cele 31 de meciuri s-au marcat 85 de goluri

● ... în clasamentul golgeterilor, pe primul loc s-au situat Patrick Kluivert și Savo Milosevic - câte 5 reușite

● ... doar Germania a mai reușit eventul (în ordine inversă): titlul continental în '72 și cel mondial în '74

● ... tot Germania și-a adjudecat de cele mai multe ori trofeul - 3 (1972, 1980 și 1996), având încă două finale pierdute (1976 și 1992), deținând și recordul de prezențe (8) la turneele finale

● ... premiile EURO 2000 (în milioane USD): campioana - 9; finalista - 8,250; semifinalistele - 6,375; sfertfinalistele - 4,875; locul 3 în grupă - 3,375; locul 4 în grupă - 3.

Ionel Ganea (nr.18) transformă cu sânge rece penaltyul victoriei împotriva Angliei

„Cocoșul” Zinedine Zidane – cel mai bun jucător al turneului – îl execută pe lusitanul Vitor Baia tot de la punctul cu var

2-1 Slovenia, 4-3 Iugoslavia) 6 p., 2. IUGOSLAVIA (3-3 Slovenia, 1-0 Norvegia) 4 p. (7-7), 3. Norvegia (0-0 Slovenia) 4 p. (1-1), 4. Slovenia 2 p.

Grupa D:

1. OLANDA (1-0 Cehia, 3-0 Danemarca, 3-2 Franța) 9 p., 2. FRANȚA (3-0 Da-

nemarca, 2-1 Cehia) 6 p., 3. Cehia (2-0 Danemarca) 3 p., 4. Danemarca 0 p. (0-8).

Sferturi de finală: Portugalia – Turcia 2-0, România – Italia 0-2, Olanda – Iugoslavia 6-1, Spania – Franța 1-2

Semifinale: Franța – Portugalia 2-1 („golul de aur”

în min. 117), Italia – Olanda 0-0 după prelungiri, 3-1 la loviturile de departajare.

Finala: Franța – Italia 2-1 („golul de aur” în min. 103).

FRANȚA: Fabien Barthez – Lilian Thuram, Laurent Blanc, Marcel Desailly, Bixente Lizarazu (Robert

Pires 86) – Youri Djorkaeff (David Trezeguet 76), Patrick Vieira, Didier Deschamps (cpt.), Zinedine Zidane, Christophe Dugarry (Sylvain Wiltord 58) – Thierry Henry. Antrenor: Roger Lemerre.

Filippo Inzaghi deschide scorul în partida Italia – România

Faultat, Gică Hagi este consolată de „atentator”, italianul Demetrio Albertini, care putea primi „roșu” (scorul era 0-0!)

Reușita lui David Trezeguet (dreapta) a consemnat victoria „cocoșilor” și ultimul gol al competiției

Grupul de Studii Tehnice al UEFA (din care a făcut parte și Anghel Iordănescu) și o serie de tehnicieni de marcă au alcătuit **echipa „stelelor” EURO**: portari – Francesco Toldo (Italia), Fabien Barthez (Franța); fundași – Laurent Blanc, Marcel Desailly (ambii Franța), Alessandro Nesta, Fabio Cannavaro (ambii Italia), Frank de Boer (Olanda); mijlocași – Patrick

Vieira, Zinedine Zidane (ambii Franța), Luis Figo (Portugalia), Josep Guardiola (Spania), Edgar Davids (Olanda); atacanți – Thierry Henry (Franța), Patrick Kluivert (Olanda), Nuno Gomes (Portugalia), Raul Gonzales (Spania).

Bucurie „à la française”

PROPUNERI RADIO CONTACT

Text: RALUCA MOIANU ■

Alanis Morissette - King Of Pain

King Of Pain este cel mai nou extras pe single din albumul MTV Unplugged, înregistrat de Alanis în toamna lui 1999. Dacă titlul îți aduce aminte de Sting, ești pe-aproape. *King Of Pain* este chiar compoziția acestuia. Alanis a început înregistrările la un nou album despre care se presupune că va fi lansat la începutul anului următor; vara acestui an o va găsi pe Alanis în turneu prin India, Israel, Liban, Croația și Turcia.

CD single/Maverick Recording Company

Five - We Will Rock You

O altă preluare. De dată aceasta este vorba de băieții de la Five care cântă un hit compus de Brian May (Queen). *We Will Rock You* este un single așteptat de fani încă de la începutul anului. În primăvară Five a cântat această piesă alături de membrii grupului Queen la ceremonia de decernare a Brit Awards (Premiile muzicale britanice).

CD single/BMG

FIVE + QUEEN
WE WILL ROCK YOU

the Corrs - Breathless

O piesă în care și-a băgat nasul Mutt Lunge, soțul Shaniei Twain; de altfel, acesta a produs jumătate din piesele noului album The Corrs, *In Blue*. Cealaltă jumătate este produsă de Mitchell Froom (a lucrat cu Crowded House). Andrea Corr spune despre *In Blue* că este albumul pe care the Corrs și l-au dorit dintotdeauna - matur din punct de vedere al interpretării și excelent produs.

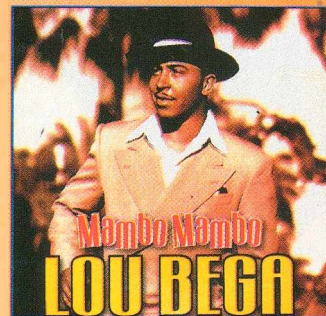
CD single/Warner Music

Lou Bega - Mambo Mambo

Este clar că maestrul Lou are un fix pe mambo; albumul *A Little Bit Of Mambo* are acum un nou extras pe single care conține evident în titlu cuvintele cheie - *Mambo Mambo*. Sigur nu va avea strălucirea lui *Mambo No. 5*, dar pentru o vară fierbinte pică tocmai bine. În rest, despre germanul Bega numai vești bune; *A Little Bit Of Mambo* este album platinat în aproape toată Europa, iar la concertele sale (în mai mult de 60 de țări din toată lumea) au participat până acum nu mai puțin de 300 de milioane de spectatori.

CD single/BMG

= de ascultat foarte urgent = de ascultat fără întârziere = de ascultat

de 10 (zece)
ani

**RADIO
CONTACT**
96,1 FM

ARAD	99,1 FM	CRAIOVA	71,12 FM
BUCURESTI	96,1 FM	FOCSANI	95,4 FM
BUZAU	69,8 FM	HUNEDOARA	92,1 FM
BAIA MARE	88,5 FM	IASI	91,9 FM
BOTOSANI	93,1 FM	ORADEA	99,1 FM
BRASOV	105,5 FM	PITESTI	91,2 FM
CLUJ	89,8 FM	PLOIESTI	92,8 FM
CALARASI	101,8 FM	RM. VALCEA	66,14 FM
CONSTANTA	91,1 FM	RESITA	97,1 FM
CHISINAU	100,9 FM	SIBIU	91,8 FM
		TG. MURES	90,2 FM

<http://www.radiocontact.ro>

Previziuni – iulie 2000

Caracterizare generală

Conjunctura astrală a acestei luni este destul de tensionată, așa încât este necesară evitarea reacțiilor impulsive. Relațiile interumane ar putea fi și ele tensionate din cauza unor vorbe spuse la întâmplare. În continuare sunt avantajoase călătoriile și activitățile intelectuale.

Text: CRISTINA VANEA ■

BERBEC

Traversați o perioadă agitată, în care va trebui să dați dovadă de multă prudență. Deși nu veți fi lipsit de energie, capacitatea dv. de a vi-o canaliza spre scopuri practice va fi diminuată. În plan sentimental este posibil să apară o schimbare majoră.

TAUR

Vă pândesc tot felul de pericole – la începutul și sfârșitul intervalului. Relația cu superiorii ierarhici, dar și cu cei din familie va fi tensionată. În plan sentimental aveți unele realizări, ceea ce vă ajută să depășiți mai ușor problemele cu care vă confrunțați.

GEMENI

În gospodărie ați putea face o investiție care să asigure creșterea confortului. O rudă apropiată va avea o realizare de care se va bucura întregul clan. Inițiativele din această perioadă nu vor avea o finalizare foarte rapidă. Va fi nevoie de mai multă răbdare; graba nu vă este de ajutor.

RAC

Ați putea face câteva drumuri în afara localității, ocazie cu care vă veți întâlni rudele sau prietenii. Activitățile intelectuale vă dau posibilitatea să vă puneți în valoare ideile, deosebit de inspirate în această perioadă. În cazul în care aveți de dat un examen, veți avea un randament excelent.

LEU

Situația dv. generală este mai bună, chiar dacă sunteți agitat și neliniștit. Va trebui să nu vă asumați nici un fel de risc, deoarece ați putea avea surprize extrem de neplăcute. Relația cu partenerul de viață se poate deteriora în orice clipă – dacă veți da curs impulsivității de moment.

FECIOARĂ

Vă interesează în mod special situația financiară și sunteți dispus să faceți eforturi mari pentru a vi-o consolida. Spre sfârșitul intervalului veți avea parte de o mulțime de evenimente, care, chiar dacă nu vor determina schimbări mari în viața dv., vă vor obosi. Pe cât posibil, nu vă suprasolicitați, căci ați putea avea probleme de sănătate.

BALANȚĂ

Va fi o perioadă tensionată, dar cu puțin noroc ați putea avea realizări mai deosebite. Veți avea discuții aprinse cu ființa iubită și va trebui să faceți uz de tot tactul dv. pentru a depăși aceste momente mai dificile. Ați putea începe un studiu mai deosebit sau ați putea evolua în plan spiritual.

SCORPION

Sunteți chiar mai impulsiv decât în mod obișnuit, ceea ce nu este de natură să vă aducă prea multe avantaje. Reacțiile bruște vă pot crea neplăceri mai ales în carieră. Evitați să vă impuneți punctele de vedere în fața șefilor! Popularitatea dv. va crește considerabil.

SĂGETĂTOR

Dacă aveți în plan o călătorie, fiți cu mare băgare de seamă deoarece este posibil să aveți parte de tot felul de neajunsuri. În schimb, în plan profesional veți reuși să vă puneți în valoare calitățile și n-ar fi exclus să aveți parte de o promovare.

CAPRICORN

Veți avea de făcut față unei serii de cheltuieli care vă va ridica serioase probleme. Este posibil să fiți obligat să plătiți o datorie mai devreme decât era prevăzut. Prietenii de pe alte meleaguri sunt alături de dv. și vă dau tot sprijinul de care aveți nevoie.

VĂRSĂTOR

Sunteți predispus la accidente sau la ruperea unor relații, așa încât va trebui să procedați cu maximum de prudență. Ofertele de petrecere a timpului liber sunt excelente și vă vor da ocazia să vă mai relaxați. Bani ați putea câștiga din colaborări, dar îi veți cheltui mai repede decât vă imaginați.

PEȘTI

Nemulțumirile pe care le aveți vă fac subiectiv, așa încât ar fi bine să evitați a lua decizii în chestiunile importante. În familie se petrec evenimente care nu vă încântă, dar, cel puțin deocamdată, nu este cazul să luați atitudine. La slujbă veți munci mult, ceea ce vă va obosi peste măsură.

Intră în lumea magică a tarotului

Sună și vei afla viitorul!

01-8990081

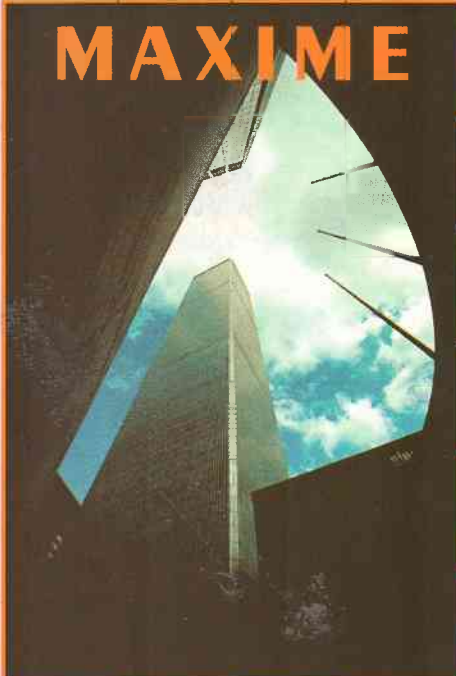
Tarif 19500 lei/30 sec. Primele 20 sec. netaxabile. Nu se percep taxe interurbane

Noi îți prezicem viitorul

TAROT

01-8990012

Tarif 19500 lei/30 sec. Primele 20 sec. sunt netaxabile.

TINE DE STUDIUL ANIMALELOR A MĂRUNȚI		IDILIC LIPSIT DE PĂR PE CAP			
MĂSURĂ ELECTRICĂ NAVĂ FĂRĂ MOTOR					
ÎN COLET ! LEGE !					
				LIPSITI DE LUCIU	
CU MARE ATENȚIE EȘEC	DEASŪPRA ZECI DE ZECI	FIRE DE URZEALĂ MĂCELAR			
PLECATĂ GARNITURĂ			RECE ! AFLATĂ PE FAZĂ		
		CALAPOD CREANGĂ			LIMBĂ DIN ISRAEL
VENTILAȚIE ÎN SILOZ CULPE !					
	BAZE NAVALE GRUP DE OPT			COLEG ÎN MINĂ	
BĂUT DE MARINARI CONCI		ADUCE PLOAIA VEDETĂ			
		PREFIXUL VECHIMII ÎN BALET !			
ASMUȚITI A CHEMA					
				TRAGE AȚA CU URECHEA	
SUBȚILĂ (fig.)					

DP

PUBLICATIILE

Flacăra

Societate comercială înmatriculată la
Oficiul Registrului Comerțului București
sub nr. J. 40/5888/1991 din 04.07.1991
Cod Fiscal R 1582276

Consiliul de Administrație:

Președinte - director general:

GEORGE ARION

Membru: **Manuela Ruxandra Arion, Alexandru Arion,**
Alexandru Păsărin, Dorin Stana

Director general-adjunct: **ALEXANDRU PĂSĂRIN**

Director executiv: **BEATRICE ANCA ARION**

Director difuzare: **GABRIEL BUMB**

Contabil șef: **ELENA ANGHEL**

Secretariat: **ILEANA TESELEANU** Tel: 224.36.88; 224.37.44
Fax: 224.37.13

Adresa: București, sectorul 1, Piața Presei nr. 1, cod 71341.

Cont lei: - 2511.1-789.1/ROL BCR, sector 1, București

Cont valută: - 2511.1-789.3/USD BCR, sector 1, București

- 2511.1-789.2/DM BCR, sector 1, București

„Premiile Flacăra - România”

Președinte:

GEORGE ARION

Director executiv:

MANUELA RUXANDRA ARION

Cont lei: 2511.1-1373.1/ROL

BCR sector 1, București

Cod Fiscal 9607228

Flacăra

Redactor șef: **ALEXANDRU ARION**

■ SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE - Petruț Stoian

■ REDACTORI - Ciprian Enea, Carla Mihăilă, Victor Niță,
Toma Roman jr.

■ SPORT - Pompiliu-Laurențiu Dumitrescu

■ FOTOREPORTER - Florin Ioniță

■ COLABORATORI PERMANENȚI - Nicolae Balotă, Grigore
Constantinescu, Remus Andrei Ion, Horia Pătrașcu, Ioana
Preda, Alex Ștefănescu, Tudor Călin Zarojanu

■ CORESPONDENȚI ÎN STRĂINĂTATE - Gabriela Adam-
Opaiț (Austria), Ștefan Nicolae, Alexandru Graur (Italia)

REBUS

Redactor șef: **MIHAI ZGUBEA**

REBUSACHE

Redactor șef: **CONSTANTIN GRIGORE**

Mini-REBUS

Redactor șef: **DANIEL POPA**

■ REDACTOR ARTISTIC: Aurel Ștefan Alexandrescu

■ CORECTURĂ: Ioan Grigoriță

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:

RAMONA DUMITRESCU, Violeta Enache, Felix Grigore,
Doru Viniliă

DIFUZARE (222.66.28; 222.67.38): Ionuț Ștefan Bojan, Elizabeta
Costea, Cătălin Heișan, Valerică Leon, Daniel Nica, Valeriu Radu

PUBLICITATE: Agenția ADJUST Tel/Fax: 232.14.43

FINANCIAR-CONTABIL: Florența Tudor

ADMINISTRATIV: Liliana Crețu, Ionel Blagoci, Mihai Spiridon

Cititorii din țară și din străinătate se pot abona prin Societatea

Comercială „Publicațiile Flacăra” S.A., telefon 222.66.28

222.67.38, fax. 224.37.13. la adresa: Piața Presei nr. 1, sector 1,
cod 71341 - București, România

Cititorii se pot abona și prin **S.C. MT PRESS IMPEX S.R.L.**,
București Tel./Fax: 01/627.66.65; 01/323.38.56

Foarte Important!

Potrivit art. 206 CP, responsabilitatea juridică pen-
tru conținutul articolului aparține autorului. De
asemenea, în cazul unor agenții de presă și per-
sonalități citate, responsabilitatea juridică le aparține.

ISSN: 1220-773x

Tipar: **MEGAPRESS - BUCUREȘTI**

CELE MAI TARI
PUBLICAȚII DE DIVERTISMENT

REBUS

Liderul publicațiilor de cultură rebusistă din România

REBUSACHE

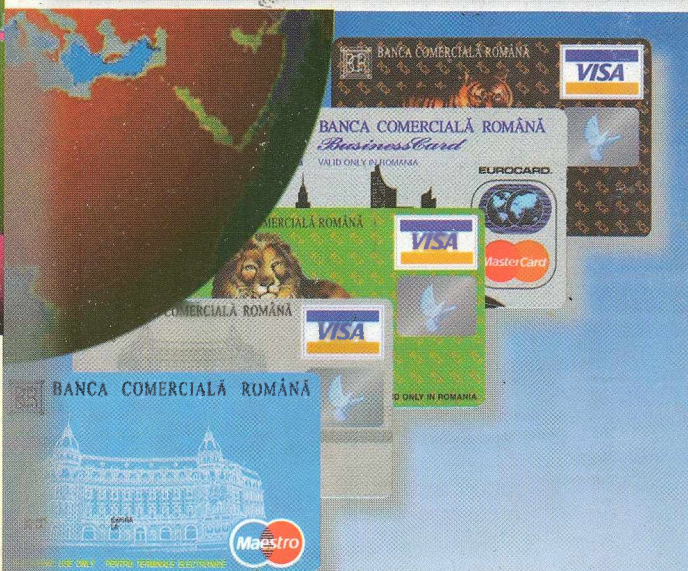
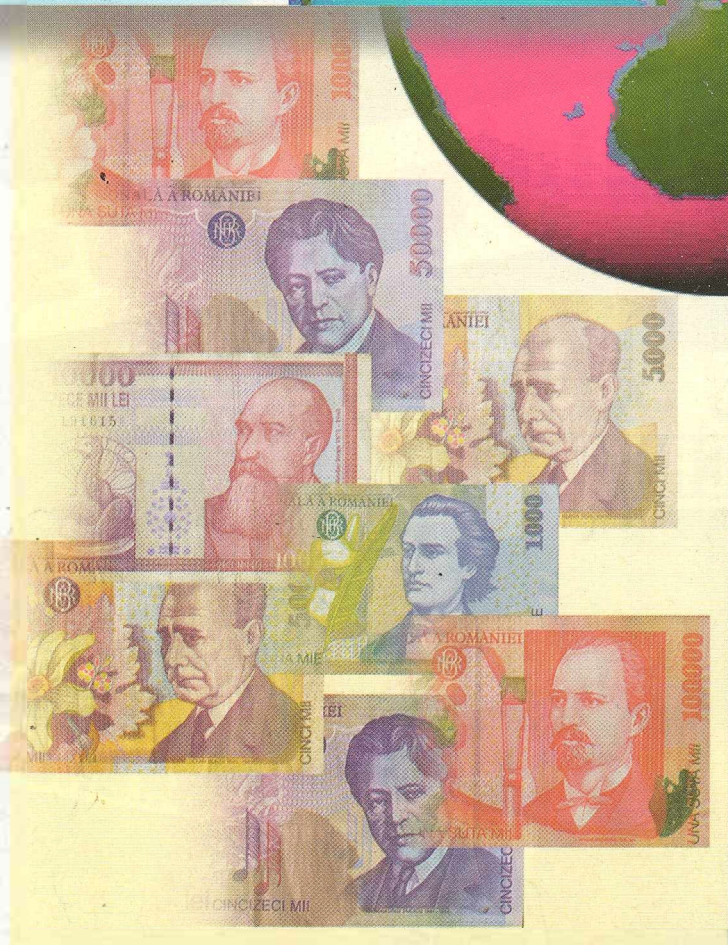
Mini REBUS

REBUS SRL **CUVINTE**
ÎNCRUCIȘATE

Integrama
REBUS

INTEGRAMA
Maxi — skandy

BANCA COMERCIALA ROMANA
 BANCA COMERCIALA ROMANA
 BANCA COMERCIALA ROMANA
 BANCA COMERCIALA ROMANA
 BANCA COMERCIALA ROMANA
 BANCA COMERCIALA ROMANA
 BANCA COMERCIALA ROMANA
 BANCA COMERCIALA
 BANCA COMERCI
 BANCA COMED
 BANCA COMI
 BANCA COM

Bdul Regina Elisabeta nr. 5,
 sector 3. Bucuresti, ROMANIA
 phone: 01-3126185
 fax: 01-3120056
 Reuters: RCBB, RCBX
 SWIFT: RNCB RO BU
 http://www.bcr.ro
 e-mail: marketing@mail.bcr.ro

Banca de care aveți nevoie !